

2022-01

þý — , μ É Á - ± Ä · Â ‘ ½ μ Ñ Ä Á ± ¼ ¼ - ½ ·

þý ´ ¹ μ Á μ Í ½ · Ñ · μ Æ ± Á ¼ ¿ ³ ® Â ° ± ¹ ± Ä

þý Æ ¿ ¹ Ä · Ä Î ½ Ä ¿ Å ± ½ μ À ¹ Ñ Ä · ¼ - ¿ Ä

þý ¿ Í » ° ± , - É ® · Å ± ³ ³ μ » - ±

þý Á ð ³ Á ± ¼ ¼ ± " · ¼ ð Ñ ¹ ± Â " ¹ ¿ - ° · Ñ · Â , £ Ç ¿ » ® Ý ¹ ° ¿ ½ ¿ ¼ ¹ ° Î ½ · À ¹ Ñ Ä · ¼ Î ½ ° ± ¹ " ¹ ¿ - ° ·

þý ± ½ μ À ¹ Ñ Ä ® ¼ ¹ ¿ · μ - À ¿ » ¹ Â - Æ ¿ Å

<http://hdl.handle.net/11728/12247>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

**ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ: Η θεωρία της
Ανεστραμμένης Τάξης: διερεύνηση εφαρμογής και
απόψεις φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολις**

ΠΟΥΛΚΑ ΖΩΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

**ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ: Η θεωρία της
Ανεστραμμένης Τάξης: διερεύνηση εφαρμογής και
απόψεις φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολις**

**Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ
αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Διοίκηση
Εκπαιδευτικών μονάδων στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις**

ΠΟΥΛΚΑ ΖΩΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © **Πούλκα Ζωή Ευαγγελία, 2022**

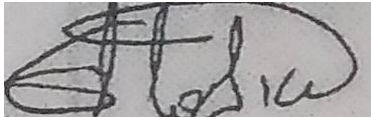
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστήμιο Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ή ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Η Πούλκα Ζωή Ευαγγελία , γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Η θεωρία της Ανεστραμμένης Τάξης: διερεύνηση εφαρμογής και απόψεις φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολης», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο/Η Δηλών /σα

Πούλκα Ζωή Ευαγγελία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή	10
1.1 Επίδραση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση	10
1.2 Μικτή μάθηση (blended education)	12
Κεφάλαιο 2 –Το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης.....	14
2.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός.....	14
2.2 Στάδια Προετοιμασίας του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης.	18
2.3 Πλεονεκτήματα μοντέλου Ανεστραμμένης τάξης.	20
2.4 Προκλήσεις και προβληματισμοί του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης.	22
2.5 Εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης στην Ελλάδα.....	26
2.6 Έρευνες στο εξωτερικό.....	29
Κεφάλαιο 3 - Μεθοδολογία Έρευνας	31
3.1 Σκοπός της έρευνας	31
3.2 Το ερευνητικό εργαλείο και ο τρόπος έρευνας.....	32
Κεφάλαιο 4 - Παρουσίαση δεδομένων /Αποτελέσματα	35
4.1 Κεφάλαιο 4ο Παρουσίαση δεδομένων /Αποτελέσματα	35
4.1 Περιγραφική στατιστική.....	35
4.1.1 Δημογραφικά στοιχεία.....	35
4.1.2 Χρήση Νέων Τεχνολογιών	38
4.1.3 Ανεστραμμένη Τάξη.....	44
4.1.4 Μελλοντική χρήση.....	53
4.2 Επαγωγική στατιστική	54
Κεφάλαιο 5 – Συμπεράσματα- Συζήτηση.....	57
5.1 Συζήτηση	57
5.2 Συμπεράσματα.....	60

5.3 Δυσκολίες και περιορισμοί της έρευνας	64
5.4 Πρατάσεις για μελλοντική έρευνα.....	65
Βιβλιογραφία	66
Παραρτήματα.....	75

Όνοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Πούλκα Ζωή Ευαγγελία

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: Η θεωρία της Ανεστραμμένης Τάξης: διερεύνηση εφαρμογής και απόψεις φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολης

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης και εγκρίθηκε στις [ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολης Πάφος).....[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής:[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής:[ονοματεπώνυμο, βαθμίδα, υπογραφή]

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας τη διπλωματική μου εργασία θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους εκείνους που συνέβαλαν στη συγγραφή της εργασίας και στήριξαν την συνολική μου προσπάθεια.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέποντα καθηγήτριά μου κ. Ρέπα Αθανασούλα, για την υποστήριξη ,την λεπτομερή καθοδήγηση και την άψογη συνεργασία κατά τη διάρκεια της ερευνητικής μου εργασίας. Οι πολύτιμες γνώσεις της στάθηκαν πηγή δύναμης και έμπνευσης για την εκπόνηση της εργασίας.

Επιπλέον, τους επιβλέποντες της διπλωματικής μου εργασίας κ. Και , ως μέλη της τριμελούς επιτροπής.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την συναδέλφησα μου κ. Γκοτσοπούλου Βασιλική για τις συζητήσεις και την υποστήριξη που μου παρείχε κατά την διάρκεια της διπλωματική μου εργασίας.

Τέλος , να ευχαριστήσω την οικογένειά μου που αποτελούν στήριγμά μου στον διαρκή μου αγώνα για μάθηση , τις συμβουλές και την ηθική συμπαράσταση που μου προσέφεραν.

Αφιέρωση

Στα παιδιά μου
Φαίη & Αντωνία

Περίληψη στα Ελληνικά

Περίληψη

Στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος στην Δημόσια διοίκηση με κατεύθυνση την Εκπαιδευτική διοίκηση, εκπονήθηκε η παρούσα εργασία με τίτλο «Η θεωρία της Ανεστραμμένης Τάξης: διερεύνηση εφαρμογής και απόψεις φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολης». Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να εξηγήσει συνοπτικά την μεθοδολογία της ανεστραμμένης τάξης καθώς και τα πλεονεκτήματα που συνεισφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από τις απόψεις των φοιτητών του πανεπιστημίου Νεάπολης που γίνεται χρήση της ανεστραμμένης τάξης. Μετά την ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου και την βιβλιογραφική ανασκόπηση, όπου αναφέρονται οι προβληματισμοί της θεωρίας αυτής και οι τρόποι που διάφορες έρευνες έχουν δείξει πως αυτή εφαρμόζεται πρακτικά, παρουσιάζονται τα δεδομένα από τη διερεύνηση απόψεων σε τυχαίο δείγμα στο πανεπιστήμιο Νεάπολης. Η Μεθοδολογία της έρευνας είναι η ποσοτική ανάλυση και το ερευνητικό εργαλείο αυτοσχέδιο ειδικό ερωτηματολόγιο που σχεδιάστηκε για τις ανάγκες της συγκεκριμένη περίπτωσης. Τα ερευνητικά ερωτήματα είχαν να κάνουν αν γνωρίζουν και πως κρίνουν οι φοιτητές/τριες τη χρήση της ανεστραμμένης τάξης στο πανεπιστήμιο τους, πώς μπορεί να γίνει χρήση αυτής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση και ποιες βελτιωτικές προτάσεις έχουν να προτείνουν. Το τυχαίο δείγμα που απάντησε είχε εύρος 122 οπότε μπόρεσε και λειτούργησε το ερωτηματολόγιο με αξιοπιστία και εγκυρότητα. Μεταξύ των ευρημάτων της έρευνας είναι και τα ακόλουθα: α) ένα ποσοστό φοιτητών 38,5% θεωρεί ότι τη μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης έναν αποτελεσματικό τρόπο μάθησης, β) το 45,9% θεωρεί πως επηρεάζεται η μαθησιακή κουλτούρα, γ) το 40,2% θεωρεί πως η πλατφόρμα Moodle που χρησιμοποιεί το πανεπιστήμιο Νεάπολης είναι φιλική και ελκυστική και τέλος, δ) οι φοιτητές /τριες έκριναν θετικό το αποτέλεσμα χρήσης της ανεστραμμένης τάξης στο Πανεπιστήμιό τους και μεταξύ των βελτιωτικών προτάσεών τους είναι περισσότερη αλληλεπίδραση και εμπάθυνση εννοιών στο στάδιο «μέσα στην τάξη» και περισσότερη επιμόρφωση στις μεικτές διδακτικές προσεγγίσεις. Συγκρινόμενα τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας με αυτά της βιβλιογραφίας βρέθηκαν να συνάδουν και ως προς τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα.

Περίληψη στην Αγγλική Γλώσσα

Abstract

In the framework of the postgraduate program in Public Administration with the direction of Educational Administration, the present work was prepared entitled "The theory of the Flipped Classroom: exploration of application and views of students of the University of Neapolis". The present work aims to briefly explain the Flipped classroom methodology as well as the advantages it contributes to the educational process through the views of Neapolis University students who use the flipped class. After the analysis of the theoretical framework and the literature review, which mentions the concerns of this theory and the ways in which various studies have shown that it is applied in practice, the data from the survey of views in a random sample at the University of Neapolis are presented. The Research Methodology is the quantitative analysis and the research tool improvised special questionnaire designed for the needs of the specific case. The research questions were about whether they know and how students judge the use of the flipped class in their university, how it can be used in Higher Education and what improvement suggestions they have to suggest. The random sample that answered had a range of 122 so it was able to operate the questionnaire with reliability and validity. Among the findings of the research are the following: a) a percentage of students 38.5% consider the Flipped Classroom method as an effective way of learning, b) 45.9% consider that the learning culture is affected, c) 40.2% consider that the Moodle platform used by the University of Neapolis is friendly and attractive and finally d) the students considered the result of using the flipped classroom in their University positive and among their improvement suggestions is more interaction and deepening of concepts in the stage "in the classroom" and more training in the mixed teaching approaches. Comparing the results of the present research with those of the bibliography were found to be consistent in terms of both advantages and disadvantages.

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή

1.1 Επίδραση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών τα τελευταία χρόνια έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση, ιδίως την τελευταία διετία με αφορμή τον COVID-19, όπου έχουν αλλάξει τον τρόπο που οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές τις διαχειρίζονται. Πέραν του ρόλου που διαδραματίζουν στις ζωές μας και στην καθημερινότητά μας, έχουν αλλάξει και τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου και γενικότερα της κοινωνίας αλλά και την παραγωγή και τη διάχυση της γνώσης (Σμαραγδάκη 2018). Σύμφωνα με την εργασία των Κριεμάδη, Κορωνιός, Παπαϊωάννου και Σίουτου (2017), αποδεικνύεται ότι οι περισσότερες έρευνες σχετικά στις Νέες Τεχνολογίες σχετίζονται με την αφομοίωση των γνώσεων από τους /τις μαθητές/τριες με την χρήση των τεχνολογιών και όχι με την χρήση τους ως εργαλεία υποστηρικτικά για την παροχή της γνώσης, την καλύτερευση της ποιότητας της διδασκαλίας και του πιο ελκυστικού περιβάλλοντος. Επίσης το μεγαλύτερο βάρος στις έρευνες πέφτει επάνω στην λέξη της Πληροφορίας και όχι της Επικοινωνίας. Κατά την έρευνά τους η Επικοινωνία είναι το κομμάτι που χρειάζεται να δοθεί περισσότερη έμφαση καθώς έτσι αλληλεπιδρούν και συνεργάζονται οι μαθητές μεταξύ τους. Τα σχολεία παγκόσμια θα μπορούσαν να επικοινωνούν μεταξύ τους και να ανταλλάζουν απόψεις και εμπειρίες καθώς και να συνεργάζονται σε ομαδικά project. Οπότε στη συμβολή των Νέων Τεχνολογιών που είναι δεδομένη πλέον στην εποχή μας και στην χρήση τους στην καθημερινότητα μας, αναδύονται διαφορετικά ερωτήματα που θα πρέπει να προστεθούν στις έρευνες για να υποστηρίξουν καινοτόμες πρακτικές σε ότι αφορά την εκπαίδευση ειδικότερα. Τέτοια ερωτήματα σύμφωνα με την έρευνα των Κριεμάδη κ.αλ.(2017) θα μπορούσαν να είναι εάν οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να «απαρνηθούν» την παραδοσιακή μέθοδο και να χρησιμοποιούν και άλλες εναλλακτικές μεθόδους είτε να ενσωματώσουν στον τρόπο παράδοσης του μαθήματος της Νέες Τεχνολογίες ως εργαλεία. Εάν θα μπορούν να αποδεχτούν και να γίνουν πιο δημιουργικοί με εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας και τεχνολογίας. Επίσης ποιο θα μπορούσε να είναι το όφελος (οικονομικό, κοινωνικό) ενός άλλου μοντέλου συνδυαστικής -όσον αφορά στα τεχνολογικά μέσα- εκπαίδευσης. Και τέλος αν υπάρχουν και άλλες δικλίδες εφαρμογής των τεχνολογιών πέραν του υπολογιστή ως εργαλείο μάθησης και αντικατάστασης του εκπαιδευτικού (Κριεμάδης κ.αλ. 2017).

Τα πλεονεκτήματα που συναντούμε χρησιμοποιώντας τις Νέες Τεχνολογίες ως εργαλεία μάθησης (εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ασύγχρονη και σύγχρονη εκπαίδευση, e-learning, web based learning και άλλες) είναι ότι επιλέγει ο μαθητής τον τόπο και τον χρόνο, το χρησιμοποιεί όσες φορές θέλει και μέσα από πληθώρα άλλων πηγών. Επίσης είναι εύκολη η πρόσβαση σε όλους, χαμηλή σε κόστος και μπορεί να ανταπεξέλθει σε μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων σε ένα πιο ελκυστικό περιβάλλον. Δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους, προωθεί την δια βίου μάθηση και μπορεί ο εκπαιδευτικός να παρακολουθεί πιο εύκολα την πρόοδο των μαθητών του. Σε ό,τι αφορά τα πλεονεκτήματα των νέων τεχνολογιών εξαρτάται πώς θα τα χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός και τι μέθοδο θα διαλέξει. Επιπλέον το θέμα της κοινωνικής απομόνωσης, της μη συνεργασίας και αλληλεπίδρασης των μαθητών η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης το ξεπερνά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο στάδιο «μέσα στην τάξη». (Παγγέ κ. αλ. 2017). Επίσης σε ό,τι αφορά την θεωρία ότι οι υπολογιστές βασίζονται στην προγραμματισμένη διδασκαλία και ίσως αποτελέσουν την αρχή ενός υψηλού βαθμού ομοιομορφίας στη διδασκαλία και την αξιολόγηση, πάλι το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης το ξεπερνά αφού εφαρμόζεται και η εξατομικευμένη διδασκαλία και τέλος σε ό,τι αφορά στην αξιολόγηση γίνεται με διάφορους τρόπους αφού και ο εκπαιδευτικός αξιολογεί αλλά και ο μαθητής (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυράκου 2017). Εν κατακλείδι, η σύγχρονη κοινωνία απαιτεί έναν επαναπροσδιορισμό του δασκάλου και του ρόλου του, σε έναν πιο καθοδηγητικό, συνεργατικό και μεντορικό αφού αυτός είναι που μεταδίδει την γνώση, γνωρίζοντας τους τρόπους με τους οποίους θα το κάνει. Επίσης θα πρέπει να επαναξιολογήσει την κουλτούρα του απέναντι στην μάθηση και τις αλλαγές και να υιοθετήσει τις όποιες καινοτομίες θεωρεί ότι βοηθούν τους/τις μαθητές/τριές του, αφού αυτό απαιτεί η σύγχρονη κοινωνία και οι νέες δεξιότητες της (Μουζάκης κ.αλ. 2021). Συμπερασματικά θα λέγαμε πως οι νέες τεχνολογίες και εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι δύο έννοιες αλληλένδετες μεταξύ τους με μεγαλύτερη ανάγκη για δια βίου μάθηση και καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης. (Κριεμάδη κ. αλ. 2017).

1.2 Μικτή μάθηση (blended education)

Όσο οι Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας αξιοποιούνται με γοργούς ρυθμούς σε όλο το φάσμα της ζωής όπως αναφέρθηκε, τόσο είναι επόμενο και η Εκπαιδευτική Κοινότητα να τις χρησιμοποιεί ως εργαλείο για να καταστήσει πιο αποτελεσματικό και λειτουργικό το έργο της. Μέσω της μεθόδου της Μεικτής Μάθησης (blended Learning), όπου σαφής ορισμός δεν υπάρχει γιατί η κάθε οπτική γωνία δίνει και τον δικό της ορισμό, αξιοποιούνται όλα τα χαρακτηριστικά των Νέων Τεχνολογιών κατά τρόπο που θα βοηθούσε στην μαθησιακή διαδικασία (Γεωργίου 2016). Ένας από τους ορισμούς που έχουν δοθεί σύμφωνα με τους Hamburg, Cernian και Thij το 2003, ως μικτό μοντέλο *«περιγράφονται εκείνες οι μορφές εκπαίδευσης που συνδυάζουν τόσο δραστηριότητες που η υλοποίησή τους γίνεται εντός παραδοσιακών χώρων διδασκαλίας, όπως αίθουσες και εργαστήρια, όσο και δραστηριότητες σύγχρονες ή ασύγχρονες εξ αποστάσεως με την υποστήριξη τεχνολογικών μέσων»* (Γεωργίου 2016). Πιο αναλυτικά θα χαρακτηρίζονταν ως ο συνδυασμός εκείνος που εμπλέκει την δια ζώσης εκπαίδευση και την ηλεκτρονική με τέτοιο τρόπο που η μία να στηρίζει λειτουργικά την άλλη (Derntl & Motsching- Pitrik, 2005; Ginns & Ellis, 2007) έχοντας ως στόχο τη μεγιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (Garisson & Vaughan, 2008) συνδυάζοντας τόσο δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσα και έξω από την τάξη. Ωστόσο το Ινστιτούτο Christensen (Christensen, Horn & Staker, 2013), αναφέρει τέσσερα βασικά μοντέλα της μικτής μάθησης.

Το πρώτο μοντέλο είναι το Rotation Model. Στο μοντέλο αυτό υπάρχουν τέσσερις υποκατηγορίες (Station Rotation, Lab Rotation, Flipped Classroom και Individual Rotation) των οποίων βασικό χαρακτηριστικό αποτελεί η δράση των μαθητών με ένα σταθερό πρόγραμμα ή με βάσει οδηγιών του εκπαιδευτικού πραγματοποιώντας εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπου η μια τουλάχιστον είναι on line learning. Το δεύτερο μοντέλο, το Flex Model είναι ένα πρόγραμμα όπου οδηγίες και περιεχόμενο δίνονται μέσω internet, ενώ ο εκπαιδευτικός είναι παρατηρητής του μαθητή on site, ενώ γίνονται και συναντήσεις δια ζώσης. Στο τρίτο μοντέλο, στο Self Blend Model, οι μαθητές επιλέγουν ποια μαθήματα θα παρακολουθήσουν με την παραδοσιακή μέθοδο και ποια on line. Τέλος, το τέταρτο μοντέλο είναι το Enriched Virtual Model στο οποίο η βαρύτητα δίνεται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και σε δεύτερο χρόνο έρχεται η παραδοσιακή διδασκαλία. (Γεωργίου 2016).

Σύμφωνα με τους Dziuban, Hartman και Moskal (2004) για να μπορέσει να λειτουργήσει επιτυχημένα αυτό το μοντέλο θα πρέπει να γίνει ένας συνδυασμός μιας καλά οργανωμένης διαδικασίας με ένα διδακτικό μοντέλο βασισμένο σε εκπαιδευτική θεωρία, υλικοτεχνική υποδομή και μηχανισμούς διαμορφωτικής αλλά και τελικής αξιολόγησης. Επομένως, στόχος δεν είναι μια απλή και παράλληλη παράθεση παραδοσιακών και δικτυακών δραστηριοτήτων αλλά η μέγιστη εκμετάλλευση των θετικών στοιχείων και των δυο μεθόδων (Λιώτσος & Δημητριάδης, 2005). Αυτό σημαίνει πως το γνωστικό περιεχόμενο και το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να είναι βασισμένο στις εμπειρίες και στα ενδιαφέροντα των εκάστοτε μαθητών. Επίσης η οργάνωση και ο συντονισμός της όλης διαδικασίας από τον εκπαιδευτικό είναι πολύ καίριο σημείο, καθώς επίσης και η ενίσχυση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και των κινήτρων για συμμετοχή, και τέλος, η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής με τέτοιον τρόπο που να προάγουν το διάλογο, την ανταλλαγή εμπειριών και της τεχνογνωσίας (Garrison & Vaughan, 2008; Kreijns & Kirschner, 2004; Tan, Wang & Xiao, 2010; Wenger, 1998).

Κεφάλαιο 2 Το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης

2.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός

Μία μορφή μεικτής μάθησης που χρησιμοποιεί τις Νέες Τεχνολογίες είναι το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης. Πρόκειται για ένα μοντέλο ενεργητικής μάθησης διότι συνδυάζει την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μέσω διαδικτύου αλλά και την δια ζώσης διδασκαλία (Αϊδινόπουλου ,2015).

Το 2000 ο Baker, που θεωρείται και ο αρχικός εισηγητής αυτού του μοντέλου, παρουσίασε την θεωρία του στο 11ο διεθνές συνέδριο για την διδασκαλία και την μάθηση, με τίτλο “The classroom flip: using web course management tools to become the guide by the side” (Αρλαπάνος κ. αλ. 2015). Όμως το 2007 ήταν οι καθηγητές Bergman και Sams, όπου σε ένα σχολείο στο Colorado εφάρμοσαν αυτό το μοντέλο στις χαμηλότερες βαθμίδες εκπαίδευσης. Ήταν η ανάγκη να καλυφθούν οι χαμένες ώρες διδασκαλίας και η ευκαιρία να παρακολουθήσουν τα μάθημα οι μαθητές που έλειπαν . Έτσι κατέγραψαν τα μαθήματα σε βίντεο τα οποία τα αναρτούσαν στο διαδίκτυο απ όπου οι μαθητές θα μπορούσαν να τα παρακολουθήσουν ετεροχρονισμένα όσες φορές ήθελαν. Η απήχηση από τους μαθητές ήταν μεγάλη και έτσι το 2012 δημιούργησαν έναν οδηγό για αυτήν την προσέγγιση διδασκαλίας με τίτλο “Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day” (Bergman, Sams liusrgfise). Επίσης δημιούργησαν και μία κοινότητα, την “Flipped Learning Network” όπου είναι ανηρητημένο χρήσιμο υλικό και πρακτικές αυτού του μοντέλου. Τέλος, το 2016 ο Bergman ιδρύει έναν παγκόσμιο οργανισμό για την Ανεστραμμένη τάξη , τον “<https://flglobal.org>” και το 2018 ιδρύει μία σχολή υποστηρίζοντας έτσι τα σχολεία όλου του κόσμου, “ <https://flglobal.org/2018-international-faculty>”(Γαρίο κ. αλ. 2021).

Οι θεωρίες πάνω στις οποίες βασίζεται το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης είναι η συνεργατική μάθηση του Piaget, η βιωματική μάθηση του Kolb και ο κονστрукτουβισμός του Vygotsky (Bigge et ,2009). Σύμφωνα με τον Piaget και την θεωρία του επικοδομητισμού έρχεται η κατάκτηση της γνώσης μέσω του ενεργού ρόλου του μαθητή μέσα στην τάξη αλλά και στην επίλυση πραγματικών προβλημάτων διερευνητικού χαρακτήρα (Ματσαγγούρας , 1997). Έτσι η αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητών αλλά και

εκπαιδευτικού και η εμπειρία είναι φαινόμενα που εμφανίζονται μέσα στην τάξη και δίνουν κίνητρα στους μαθητές για καλύτερη κατανόηση (Γαρίου κ. αλ. ,2015).

Ο Kolb με το μοντέλο του «κύκλου μάθησης» βασίστηκε αρχικά σε θεωρίες άλλων επιστημόνων όπως Piaget, Dewey και Lewin όπου ασχολήθηκαν με την επίδραση της εμπειρίας της μάθησης. Σύμφωνα με τον Kolb κάθε εκπαίδευση είναι επανεκπαίδευση και ο κύκλος της μάθησης είναι μία διαδικασία περιοδικά επαναλαμβανόμενη. Ο παθητικός ρόλος του μαθητή μεταφέρεται στο σπίτι όπου όσο συγκεντρώνεται σε μία συγκεκριμένη εργασία- διδασκαλία τόσο αυξάνει την πιθανότητα να καλυτερεύσει την προσπάθεια του. Και επειδή η γνώση δημιουργείται μέσω μετασχηματισμού της εμπειρίας σύμφωνα πάντα με τον Kolb, αφιερώνεται ο χρόνος της τάξης σε ευκαιρίες για εμπειρία και δράση των μαθητών (Γαριού ,2015).

Τέλος, είναι η θεωρία του Vygotsky με την κοινωνικόκεντρική του θεώρηση. Σύμφωνα με αυτήν τονίζεται ο ρόλος που παίζουν οι κοινωνικοί- πολιτιστικοί παράγοντες στη γέννηση της γνώσης, στην πορεία της μάθησης και στην ανάπτυξη του ατόμου. Έτσι για να υπάρχει νοητική ανάπτυξη θα πρέπει να υπάρχει και αλληλεπίδραση με το περιβάλλον, όπου στο μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης υπάρχει αρκετός χρόνος για να αλληλεπιδράσουν οι μαθητές μεταξύ τους αλλά και με τον εκπαιδευτικό στη δια ζώσης διδασκαλία (Ματσαγγούρας ,1997).

Συνοψίζοντας λοιπόν η ανεστραμμένη τάξη θα μπορούσε να προσδιοριστεί σαν μία εκπαιδευτική μέθοδο όπου *«μεταφέρει την παράδοση μαθήματος (όπου συνήθως γίνεται μονόλογος) έξω από την αίθουσα διδασκαλίας (κυρίως μέσα από βίντεο) ,προκειμένου ο διδακτικός χρόνος στην τάξη να αφιερωθεί περισσότερο σε αλληλεπιδραστικού τύπου δραστηριότητες όπου οι μαθητές εμπλέκονται ενεργητικά με το διδακτικό περιεχόμενο»* (Flipper Learning Network, 2014).

Ένας άλλος ορισμός που δίνεται από τον Tucker το 2012 είναι πως *«με το όρο Ανεστραμμένη Τάξη ή Αντεστραμμένη τάξη (Flipped Learning ή Flipped Classroom), περιγράφεται η αντιστροφή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, σύμφωνα με την οποία οι μαθητές μελετούν ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό πριν την παράδοση του μαθήματος και έρχονται στην τάξη προετοιμασμένοι ώστε να συμμετάσχουν σε ομαδικές δραστηριότητες, που τους επιτρέπουν την επίλυση προβλημάτων/αποριών και την εμπέδωση της διδακτέας ύλης»*. (Tucker, 2012)

Με βάση την βιβλιογραφία που ερευνήθηκε θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στον εξής ορισμό: *«Η ανεστραμμένη τάξη είναι μία μέθοδος μεικτής μάθησης, όπου γίνεται αντιστροφή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το ψηφιακό υλικό (συνήθως ένα ελκυστικό βίντεο μισής ώρας όπου παρουσιάζεται η νέα ύλη και συμπεριλαμβάνει επίσης ασκήσεις*

κατανόησης, αλληλεπίδρασης, αξιολόγησης, εφαρμογής κτλ.) που διατίθεται στους φοιτητές είναι διαθέσιμο πριν την παράδοση του μαθήματος ώστε να γίνεται η προετοιμασία τους στο σπίτι (Homework) μέσω της αυτορρύθμισης, της αυτονομίας της μάθησης και της αυτο-αξιολόγησης. Ερχόμενοι οι φοιτητές στην ψηφιακή τάξη εφαρμόζουν τις γνώσεις τους λύνοντας προβλήματα, απορίες και συμμετέχουν σε δραστηριότητες εμπέδωσης και διάδρασης. Στη μέθοδο αυτή, ο ρόλος του διδάσκοντα μετατοπίζεται από την παραδοσιακή διάλεξη στην διαδραστική φοιτητό-κεντρική προσέγγιση, στην βελτίωση της μαθησιακής κουλτούρας, στην καθοδήγηση, στην εμπύχωση και στην εξατομίκευση της μάθησης προκειμένου να επιτύχουν τα καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα και τις ανώτερες γνωστικές δεξιότητες μέσα από ένα άκρως στοχευμένο περιεχόμενο».

Η προώθηση της ιδέας της Ανεστραμμένης τάξης στην ουσία αλλάζει όλο τον τρόπο της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας ενός εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητή. Η πρακτική της παράδοσης ενός μαθήματος όπως γίνεται στην παραδοσιακή διδασκαλία μεταφέρεται στον προσωπικό χώρο του μαθητή. Εκεί ο μαθητής μπορεί να παρακολουθήσει την παράδοση του μαθήματος στον χρόνο που επιθυμεί και να την επεξεργαστεί όσες φορές θέλει (Ζηκίδης, 2020). Για να μπορέσει όμως να γίνει αυτό θα πρέπει πρώτα ο εκπαιδευτικός να έχει ψηφιοποιήσει το υλικό του. Συνήθως γίνεται με χρήση βίντεο όπου είτε ο εκπαιδευτικός ηχογραφεί με την φωνή του μπροστά σε μία κάμερα είτε το κάνει πιο ελκυστικό με προβολή διαφόρων βίντεο. Επίσης θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει και διάφορες διαδικτυακές πηγές ή προσομοιώσεις με διάφορα εκπαιδευτικά λογισμικά και παιχνίδια ανάλογα με την εξοικείωση του με τις Νέες Τεχνολογίες. Σε κάθε περίπτωση πάντως θέτει σε εγρήγορση τον μαθητή και ενισχύει την αυτοπεποίθηση του (Κυρίτση 2020). Επίσης με την χρήση και παραδοσιακών φύλλων εργασίας θα μπορούσε να κάνει και εξατομικευμένη διδασκαλία αφού θα γνώριζε ο εκπαιδευτικός τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε μαθητή και η ενασχόλησή του μαζί του μέσω των εξτρά εργασιών θα βοηθούσε στην πρόοδό του (Κανδρούδη & Μπράττισης, 2013).

Αντιστρέφοντας την τάξη, με τη διδασκαλία να γίνεται στο χώρο του μαθητή, ο χρόνος μέσα στην αίθουσα ελευθερώνεται και γίνεται πιο διαχειρίσιμος. Εκεί συζητούνται απορίες, ερωτήσεις και μέσω της αλληλεπίδρασης και της διαδραστικότητας δημιουργείται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών σε μία πιο ολιστική μάθηση (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυριάκου 2017).

Ο όρος ανεστραμμένη τάξη σύμφωνα με τον επίσημο ιστότοπο του Flipped Learning έχει τέσσερα χαρακτηριστικά στα οποία στηρίζεται και ολόκληρη η θεωρία του. Πιο αναλυτικά τα χαρακτηριστικά είναι (Κυρίτση 2020):

1) **Το ευέλικτο περιβάλλον, (Flexible Environment)** :όπου ο διδάσκων με την ποικιλία των μαθησιακών λειτουργιών γίνεται καθοδηγητής μέσα σε ένα ελκυστικό περιβάλλον. Εκεί ανάλογα με τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών, τους επιτρέπει και τους εμπνυχώνει να μάθουν με τον δικό τους τρόπο και ρυθμό (Κανάκη 2016).

2) **Η μαθησιακή κουλτούρα ,(Learning Culture)**: Εδώ συναντάμε τη μετάβαση από τη δασκαλοκεντρική μάθηση στη μαθητοκεντρική. Οι μαθητές πλέον συμμετέχουν ενεργά, αλληλεπιδρούν και θέτουν μόνοι τους, τους στόχους ενεργώντας για την επίτευξή τους. Επιπλέον είναι σε θέση να αυτοαξιολογηθούν αλλά και να αξιολογήσουν το διδακτικό υλικό (Καρβουνίδης 2013).

3) **Το στοχευμένο περιεχόμενο, (Intentional Content)**: Ως περιεχόμενο ορίζεται το υλικό που διαμορφώνεται από τον εκπαιδευτικό, το οποίο είναι αυστηρά επιλεγμένο ώστε να εξυπηρετεί τις στρατηγικές του, τους γνωστικούς στόχους του μαθήματος και να απευθύνεται σε όλα τα στύλ των μαθητών. Αυτό είναι που δίνεται στο μαθητή για μελέτη στο σπίτι, πριν το μάθημα, αλλά και το υλικό που χρησιμοποιείται μέσα στη τάξη (Κελεσιδής 2021).

4) **Ο επαγγελματίας εκπαιδευτικός ,(Professional Educator)**: Ο εκπαιδευτικός για να μπορέσει να ανταποκριθεί θα πρέπει να είναι κατάλληλα καταρτισμένος και εξοικειωμένος με τις Νέες Τεχνολογίες αλλά και με τις μεικτές προσεγγίσεις μάθησης. Επίσης θα πρέπει να είναι άψογα προετοιμασμένος για το υλικό του και να κάνει και σωστή διαχείριση του χρόνου μέσα στην τάξη για την εμπέδωσή του, καθώς και να προωθεί την κοινωνική αλληλεπίδραση και συνεργασία. Επιπλέον οφείλει να είναι παρατηρητικός με τις επιδόσεις των μαθητών και να προωθεί την κριτική τους σκέψη. Τέλος, η ανατροφοδότησή του θα πρέπει να είναι άμεση και λειτουργική (Κουτρομάνος κ. αλ. 2017).

Εν κατακλείδι, παρατηρείται πως ο ρόλος του εκπαιδευτικού εξακολουθεί να είναι κρίσιμος, απαραίτητος και σοβαρός. Με τις νέες διδακτικές μεθόδους και τις Νέες Τεχνολογίες πρέπει να μπορέσει να οργανώσει λειτουργικά, αποδοτικά και αποτελεσματικά την όλη εφαρμογή της συγκεκριμένης διδασκαλίας. Επίσης η όλη δομή του θα πρέπει να εμπεριέχει τις δεξιότητες μάθησης (4cs) που είναι η κριτική σκέψη, η συνεργασία, η επικοινωνία και η δημιουργικότητα καθώς και τις δεξιότητες ζωής (ΙΕΠ, 2020). Επιπλέον σύμφωνα με τον Bloom και της πυραμίδας του , με την ταξινόμηση των γνωστικών δεξιοτήτων, η μέθοδος της Ανεστραμμένης τάξης βοηθάει τον εκπαιδευτικό επειδή έχει περισσότερο χρόνο μέσα στην τάξη ώστε να μπορέσει να καλλιεργήσει τις ανώτερες γνωστικές δεξιότητες που με την παραδοσιακή διδασκαλία δεν θα μπορούσε

(Ναυπλιώτη 2016). Ακόμη, χρησιμοποιώντας αυτήν την μέθοδο ο εκπαιδευτικός εξάπτει το ενδιαφέρον των μαθητών να χρησιμοποιούν τεχνολογικά εργαλεία του 21ου αιώνα .Τέλος, επειδή ο κάθε μαθητής μαθαίνει με τους δικούς του ρυθμούς , μπορεί ο εκπαιδευτικός να ενημερώνει το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και να παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη στον μαθητή ανάλογα με τις ανάγκες του, αλλά παράλληλα να δίνει και τα κατάλληλα κίνητρα για να το κάνει (Κυρίτση 2020).

2.2. Στάδια Προετοιμασίας του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης.

Πριν την εφαρμογή του μοντέλου στην τάξη είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτικός να σχεδιάσει ένα σχέδιο μαθήματος. Θα πρέπει να καταγράψει ποια κεφάλαια θα θελήσει να διδάξει με τη μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης από το Αναλυτικό πρόγραμμα , να καταγράψει ποιους μαθησιακούς στόχους θέλει να επιτύχει, τον τρόπο με τον οποίο θα το επιτύχει καθώς και την αξιολόγηση και του ίδιου του μαθήματος αλλά και των μαθητών (Λίτσας 2018). Αφού καταλήξει στο σχέδιο του μαθήματος που θα χρησιμοποιήσει θα πρέπει να εξηγήσει ο εκπαιδευτικός τον σκοπό και τον τρόπο αυτής της διδασκαλίας στους μαθητές του αλλά και στους γονείς ώστε να καταλάβουν τους παιδαγωγικούς σκοπούς. Επίσης θα πρέπει να δώσει αναλυτικές οδηγίες για τον τρόπο που θα χειρίζονται το υλικό στο σπίτι αλλά και να αποφασίσουν από κοινού το πώς θα διαχειρίζονται τον χρόνο τους μέσα στην αίθουσα. Με αυτόν τον τρόπο ο εκπαιδευτικός δεσμεύει τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στην όλη μαθησιακή διαδικασία (Μπαξεβάνης 2019).

Το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης αποτελείται από 3 βασικά στάδια (Ναυπλιώτη 2016) . Το πρώτο στάδιο είναι το «Pre- class» δηλαδή «πριν από την τάξη», όπου οι μαθητές λαμβάνουν το εκπαιδευτικό τους υλικό. Ανάλογα με την εξοικείωση του εκπαιδευτικού στις Νέες Τεχνολογίες, το υλικό μπορεί να είναι από ένα απλό power point μέχρι ειδικά σχεδιασμένα εκπαιδευτικά βίντεο με διαδραστικό υλικό. Σαν επιπρόσθετο υλικό θα μπορούσε να προσθέσει φύλλα εργασίας, ιστοσελίδες με σχετικές πληροφορίες, βίντεο, συνεντεύξεις, παρουσιάσεις, quiz και ότι άλλο μπορεί να χρησιμοποιήσει από το διαδίκτυο σχετικό με το εκάστοτε μάθημα. Υπάρχουν πλέον αρκετές ιστοσελίδες με άδειες ελεύθερης χρήσης, στα οποία η αναζήτηση και η πρόσβαση είναι ελεύθερη (Μακροδήμος κ.αλ. 2017). Επίσης σε ότι αφορά τα ελληνικά δεδομένα στα πλαίσια των δράσεων του Ψηφιακού Σχολείου έχει δημιουργηθεί ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό με περιεχόμενα σύμφωνα με τον Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (<https://dschool.edu.gr>) καθώς και αρκετά αποθετήρια όπως το Φωτόδεντρο

(<https://photodentro.edu.gr>), ο ΑΙΣΩΠΙΟΣ (<https://aesop.iep.edu.gr>), για μαθήματα πανελλαδικός εξεταζόμενα (<https://study4exams.gr>) καθώς και ψηφίδες για την ελληνική και γλωσσική εκπαίδευση (<https://www.greek-language.gr/digitalResources/index.html>) και άλλα πολλά από όπου ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να αντλήσει υλικό. Σε κάθε περίπτωση πάντως το υλικό- βίντεο θα πρέπει να είναι μικρής διάρκειας (έως 30 λεπτών), αρκετά επεξηγηματικό και φιλικό ώστε να μπορούν να το διαχειριστούν μόνοι τους οι μαθητές. Το υλικό αναρτάται σε κάποια πλατφόρμα όπως e-me, e-class, Lams, MOODLE, EDpuzzle και άλλες. Με αυτόν τον τρόπο και σαν ασύγχρονη πλέον διαδικασία ο μαθητής μπορεί να παρακολουθεί στον δικό του χώρο το υλικό όσες φορές θέλει και με τον δικό του ρυθμό (Μουζάκης κ.αλ. 2021). Έτσι όταν θα εισέλθει στη τάξη θα γνωρίζει ήδη το θέμα του μαθήματος, θα έχει προετοιμαστεί κατάλληλα και θα έχει συγκεντρώσει τυχόν απορίες του και ενδεχομένως να έχει και μία αλληλεπίδραση με τους συμμαθητές του περί σχολιασμού του μαθήματος. Αυτό οδηγεί σε αύξηση της αυτοπεποίθησης, της εμπλοκής του στο μάθημα, της κριτική του ικανότητας καθώς και της αυτοαξιολόγησης (Παγγέ κ. αλ. 2017). Τελειώνοντας, πέραν του διαμοιρασμού του υλικού θα πρέπει να βρει έναν τρόπο ο εκπαιδευτικός να διαπιστώσει εάν οι μαθητές παρακολούθησαν το υλικό που ανάρτησε και αν ήταν ενεργητικοί ή παθητικοί αποδέκτες του περιεχομένου. Αυτό θα μπορούσε να το κάνει με κάποιο quiz ενσωματωμένο με το βίντεο ή με περιλήψεις ή καταγραφή αποριών ή οποιονδήποτε τρόπο φιλικό θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει. Επιπρόσθετα θα πρέπει να έχει μεριμνήσει για τους μαθητές που εντέλλει δεν παρακολούθησαν ασύγχρονα το μάθημα με εναλλακτικές δυνατότητες παρακολούθησης μέσα στο σχολείο αλλά πριν «την τάξη»(Γάριου κ. αλ. 2021).

Το δεύτερο στάδιο είναι το «in- class» δηλαδή «μέσα στη τάξη». Δεδομένου ότι ο μαθητής έχει παρακολουθήσει το υλικό, μπορεί ο εκπαιδευτικός να χρησιμοποιήσει μέσα στη τάξη πιο ενεργητικές και λειτουργικές διδακτικές τεχνικές. Μπορεί να δουλέψει με μικρές ομάδες δίνοντας προβληματικές καταστάσεις που θα πρέπει να λύσουν οι μαθητές, ενισχύοντας έτσι την διαφοροποιημένη διδασκαλία αλλά και την εξατομικευμένη υποστήριξη αφού γνωρίζει εκ των προτέρων ο εκπαιδευτικός τις ανάγκες του κάθε μαθητή (Παπαδημητρίου κ. αλ. 2017). Τέτοιες τεχνικές θα μπορούσαν να είναι ανάλογα με την βαθμίδα εκπαίδευσης : η μέθοδος project, η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η μελέτη περίπτωσης, το παιχνίδι ρόλων, το Brainstorming, οι ομάδες εργασίας, η πρακτική άσκηση, οι εννοιολογικοί χάρτες και άλλες πολλές (Παπαδάκης κ. αλ. 2014). Στη συνέχεια με την παρουσία των ευρημάτων καταφέρνουν να δουν διαφορετικές οπτικές καταστάσεων. Έτσι ενισχύεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών, η κριτική τους σκέψη, η αλληλεπίδραση μεταξύ τους καθώς και η βαθύτερη κατανόηση του θέματος αφού

λύονται οι απορίες και δημιουργούνται ερωτήματα και από τους ίδιους τους μαθητές. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αναπτύσσουν και άλλες πρωτοβουλίες και να αλλάζει ο ρόλος τους σε έναν πιο ουσιαστικό στην μάθηση. Βέβαια αλλάζει και ο ρόλος του εκπαιδευτικού προσθέτοντας τον ρόλο του συνεργάτη και καθοδηγητή αναπτύσσοντας και άλλα είδη νοημοσύνης στους μαθητές του (Μακροδήμος κ. αλ. 2017).

Το τρίτο στάδιο είναι το «post- class» δηλαδή «μετά την τάξη». Σε αυτό το στάδιο γίνεται η αξιολόγηση των γνώσεων που αποκτήθηκαν στα δύο προηγούμενα στάδια. Το υλικό είναι ήδη ανηρημένο, και με ασκήσεις αυτοαξιολόγησης μπορούν οι μαθητές να ελέγξουν το επίπεδο κατανόησης του μαθήματος. Έτσι όποιος χρειαστεί να καλύψει τυχόν αδυναμίες του μετά την αξιολόγηση μπορεί να το κάνει βλέποντας το υλικό από διαφορετική οπτική ή θα μπορούσε να ζητήσει παραπάνω υλικό κατανόησης από τον εκπαιδευτικό (Ρηγούτσου 2017). Για να λειτουργήσει καλύτερα σαν στάδιο και να είναι επιτυχημένο χρειάζονται κίνητρα να δοθούν στους μαθητές για να ασχοληθούν με δραστηριότητες μετά την τάξη και να έχουν έναν οργανωμένο ψηφιακό φάκελο με τις εργασίες τους με σαφή κριτήρια αξιολόγησης (Ναυπλιώτη 2016).

2.3 Πλεονεκτήματα μοντέλου Ανεστραμμένης τάξης.

Τα οφέλη από την χρήση του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης είναι σημαντικά στον παιδαγωγικό τομέα όσο και στον μαθησιακό. Πιο συγκεκριμένα, ένα από τα πλεονεκτήματα της εφαρμογής του είναι η διαφορετική διαχείριση του χρόνου. Ο εκπαιδευτικός έχει να διαχειριστεί διαφορετικά τον γενικότερο χρόνο αφού τον διαχωρίζει από τον διδακτικό (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυριάκου 2017). Ο διδακτικός χρόνος που διαθέτει για την παραδοσιακή διδασκαλία πλέον γίνεται μέσω ενδεχομένως βίντεο όποτε και μπορεί και τον διαχειρίζεται διαφορετικά. Η εμπλοκή των μαθητών μέσα στην τάξη γίνεται πιο ενεργή, με περισσότερες αλληλεπιδράσεις και με περισσότερες διευκρινήσεις. Έτσι αυξάνονται οι επιδόσεις των μαθητών, η αυτοπεποίθησή τους αφού ρωτούν ακριβώς αυτό που χρειάζονται αναπτύσσοντας παράλληλα και την κριτική τους σκέψη (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυριάκου 2017). Επίσης ο χρόνος μέσα στην τάξη χρησιμοποιείται για ομαδικές εργασίες και δραστηριότητες που αναφέρθηκε παραπάνω, κάτι που στοχεύει και στα ανώτατα γνωστικά στάδια του Bloom. Στην παραδοσιακή διδασκαλία επιτυγχάνονται τα 3 πρώτα στάδια (Γνώση- κατανόηση- εφαρμογή) ενώ με την μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης και των δραστηριοτήτων της μέσα στη τάξη επιτυγχάνονται και

τα υπόλοιπα τρία στάδια (Ανάλυση- Σύνθεση- Αξιολόγηση) (Ναυπλιώτη 2016). Παράλληλα βελτιώνει και την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών αλλά και μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών. Επιπλέον με τη σωστή διαχείριση του χρόνου, έχει ο εκπαιδευτικός περισσότερο χρόνο για να παρακολουθήσει την προσωπική πρόοδο των μαθητών του και να εφαρμόσει εξατομικευμένη διδασκαλία, αφού μπορεί να υποστηρίξει τους αδύναμους μαθητές αλλά και αυτούς που υπερτερούν με τα ανάλογα μαθητικά τους καθήκοντα. Αυτό παράλληλα συμβάλλει και στη σωστή διαχείριση του χρόνου των μαθητών αφού μαθαίνουν πώς να διαχειρίζονται πιο σωστά τον χρόνο τους καθορίζοντας οι ίδιοι τον χρόνο και τον ρυθμό που θα διαβάσουν, αλλά και τον χρόνο που θα αφιερώσουν για την αυτοαξιολόγησή τους (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυριάκου 2017). Ένα ακόμη αβαντάζ που δίνει η σωστή διαχείριση του χρόνου τους είναι ότι οι μαθητές εισέρχονται με αυτοπεποίθηση στην τάξη ,αφού γνωρίζουν ήδη τι θα επακολουθήσει, έχουν προετοιμάσει τις απορίες τους και έχουν ενδεχομένως αλληλεπιδράσει μεταξύ τους οι μαθητές για το διδακτικό υλικό. Οι δεξιότητες ζωής μπορούν να αναπτυχθούν επίσης με αυτόν τον τρόπο αφού οι μαθητές μπορούν να καθοδηγούν τους πιο αδύναμους συμμαθητές τους (Παγγέ κ. αλ. 2017). Τελειώνοντας, περιορίζονται οι πιθανότητες να χαθεί κάποια διδακτική ώρα αφού σε περίπτωση απουσίας είτε του εκπαιδευτικού είτε του μαθητή υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης ασύγχρονα. Αυτό είναι και ένα προτέρημα που καταγράφει δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση αφού όλες οι ώρες είναι πολύ σημαντικές ιδίως για τα μαθήματα που έχουν εξετάσεις, αφού μπορούν να παρακολουθούν όποια διδακτική ενότητα θέλουν όσες φορές θέλουν για την καλύτερη προετοιμασία τους (Λίτσας 2018).

Ένα άλλο πλεονέκτημα του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης αφορά την μάθηση και συγκεκριμένα προωθεί την ενεργή μάθηση. Η ενεργή μάθηση είναι η κατάκτηση της γνώσης μέσω της βιωματική οδού κάτι που στην Ανεστραμμένη τάξη γίνεται αφού οι μαθητές καλούνται από τον καθοδηγητή δάσκαλό τους να σκεφτούν κρητικά και να προβληματιστούν. (Ματσαγγούρας 1997). Επίσης είναι και το αίσθημα της υπευθυνότητας που χρησιμοποιεί κατά κόρων το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης. Ο μαθητής ελέγχει τότε και πως θα διαβάσει ώστε να είναι επιμελής και ολοκληρωμένος από τις υποχρεώσεις του. Αυτή η δέσμευση είναι που δίνει κίνητρο στους μαθητές για ενεργό μάθηση (Πλωτά 2019).

Μία άλλη σημαντική πτυχή της Ανατραμμένης τάξης είναι η καταπολέμηση του άγχους. Η έλλειψη χρόνου στο να διδαχθεί μία ενότητα ή η μη κατανόηση μίας έννοιας λόγω δυσκολίας , ξεπερνιέται με αυτό το μοντέλο. Η ευχέρεια χρόνου που υπάρχει και η ευελιξία από μέρους του μαθητή τον βοηθά να ξεπερνά αυτές τις δυσκολίες χωρίς άγχος ,

ενώ ο εκπαιδευτικός έχει χρόνο να ετοιμάσει ένα καλό οργανωμένο υλικό που θα είναι στη διάθεση του μαθητή όσες φορές θέλει (Λαμπούδης κ. αλ. 2021).

Ενδιαφέρον επίσης προκαλεί ότι η ενασχόληση με τις Νέες Τεχνολογίες δίνει κίνητρα στους μαθητές για μάθηση αφού είναι ένα πιο ελκυστικό και ενδιαφέρον περιβάλλον. Επίσης για τους εκπαιδευτικούς που μπορεί μερικές φορές να νιώσουν ματαίωση, τους δίνεται ώθηση να βρουν ελκυστικούς τρόπους αξιοποίησης και χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού καθώς βλέπουν το ενδιαφέρον των μαθητών για μάθηση και παρακολούθηση να αυξάνεται (Λαμπούδης κ. αλ. 2021).

Τελειώνοντας η επικοινωνία και η συνεργασία είναι αυτές που τους δένουν σαν ομάδα και αποτελούν και το επόμενο πλεονέκτημα της Ανεστραμμένης τάξης. Επιπλέον καθώς η αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών αυξάνεται αλλά και με τον εκπαιδευτικό , βελτιώνεται ο προφορικός και ο γραπτός λόγος τους. (Κυρίτση 2020)

2.4 Προκλήσεις και προβληματισμοί του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης.

Οι προκλήσεις που μπορεί να προκύψουν από ένα μοντέλο μεικτής διδασκαλίας όπως είναι η Ανεστραμμένης τάξης είναι καταρχήν η δυσπιστία ως προς το περιεχόμενο και την εφαρμογή του. Κάθε νέο φαινόμενο έχει τους υποστηρικτές που φοβούνται τις αλλαγές. Μία κατηγορία μπορεί να είναι οι γονείς που δεν γνωρίζουν τις διάφορες μαθησιακές τεχνικές (Λαμπούδης κ. αλ. 2021). Επίσης έχουν πολλά χρόνια από τότε που ήταν μαθητές και έχουν την νοοτροπία και την κουλτούρα από τότε που πήγαιναν αυτοί σχολείο με τα εκάστοτε δεδομένα. Όλα αυτά συνδυάζονται με την κατηγορία στην οποία ανήκουν ως προς την αντίληψη τους για το σχολείο : υπάρχουν αυτοί που φοβούνται την συνεργασία με το σχολείο, αυτοί που είναι σύμφωνοι και λειτουργούν συνεργατικά με το σχολείο και αυτούς που λειτουργούν απαξιωτικά για το σχολείο (Αθανασούλα – Ρέππα, 2008). Μία άλλη κατηγορία υποστηρικτών μπορεί να είναι οι μαθητές ,οι οποίοι έχουν συνηθίσει σε συγκεκριμένες τεχνικές διδασκαλίας με την πιο επικρατούσα την παραδοσιακή. Επίσης είναι ένα επιπρόσθετο άγχος για αυτούς ,ιδιαίτερα σε μεγαλύτερες βαθμίδες, που προσπαθούν να μάθουν το καινούργιο μοντέλο. Αγχώνονται για τις επιπλέον εργασίες και τους συγκεκριμένους χρόνους καθώς θέλουν να είναι τυπικοί με τις υποχρεώσεις τους, ελπίζοντας να είναι προσωρινό μέχρι να συνηθίσουν τα καινούργια δεδομένα (Πλωτά 2019) . Τέλος η τελευταία κατηγορία είναι η διεύθυνση και το στυλ που η ηγεσία ακολουθεί. Υπάρχουν διευθυντές που δεν προάγουν την καινοτομία ,την έρευνα και την

διαφορετικότητα οπότε και μία τέτοια διδακτική προσέγγιση δεν την επικροτούν. Καταλήγοντας φαίνεται πως πριν από την εφαρμογή της ο εκπαιδευτικός θα χρειαστεί μία πλήρη ενημέρωση εφ' όλης της ύλης (Λαμπούδης 2021).

Ένα άλλο θέμα είναι το υλικό. Αυτό θα πρέπει να ωθεί τους μαθητές να το παρακολουθήσουν και να έχει τις κατάλληλες αναλυτικές οδηγίες με το τι ακριβώς θα χρειαστεί οι μαθητές να κάνουν μαθησιακά. Επιπλέον τι τεχνολογικά μέσα θα χρειαστούν αλλά και πως θα τα χρησιμοποιήσουν. Τελειώνοντας ,είναι σημαντικό να παρακινηθούν σωστά οι μαθητές από τον εκπαιδευτικό ώστε να αισθανθούν ότι εκείνος τους εμπιστεύεται. Αυτό έχει σαν σκοπό να εξαλείψει τις πιθανότητες ασυνέπειας τους (Μουζάκης κ. αλ. 2021).

Μία ακόμη πρόκληση είναι πως μέχρι να εξοικειωθεί ο εκπαιδευτικός με την μέθοδο αυτή, θα αφιερώνει περισσότερο χρόνο από ότι χρειάζεται για την προετοιμασία του. Βέβαια θα μπορούσε από την αρχή της χρονιάς να κάνει ένα σχέδιο μαθήματος και ένα πλάνο όπως έχει αναφερθεί παραπάνω , επιλέγοντας μερικές από τις ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος μέχρι να φτάσει στο σημείο που θα αισθανθεί έτοιμος να υποστηρίξει πλήρως αυτήν την μέθοδο. Επιπλέον θα πρέπει να βρει και έναν τρόπο το υλικό να είναι ελκυστικό, ώστε η παρακολούθησή του μην είναι παθητική ή βιαστική. Αυτό μπορεί να καλυφθεί με την επιλογή να διαμορφώσει στο υλικό διάφορα quiz κατανόησης , περιλήψεις και άλλα, με την πιθανότητα όμως να αυξήσει το άγχος των μαθητών για τις επιπλέον εργασίες (Ρηγούτσου 2017).

Τέλος, πρόκληση μπορούν να προκαλέσουν και οι ελλείψεις διδακτικών πόρων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ματαίωση στον εκπαιδευτικό, ο οποίος δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να βρει κατάλληλο υλικό για να υποστηρίξει αυτήν την μέθοδο. Από την άλλη σκοπιά όμως υπάρχει πληθώρα εκπαιδευτικού υλικού που θα μπορούσε να ψάξει στο διαδίκτυο καθώς και blogs με οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές (Σμαραγδάκη 2018). Μία άλλη λύση θα μπορούσε να είναι η επιμόρφωση σε Νέες Τεχνολογίες ή σε μεθόδους διαφοροποιημένης διδασκαλίας ώστε τουλάχιστον το θεωρητικό κομμάτι αυτών των θεωριών να τον καταστούν πιο έτοιμο. Επιπλέον οι ελλείψεις σε εξοπλισμό του εκπαιδευτικού ή των μαθητών θα μπορούσαν να δυσκολέψουν την διαδικασία αυτή. Εάν υπάρχει επαρκής εξοπλισμός των σχολικών μονάδων θα μπορούσε να δώσει λύση στο συγκεκριμένο πρόβλημα στον εκπαιδευτικό αλλά και στους μαθητές χρησιμοποιώντας τα σε ελεύθερους χρόνους. Αυτό βέβαια αυξάνει τον χρόνο παραμονής τους στην σχολική μονάδα, αφού θα μπορούσαν και οι δύο κατηγορίες να προετοιμάζονται από τον χώρο του σπιτιού τους , κάτι που προωθεί το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης (Σμαραγδάκη 2018). Μία λύση ακόμη ήταν η Ψηφιακή μέριμνα που έδωσε voucher σε μαθητές που δεν

είχαν εξοπλισμό να αποκτήσουν το 2020, αλλά δεν δόθηκε λύση στην πρόσβαση στο διαδίκτυο που δεν είναι σίγουρο πως όλοι την έχουν.

Ερχόμενοι αντιμέτωποι με τις προκλήσεις γεννιούνται οι προβληματισμοί του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης. Κύρια μειονεκτήματα αποτελούν τα προβλήματα τεχνολογίας που προκύπτουν από την μέθοδο αυτή. Το ψηφιακό χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στους μαθητές αλλά και στους εκπαιδευτικούς είναι κάτι πολύ σημαντικό. Επίσης και τα προβλήματα τεχνολογίας που μπορούν να προκύψουν καθώς η ποιότητα των βίντεο- διαλέξεων δεν είναι πάντα κάτι το εύκολο. Επιπλέον χρειάζεται σημαντική προετοιμασία από τον εκπαιδευτικό για να προετοιμάσει το όλο σχέδιο του μαθήματος χωρίς πάντα να γνωρίζει όλους τους τρόπους που θα μπορούσε να το κάνει αλλά και οι πρόσθετες υποχρεώσεις μελέτης για τους μαθητές (Σπυρόπουλος 2015).

Ένας ακόμη προβληματισμός που γεννά η μέθοδος αυτή είναι ότι χρειάζεται χρόνος για την αλλαγή. Πρόκειται για αλλαγή κουλτούρας των μαθητών στο νέο στυλ εκπαίδευσης αλλά και των γονέων που διαφέρει από το δασκαλοκεντρικό τρόπο εκπαίδευσης που είχαν συνηθίσει αυτοί και γίνεται πλέον μαθητοκεντρικός. Η σχολική μονάδα και ο διευθυντής θα χρειαστούν χρόνο αλλαγής σε ότι αφορά τις καινοτόμους μεθόδους διδασκαλίας αλλά και των εκπαιδευτικών σε ότι αφορά την ετοιμότητά τους και την επιμόρφωσή τους. Πρόκειται λοιπόν για μία συλλογική προσπάθεια αλλαγής και ετοιμότητας που με στοχευμένα στάδια θα μπορούσε να κάνει το μοντέλο αυτό επιτυχημένο (Τσαντούλη 2018). Η απλή ενημέρωση του εκπαιδευτικού στους μαθητές για το νέο τρόπο διδασκαλίας δεν επαρκεί καθώς θα χρειαστεί χρόνος να αποδεχτούν τον νέο στυλ με τις επιπλέον υποχρεώσεις. Θα πρέπει να δουν σε βάθος χρόνου ότι κατακτούν την γνώση οι μαθητές και να μουν σε ένα πρόγραμμα που δεν θα τους προκαλεί άγχος ώστε να αξιολογήσουν και οι ίδιοι το μοντέλο αυτό και να δουν κατά πόσο τους βοηθάει και τους αρέσει. Οι γονείς από την άλλη πλευρά που αγχώνονται για την πρόοδο των παιδιών τους θα χρειαστούν κάτι παραπάνω από απλή ενημέρωση του τι είναι ο μαθητοκεντρικός τρόπος (Τέτσιου 2019). Επιπρόσθετο άγχος θα τους προκαλέσει ότι θα πρέπει να υποστηρίξουν στο σπίτι τα παιδιά τους σε ότι αφορά την τεχνολογία αλλά και των ενδεχόμενων αποριών τους αφού θα έχουν την εντύπωση ότι θα πρέπει να τους «διαβάσουν» αυτοί. Εκεί θα εμφανιστεί και ποιο έντονο το φαινόμενο του ψηφιακού χάσματος αφού δεν είναι δεδομένο ότι και αυτοί γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά μέσα ή των τυχόν τεχνολογικών καταστάσεων που μπορεί να προκύψουν. Τα παιδιά που είναι επιμελείς θα χρειαστούν πιο λίγο χρόνο να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα αλλά τα παιδιά που χρειάζονται περισσότερη προσπάθεια ίσως ματαιωθούν. Οπότε θα πρέπει από την αρχή να δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα στους μαθητές να

ακολουθήσουν και κατανοήσουν αυτή την μέθοδο για να μην εμφανιστεί πολύ έντονα το φαινόμενο του σχολείου των δύο ταχυτήτων, όπου μερικοί μαθητές είναι πιο μπροστά μαθησιακά από κάποιους άλλους (Τζωρτζιάκης 2019). Σε ότι αφορά το επίπεδο της σχολικής μονάδας και τον διευθυντή συγκριτικά με τις καινοτόμους μεθόδους διδασκαλίας είναι η κουλτούρα που θα πρέπει να έχουν υιοθετήσει. Ο διευθυντής και γενικότερα ο ηγέτης θα πρέπει να προωθεί την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την καλυτέρευση της σχολικής μονάδας. Δεν αρκεί να μένουν στα ίδια επίπεδα αλλά να προσπαθούν να καλυτερεύσουν το συλλογικό τους έργο. Γι' αυτό λοιπόν είναι μία συλλογική προσπάθεια διευθυντή και εκπαιδευτικών. Ο διευθυντής από την πλευρά του , ως πρόσωπο κλειδί, θα πρέπει να έχει οραματιστεί και να έχει σχεδιάσει τη λειτουργία του σχολείου και με τη συμπεριφορά του να αποκτήσει ακολούθους και να μοιραστεί το όραμά του. Η ανάγκη για αλλαγή σε ένα σχολείο που θεωρείται ένα ανοικτό σύστημα είναι σίγουρη λόγω ότι θα πρέπει να προσαρμοστεί με το εξωτερικό του περιβάλλον και τις αλλαγές που του επιφέρει. Οπότε μία καινοτομία για να εφαρμοστεί θα πρέπει να μελετηθεί και να εφαρμοστεί σε ένα σταθερό και καλό σχολικό κλίμα (Αθανασούλα – Ρέππα 2008). Η συνεργασία θα πρέπει να είναι δεδομένη όπως και η πλήρη επεξήγηση της αλλαγής και του οράματός της. Επίσης θα πρέπει να δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα στους εκπαιδευτικούς ώστε να τους παρωθήσει να ακολουθήσουν την καινοτομία. Με βάση την θεωρία του Maslow , ο εκπαιδευτικός έχοντας κατακτήσει τα δύο πρώτα στάδια που καλύπτουν τις βιολογικές του ανάγκες και την ασφάλεια των αμοιβών, έρχεται αντιμέτωπος με την εκτίμηση και την αναγνώριση για να φτάσει στην αυτοπραγμάτωση. Σε αυτό το σημείο είναι κεντρικός ο ρόλος του διευθυντή αλλά και των συναδέλφων του όπου με την συμπεριφορά τους μπορούν να βοηθήσουν τον εκπαιδευτικό να κατακτήσει αυτά τα στάδια. Σε συνδυασμό με τα 8 στάδια του Kotter για την υλοποίηση της αλλαγής μπορεί ο διευθυντής να επιφέρει μία αλλαγή στην κουλτούρα των εκπαιδευτικών ως προς τις καινοτομίες. Τελειώνοντας, ότι αφορά τους εκπαιδευτικούς και την ετοιμότητά τους , η οποιαδήποτε αλλαγή στην εκπαίδευση περνά πρώτα από τους εκπαιδευτικούς (Bigge et. 2009). Αν αυτή η αλλαγή δεν κάνει σύμμαχους τους εκπαιδευτικούς πως είναι για κάτι το καλύτερο στην εκπαίδευση και τους μαθητές τους , θα φοβηθούν να την υποστηρίξουν, ιδίως όταν επιβάλλει επιμόρφωση προς νέες μεθόδους και νέες δαπάνες που θα χρειαστούν για να το καλύψουν. Παρόλα αυτά βλέποντας και οι ίδιοι πως τα νέα δεδομένα των εποχών επιβάλλουν νέες δεξιότητες για τους νέους αλλά και για τους ίδιους, προωθούν οι ίδιοι την επιμόρφωσή τους και την δια βίου μάθηση (Αθανασούλα – Ρέππα 2008). Σημαντικό ρόλο επίσης παίζει και η αυτοαξιολόγηση που κάνει ο καθένας με το έργο του αλλά και η αξιολόγηση που γίνεται μέσα στις σχολικές μονάδες κυρίως με τον

διαμοιρασμό των ιδεών, αποριών και προβληματισμών μεταξύ των συναδέρφων. Το υπάρχον σύστημα δεν μπορεί πλέον να καλύψει πολλά δεδομένα των νέων ζητούμενων οπότε και ανοίγει το χάσμα της νέας εποχής με νέους τρόπους διδασκαλίας, νέες δεξιότητες μαθησιακές αλλά και ζωής, με την παλαιά πλην όμως επιτυχημένη περπατημένη μέθοδο διδασκαλίας και διαμόρφωσης ατόμων (Αθανασούλα – Ρέππα 2008).

Ένα άλλο μειονέκτημα του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης είναι ότι αυξάνεται ο χρόνος που αφιερώνουν οι μαθητές στην οθόνη και αυτό δεν είναι πάντα επιθυμητό κυρίως από την μεριά των γονέων. Επίσης και η αξιολόγηση παίζει το ρόλο της, καθώς θα πρέπει να ελεγχτεί αν επιτέθηκαν οι στόχοι του μαθήματος με τα συγκεκριμένα διδακτικά και τεχνικά μέσα (Γάριου κ. αλ. 2021).

Τελειώνοντας ,αξίζει να σημειωθεί πως η ικανότητα των μαθητών για αυτό-οργάνωση δεν είναι η ίδια καθώς το κάθε παιδί έχει τον δικό του τρόπο και ρυθμό. Δεν έχουν όλοι οι μαθητές αναπτύξει μεταγνωστικές δεξιότητες και δεν γνωρίζουν όλοι πως μπορούν να μάθουν καλύτερα (Γάριου κ. αλ. 2021).

2.5 Εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης στην Ελλάδα

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα είναι κυρίως δασκαλοκεντρικό και συνυφασμένο με την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας. Αυτό σημαίνει πως γίνεται η παράδοση μέσα στην τάξη με τον καθηγητή να λειτουργεί κυρίως σαν πομπός και ο μαθητής σαν δέκτης. Υπάρχει το άγχος της ύλης που πρέπει να βγει με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα και δεν υπάρχει καθόλου χρόνος για πιο εξατομικευμένη διδασκαλία ούτε και για κάλυψη προηγούμενης ύλης από μαθητές που δεν κατάκτησαν κάποια έννοια (Τζωρτζάκης 2018). Επίσης η όλη διαδικασία είναι παθητική με ελάχιστες διαδραστικές δραστηριότητες και με μειωμένο το ενδιαφέρον των μαθητών. Με την είσοδο των Νέων Τεχνολογιών στη διαδικασία της εκπαίδευσης γίνεται προσπάθεια να γίνει πιο ελκυστικό το μάθημα αλλά και να αποκτηθούν και καινούργιες δεξιότητες. Η μέθοδος της Αναστραμμένης τάξης δεν είναι ακόμη επίσημα εφαρμόσιμη στην Ελλάδα. Οι όποιες εφαρμογές που έχουν γίνει σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης, έγιναν στα πλαίσια ερευνών ή διπλωματικών εργασιών με σκοπό να εξαλείψουν τα μειονεκτήματα της παραδοσιακής εκπαιδευτικής διαδικασίας. (Τέτσιου 2019).

Η πρώτη βιβλιογραφική αναφορά στα ελληνικά δεδομένα για την Ανεστραμμένη τάξη έγινε το 2013 από τους Κανδρούμη και Μπράτιστη και είχε ως θέμα την εφαρμογή αυτού του μοντέλου σε παγκόσμιο επίπεδο. Επίσης το 2013 δημοσιεύτηκε η πρώτη διπλωματική

εργασία από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου από τον Καρβουνίδη για την εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης σε ένα Πρότυπο Πειραματικό σχολείο της Ρόδου. Από εκεί και πέρα σιγά σιγά άρχισαν οι έρευνες και οι μελέτες περιπτώσεων για την εφαρμογή αυτού του μοντέλου. Μέχρι το 2020 υπάρχουν περίπου 65 αναφορές για την μέθοδο αυτή και ανάμεσα τους υπάρχουν διπλωματικές εργασίες με μελέτες έρευνας, επιστημονικά άρθρα σε ξένα και ελληνικά περιοδικά, ανακοινώσεις σε συνέδρια και 2 διδακτορικές διατριβές. Από το 2021 μέχρι και σήμερα υπάρχουν άλλες 7 διπλωματικές εργασίες, ενώ σε αυτά τα χρόνια έχουν γίνει 5 επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς και για επιμορφωτές. Τέλος, από το 2016 με την πρωτοβουλία του κ. Μακροδήμου λειτουργεί ένα blog για την Ανεστραμμένη τάξη (blogs.sch.gr/flippedclassroom) που είναι ενταγμένο στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (Γάριου κ. αλ. 2021).

Σε ότι αφορά την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπάρχουν εργασίες με μελέτες περιπτώσεων που έχουν γίνει σε δημοτικά σχολεία, καθώς τα νηπιαγωγεία λόγω της φύσης τους και του τρόπου διδασκαλίας τους δεν έχουν συναντήσει κάποια εφαρμογή. Στα νηπιαγωγεία όπου εντάσσονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, δεν υπάρχει διδακτέα ύλη και ο τρόπος προσέγγισης των διαφόρων θεματικών ενοτήτων είναι βιωματικός μέσω της Μάθησης βάση έργου (ProjectBasedLearning) και δίνει την ευκαιρία στους μαθητές του νηπιαγωγείου να εμπλακούν σε καταστάσεις προβληματισμού με ολιστικό τρόπο, να σκεφτούν και να αναλογιστούν τη σημασία των ενεργειών τους μέσα από τη συναισθηματική εμπλοκή τους κατά τη διαδικασία εξέλιξής του. (ΙΕΠ, 2021). Στα δημοτικά σχολεία που έχουν γίνει μελέτες περιπτώσεων, έχουν γίνει πάνω σε διδακτικά αντικείμενα διαφόρων θεμάτων όπως τα θρησκευτικά, ιστορία, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, αγγλικά και γεωγραφία. Υπάρχουν όμως και τρεις καινοτόμες δραστηριότητες εκτός αναλυτικού προγράμματος των Καρβουνίδη το 2013, του Χαλδαίου το 2016 και της Κοράκη το 2016 (Τέτσιου 2019).

Ευρήματα αυτών των ερευνών έχουν δείξει πως υπάρχει αύξηση της ενεργοποίησης όλων των μαθητών με καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, υπάρχει καλύτερη διαχείριση του χρόνου με περισσότερη αλληλεπίδραση που ενισχύει τις επικοινωνιακές και συνεργατικές δεξιότητες, θετική αποδοχή και ικανοποίηση των μαθητών αλλά και των γονέων, ανάπτυξη δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης και τέλος φέρεται να είναι καλύτερο το μοντέλο αυτό και να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών με τις νέες δεξιότητες 21ου αιώνα. (Γάριου κ. αλ. 2021). Παρόλα αυτά βρήκαν πως όντως χρειάζεται περισσότερος χρόνος και προσπάθεια εφαρμογής αυτού του μοντέλου και χρειάζεται υποστήριξη υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Τέλος, για πιο ασφαλή αποτελέσματα

και πορίσματα χρειάζεται μεγαλύτερο ποσοστό περιπτώσεων εφαρμογής αυτού του μοντέλου με διάφορα κοινωνικό- οικονομικά περιβάλλοντα και ιδιαιτερότητες και με ελλείψεις τεχνολογικής φύσεως (Τέτσιου 2019).

Σε ότι αφορά την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έχουν γίνει μελέτες περιπτώσεων και έρευνες που αφορούν τις τάξεις του Γυμνασίου σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα όπως: η Νεοελληνική Γλώσσα, Βιολογία, Αγγλικά, Γαλλικά, Πληροφορική, Ιστορία Χημεία και Μαθηματικά. Επίσης έχουν γίνει έρευνες και σε ιδιωτικά Κέντρα ξένων γλωσσών. Οι έρευνες αυτές έδειξαν πως υπήρχε βελτίωση της απόδοσης των μαθητών, με καλύτερη κατανόηση του αντικειμένου και με αυξημένη συμμετοχή και ενδιαφέρον. Υπήρχε αύξηση στην αλληλεπίδραση και τη συνεργατικότητα και αποδείχτηκε ωφέλιμη αυτή η μέθοδος για όλους τους εμπλεκόμενους με θετική στάση (Παπαδάκης κ. αλ. 2014). Σε αυτές τις έρευνες εμφανίστηκε να είναι πιο αποτελεσματική η αντιμετώπιση των δυσκολιών του κάθε μαθητή ενώ όσοι ήθελαν να εμβαθύνουν περισσότερο μπορούσαν να το κάνουν. Άρα υπήρχε μία αύξηση της εξατομικευμένης διδασκαλίας και οι μαθητές έβλεπαν το υλικό όσες φορές ήθελαν και με το δικό τους ρυθμό διάβαζαν. Επιπλέον εμφανίζεται το θέμα της αυτοπεποίθησης που έρχεται αυξημένο αφού γνώριζαν ήδη το μάθημα και έτσι η τάξη είχε μετατραπεί σε τόπο εφαρμογής προβληματικών καταστάσεων (Λίτσας 2018). Από την άλλη μεριά όμως οι έρευνες έδειξαν πως η επιτυχία του μοντέλου εξαρτάται σημαντικά από την προετοιμασία του εκπαιδευτικού και έδειξαν πως θα ήταν καλύτερο να το ετοιμάζει ο εκπαιδευτικός που ξέρει τους μαθητές του από ότι να παίρνει ένα έτοιμο από το διαδίκτυο. Επίσης κάποιοι που ήταν αντίθετοι με την όλη διαδικασία και την κατανόηση της έμειναν με την ίδια άποψη μέχρι και το πέρας την διαδικασίας. Παρόμοια αποτελέσματα ήταν και εδώ σε ότι αφορά τον εξοπλισμό και τον χρόνο προετοιμασίας του υλικού, ενώ κάποιοι δεν είχαν και τον εξοπλισμό να υποστηρίξουν την όλη διαδικασία. Επιπλέον κάποιοι γονείς ήταν αντίθετοι με την παρατεταμένη χρήση του υπολογιστή (Γαρίου κ. αλ. 2015). Τέλος, επισημαίνεται πως για πιο ασφαλή αποτελέσματα και συμπεράσματα χρειάζεται περισσότερες μελέτες περιπτώσεων σε διάφορα σχολεία της χώρας διαφόρου οικονομικού- κοινωνικού υπόβαθρου αλλά και με δείκτες που να μετρούν το άγχος που βιώνουν κατά την εφαρμογή του μοντέλου, της ικανοποίησης τους από αυτό καθώς και από το άγχος που βιώνουν στην συμμετοχής τους στις ομαδικές εργασίες κάτι που πήγαινε πίσω την διαδικασία της εφαρμογής του μοντέλου μέσα στη τάξη. (Γαρίου κ. αλ. 2021)

Στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και την Εκπαίδευση Ενηλίκων έχουν γίνει μελέτες περιπτώσεων σε διάφορα πανεπιστήμια (5 σε αριθμό) αλλά όχι τόσες όσες στις δύο προηγούμενες βαθμίδες εκπαίδευσης. Ενώ στις περιπτώσεις εκπαίδευσης ενηλίκων τα

σεμινάρια και οι επιμορφώσεις ήταν ελάχιστες (πέντε σε αριθμό) (Τζωρτζάκης 2019). Τα πορίσματα αυτών των ερευνών δεν διαφέρουν από τα δύο προηγούμενα απλά αυξάνουν το ενδιαφέρον που προκύπτει από την εφαρμογή αυτού του μοντέλου δίνοντας έμφαση στην κριτική σκέψη των φοιτητών, στην αλληλεπίδραση που λείπει από τα μαθήματα τύπου διαλέξεων μέσα σε αμφιθέατρα και στην ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στη διαφοροποιημένη μάθηση (Τζωρτζάκης & Βλαχοκυράκου 2017). Στο αντίποδα της Ανεστραμμένης τάξης έρχεται να συμπληρώσουν το τεχνολογικό χάσμα που υπάρχει με τα σύγχρονα τεχνολογικά εργαλεία και στην καταλληλότητα του στα διάφορα εκπαιδευτικά αντικείμενα (Χατζάκης 2015). Αυτό σημαίνει πως κάποιιοι είχαν δυσκολίες ακόμη και πρόσβασης στο ψηφιακό υλικό ενώ τα θεωρητικά μαθήματα γινόταν καλύτερα όπως στην έρευνα της κ. Πλώτα που αφορά ένα θεωρητικό μάθημα των Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (Πλωτά 2019). Ενώ σε πιο πρακτικά μαθήματα όπως η μελέτη του κ. Ξένου σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα του τμήματος Μηχανικών Υπολογιστών και Πληροφορικής, έδειξε πως προτιμούν οι φοιτητές την δια ζώσης παραδοσιακή διδασκαλία καθώς η παράδοση της θεωρίας σε συνδυασμό με την πρακτική στους υπολογιστές ήταν κάτι που δεν βοηθούσε στην εξ αποστάσεως διδασκαλία δηλαδή στο στάδιο πριν την τάξη. Αλλά στο θέμα της αλληλεπίδρασης τα μικρά τμήματα τύπου εργαστηρίου ήταν πολύ καλύτερα ενώ στην εργασία της κ. Πλωτα και του θεωρητικού αντικειμένου όπου οι διαλέξεις γινόταν σε αίθουσα μεγάλη δεν υπήρχε αλληλεπίδραση λόγω αποστάσεων, της ακουστικής, ο μεγάλος αριθμός φοιτητών και άλλα (Πλωτά 2019). Παρόλα αυτά χρειάζεται μεγαλύτερο όγκος ερευνών για πιο ασφαλή αποτελέσματα και πορίσματα (Ρακιτζή κ. αλ. 2020).

2.6 Έρευνες στο εξωτερικό

Με βάση την βιβλιογραφική ανασκόπηση των Chung Kwan Lo και Khe Foon Hew (2017) ,που αναφέρει η κ. Σμαραγδάκη στην διπλωματική της εργασία, «οι οποίοι μελέτησαν peer-reviewed έρευνες που αφορούν στην εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης (δημοσιευμένες κατά τη χρονική περίοδο 1994 - 2016) καταγράφεται ότι πληθώρα ερευνών έχει γίνει σχετικά με την εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» (Σμαραγδάκη 2018). Τα πορίσματα αυτά δεν δείχνουν κάτι διαφορετικό από τις ελληνικές έρευνες αλλά δίνουν περισσότερο έμφαση στο ρόλο του εκπαιδευτικού που γίνεται πιο καθοδηγητικός και στην

πιο καλή προετοιμασία του και κατανόηση της μεθόδου ώστε να μπορέσει να φέρει εις πέρας με επιτυχία το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης.

Μία άλλη βιβλιογραφική ανασκόπηση των Yarbrow, Arfstrom, McKnight, & McKnight, (2014), που αναφέρεται στην διπλωματική εργασία της κ. Σμαραγδάκη, τα πορίσματα δείχνουν πως δεν διαφέρουν από τα ελληνικά δεδομένα αλλά δίνουν έμφαση στα ποσοστά επιτυχία των μαθητών, των οποίων έφταναν το 75%, αλλά εξαρτιόταν άμεσα από το κοινωνικό-οικονομικό τους υπόβαθρο (Σμαραγδάκη 2018).

Οι Παγγέ, Κατσιγιάννη, Λέκκα και Σακελλαρίου (2017) έκαναν μία ακόμη βιβλιογραφική ανασκόπηση 10 ερευνών του εξωτερικού που αφορούν την Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, δημοσιευμένες σε πρακτικά συνεδρίων. Αυτές οι έρευνες αφορούσαν κυρίως το κατά πόσο το μοντέλο της Ανεστραμμένης τάξης προάγει την ενεργή μάθηση, καλύπτει τις αδυναμίες της παραδοσιακής διδασκαλίας και αυξάνει την αλληλεπίδραση των μαθητών. Τα πορίσματα δεν ήταν διαφορετικά με τα ελληνικά δεδομένα αλλά φάνηκαν στα συμπεράσματα ότι με το μοντέλο αυτό όντως επιτυγχάνονται τα υψηλότερα επίπεδα της πυραμίδας του Bloom και δίνει σημαντικό ρόλο στα κίνητρα των μαθητών και στην υποκίνηση τους (Παγγέ κ. αλ. 2017). Ενώ στους προβληματισμούς δίνεται έμφαση στην αλλαγή της κουλτούρας και της καινοτομίας και κατά πόσο είναι πρόθυμοι οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές να το υποστηρίξουν. (Σμαραγδάκη 2018).

Τελειώνοντας ο κ. Λαμπούδης με την βιβλιογραφική του ανασκόπηση το 2021 που έκανε στην διπλωματική του εργασία, ανέφερε 17 έρευνες στο εξωτερικό που έγιναν στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Και εδώ τα αποτελέσματα ήταν παρόμοια καθώς βρέθηκε θετική συσχέτιση με την μέθοδο της ανεστραμμένης τάξης δίνοντας στους φοιτητές κίνητρα για καλύτερη αυτό-οργάνωση, καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, αυξημένη αυτό-αξιολόγηση και αλληλεπίδραση και καλύτερη υποστήριξη και ανατροφοδότηση. Ενώ στα αρνητικά επισημάνθηκαν ότι χρειάζεται περισσότερος χρόνος προετοιμασίας για τους φοιτητές, καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας και περισσότερη επιμόρφωση στους διδάσκοντες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της (Λαμπούδης 2021).

Κεφάλαιο 3 - Μεθοδολογία Έρευνας

3.1 Σκοπός της έρευνας

Σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας, η εκπαιδευτική αλλαγή θεωρείται απαραίτητη ώστε να γίνει ικανή να συνεισφέρει στην κοινωνία με βάση τις καινούργιες δεξιότητες που απαιτούνται. Έτσι η εκπαιδευτική κοινότητα καταφεύγει σε τεχνολογικά μέσα, όπου βοηθούν τον εκπαιδευτικό να διδάξει χρησιμοποιώντας και άλλες τρόπους διδασκαλίας. Όπως έχει αναφερθεί στην παρούσα εργασία η μέθοδος της Ανεστραμμένης τάξης είναι μία από αυτές.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί η έννοια και τα χαρακτηριστικά της Ανεστραμμένης τάξης καθώς και οι άξονες λειτουργίας και εφαρμογής της σύμφωνα με τις απόψεις των φοιτητών του Πανεπιστημίου Νεάπολης. Επιπλέον διερευνάται και η εφαρμογή της στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης και αναλύονται οι απόψεις των φοιτητών που θα λάβουν μέρος στην έρευνα μέσω ερωτηματολογίου. Είναι σημαντική μία τέτοια ποσοτική έρευνα διότι σε ότι αφορά τα ελληνικά δεδομένα έχουν γίνει λίγες έρευνες σε πανεπιστήμια. Οι έρευνες που κυρίως χρησιμοποιήθηκαν είναι: 1) της κ. Πλωτά Δ. όπου η μεθοδολογία της ήταν μία μεικτή μέθοδος έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα έκριναν την αποτελεσματικότητα της Ανεστραμμένης τάξης, την κριτική σκέψη και την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών, τα κίνητρα που προάγει η μέθοδος αυτή και τέλος κατά πόσο την αποδέχονται οι φοιτητές ως μορφή μάθησης που μετασχηματίζει τη εκπαιδευτική διαδικασία (Πλωτά 2019) και 2) της κ. Ρακιτζή, όπου η δική της μεθοδολογία ήταν η ανάλυση των εργασιών των φοιτητών και τα ερευνητικά ερωτήματα ήταν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που έχει η χρήση της Ανεστραμμένης τάξης (Ρακιτζή κ. αλ. 2020).

Εκτός από τα ελληνικά δεδομένα, έρευνες στο εξωτερικό για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση που επιλέχθηκαν είναι 17 (αυτές που βρέθηκαν) χωρίς καμία να έχει ένα ικανοποιητικό αριθμό φοιτητών. Τα δείγματα ήταν ανάμεσα από 5 φοιτητές μέχρι και 137 η μεγαλύτερη έρευνα που έχει γίνει. Σε όλες η μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαν ήταν μελέτη περίπτωσης και συμπλήρωση ερωτηματολογίου στο τέλος μαζί με μία αξιολόγηση. Τα ερευνητικά ερωτήματα όμως ήταν διάφορα όπως: αν βελτιώνει τις επιδόσεις των φοιτητών, μέτρηση βαθμού αποδοχής των φοιτητών αυτής της μεθόδου, αν βελτιώνει τις ανώτερες γνωστικές λειτουργίες και πόσο αυτό ικανοποιεί τους φοιτητές, τα οφέλη της Ανεστραμμένης τάξης, σε ποιο βαθμό αλλάζει την μαθησιακή εμπειρία των φοιτητών, τις απόψεις τους για την εφαρμογή αυτής της μεθόδου και αν θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην Τριτοβάθμια

εκπαίδευση, σε ποιο βαθμό επηρεάζει το τεχνολογικό χάσμα την μέθοδο αυτή, άλλες μετρούν τις απόψεις των εκπαιδευτικών αλλά και των φοιτητών για την χρήση αυτής και την συγκρίνουν με την παραδοσιακή διδασκαλία και τέλος σε ποιο βαθμό βελτιώνει τη αυτονομία των φοιτητών και αυξάνουν την εμπλοκή τους στην μάθηση (Λαμπούδης 2021).

Σαν αποτέλεσμα η παρούσα έρευνα θα δώσει επιπλέον πληροφορίες και υλικό για την χρήση της Ανεστραμμένης τάξης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση και παρουσιάζει την ανάγκη για μία ποσοτική έρευνα, με μεγαλύτερο δείγμα, συλλεγμένα από ένα πανεπιστήμιο όπου τα ερευνητικά ερωτήματα δεν προκύπτουν από μία έρευνα μελέτης περίπτωσης. Επιπλέον από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν θα μπορέσει να δώσει πληροφορίες στο πανεπιστήμιο Νεάπολις για την χρήση αυτής της μεθόδου καθώς και ενδεχόμενες λύσεις σε τυχόν αδυναμίες της εφαρμογής.

3.2 Το ερευνητικό εργαλείο και ο τρόπος έρευνας

Η παρούσα εργασία χρησιμοποιεί τη ποσοτική ερευνητική προσέγγιση με τη χρήση ειδικά δομημένου ανώνυμου ερωτηματολογίου αυτοαναφοράς. Με τον συγκεκριμένο τρόπο καταγράφονται και διερευνώνται οι απόψεις των φοιτητών του πανεπιστημίου Νεάπολις που φοιτούν αναφορικά με τις απόψεις τους για την μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης και την ικανοποίησή τους από αυτήν. Το ανώνυμο ηλεκτρονικής μορφής ερωτηματολόγιο (google forms), περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου αλλά και ανοικτού. Οι δομημένες ερωτήσεις κλειστού τύπου οδηγούν σε απαντήσεις, οι οποίες είναι σχετικά εύκολο να κατηγοριοποιηθούν, να ταξινομηθούν και να αναλυθούν ενώ παρέχει τη δυνατότητα συλλογής πολλών τυποποιημένων πληροφοριών από μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες και επιτρέπει την άμεση κωδικοποίηση και αξιοποίηση πολλαπλών τεχνικών στατιστικής ανάλυσης των στοιχείων (Σαραφίδου 2011). Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου θα αναλυθούν και θα ποσοτικοποιηθούν (αναλύθηκαν και ποσοτικοποιήθηκαν) μέσω στατιστικών όρων στο περιβάλλον του SPSS 25. Επιπλέον θα απεικονιστούν οι απαντήσεις σε διαγράμματα και θα δημιουργηθούν συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών. Σκοπός αυτών των αναλύσεων είναι: 1) να διερευνηθεί η χρήση και η έννοια της Ανεστραμμένης τάξης μέσω των αξόνων της και των χαρακτηριστικών της και 2) να διερευνηθεί η ικανοποίηση των φοιτητών από αυτήν την μέθοδο σε ότι αφορά τις επιδόσεις τους και την μαθησιακή και γνωστική τους ανάπτυξη.

Για αυτόν τον λόγο συντάχθηκε εξ αρχής το ερωτηματολόγιο του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ I, το οποίο δημιουργήθηκε από την μελέτη της θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης

εστιαζόμενη κυρίως στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της μεθόδου καθώς και τους προβληματισμούς που δημιουργήθηκαν από τις έρευνες της βιβλιογραφίας. Ως βοήθημα για το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκαν επίσης και οι εργασίες των : 1) κ. Λίτσα (2018) με την εργασία «Η εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης με χρήση της πλατφόρμας Moodle- έρευνα δράσης στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση», 2) Πλωτά (2019) με την εργασία «Η εφαρμογή της Ανεστραμμένης τάξης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση: σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση ενός μαθήματος Ανεστραμμένης τάξης σε πανεπιστημιακό τμήμα» και τέλος 3) Kyeong & Ouk Jeong (2017) με την έρευνα «The use of Moodle to enrich Flipped Learning for English as a foreign language education». Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο της έρευνας συμφωνεί ως προς τη δομή και το περιεχόμενό του με αρκετές από τις αρχές σύνταξης ενός ερωτηματολογίου, που μερικές από αυτές όπως αναφέρει η Σαραφίδου (2011) είναι οι εξής: α) Η έκταση και η εμφάνισή του να είναι τέτοια που να παρακινεί σε συνεργασία. β) Οι ερωτήσεις να είναι σαφείς, απλές και να ομαδοποιούνται σε θεματικές ενότητες. γ) Οι αρχικές ερωτήσεις να δημιουργούν την εντύπωση στους ερωτώμενους ότι η έρευνα τους αφορά (Σαραφίδου 2011).

Ξεκινώντας το ερωτηματολόγιο , στην αρχή του, οι φοιτητές θα μάθουν ποιος εκπονεί την παρούσα έρευνα και τι διερευνά. Έπειτα διευκρινίζεται ότι θα υπάρχει εχεμύθεια και ανωνυμία της έρευνας. Επιπλέον δίνεται ένας ορισμός της Ανεστραμμένης τάξης και των χαρακτηριστικών της ώστε να μπορέσουν να αξιολογήσουν και να απαντήσουν τα ερωτήματα του ερωτηματολογίου. Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είναι περίπου 7 λεπτά.

Στη συνέχεια χωρίζεται το ερωτηματολόγιο σε τέσσερις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα υπάρχουν οι ερωτήσεις δημογραφικού χαρακτήρα, από όπου θα παρθούν απαντήσεις για το δείγμα που έχει απαντήσει το ερωτηματολόγιο. Στις ερωτήσεις αυτές οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν μία απάντηση μέσω πολλαπλών επιλογών που τίθενται και η απάντησή τους είναι υποχρεωτική. Οι ερωτήσεις αφορούν το φύλλο , την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης , το πρόγραμμα στο οποίο φοιτούν στο πανεπιστήμιο Νεάπολις καθώς και το εξάμηνο σπουδών, την σχέση εργασία που έχουν, τον τομέα εργασίας που έχουν και την εξειδίκευσή τους.

Η δεύτερη ενότητα αφορά της Νέες Τεχνολογίες και την εξοικείωση των φοιτητών με αυτές. Σημαντικό σημείο αυτής της ενότητας είναι η κρίση τους για την πλατφόρμα Moodle και των οδηγιών της. Επιπλέον διερευνάται και η άποψη τους για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση αφού θα δείξει την στάση τους για τις μεικτές μεθόδους μάθησης. Σε αυτήν την ενότητα οι ερωτήσεις είναι διαμορφωμένες με το μοντέλο τύπου Likert 5-βάθμιας κλίμακας, όπου καλούνται οι φοιτητές μέσω το πλέγμα πολλαπλών επιλογών να επιλέξουν μία

απάντηση που τους ικανοποιεί. Συγκεκριμένα καλούνται να αξιολογήσουν την ισχύ των προτάσεων που σχετίζονται με τις γνώσεις τους σχετικά με τις Νέες Τεχνολογίες, σημειώνοντας με Χ την κατάλληλη επιλογή. Οι απαντήσεις είναι διαμορφωμένες με την εξής διαβάθμιση :1 = Καθόλου, 2= Λίγο, 3 = Κανονικά, 4= Πολύ, 5= Πάρα Πολύ και η απάντησή τους είναι υποχρεωτική.

Η τρίτη ενότητα αφορά αποκλειστικά την μεθοδολογία της Ανεστραμμένης τάξης και των χαρακτηριστικών της. Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν κατά πόσο γνωρίζουν την μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης και πόσο συναντούν την διαδικασία αυτής στο πανεπιστήμιο Νεάπολις, αν το ψηφιακό υλικό που αναρτάτε είναι ικανοποιητικό για την προετοιμασία τους για την ομαδική συμβουλευτική συνάντηση , κατά πόσο προετοιμάζονται για αυτήν και το θεωρούν στοχευμένο γνωστικά και μαθησιακά. Επιπλέον κρίνουν κατά πόσο αλλάζει η θέση του φοιτητή ως προς την μάθηση μέσω της ενεργούς συμμετοχής τους και της αυτό- αξιολόγησής τους καθώς και κατά πόσο θεωρούν ότι τους βοηθά αποτελεσματικά να επιτύχουν στις εξετάσεις του εξαμήνου, αυξάνουν τις επιδόσεις τους και τις γνώσεις τους και αν την θεωρούν κίνητρο για περισσότερη αυτό- οργάνωση και αυτό-αξιολόγηση. Τελειώνοντας καλούνται να κρίνουν κατά πόσο οι καθηγητές μπορούν να υποστηρίξουν αυτές τις μεικτές μεθόδους ως προς την αλληλεπίδραση, την διαδραστικότητα, την ανατροφοδότηση, την αξιολόγηση και την κριτική σκέψη. Και εδώ οι ερωτήσεις είναι διαμορφωμένες με την ίδια πρακτική και την ίδια διαβάθμιση με την προηγούμενη ενότητα καθώς συναντάμε και εδώ την υποχρεωτικότητα των απαντήσεων.

Τέλος στην τέταρτη ενότητα, διερευνάται η μελλοντική χρήση της μεθοδολογίας αυτής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και τυχόν πρακτικές καλύτερευσης της διαδικασίας στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο. Οι ερωτήσεις στην συγκεκριμένη ενότητα είναι ανοικτού τύπου ,όπου οι φοιτητές καλούνται υποχρεωτικά να απαντήσουν συνοπτικά όπως αυτοί κρίνουν. Αυτά τα δεδομένα θα αναλυθούν ποιοτικά και θα συγκριθούν με τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της μεθόδου.

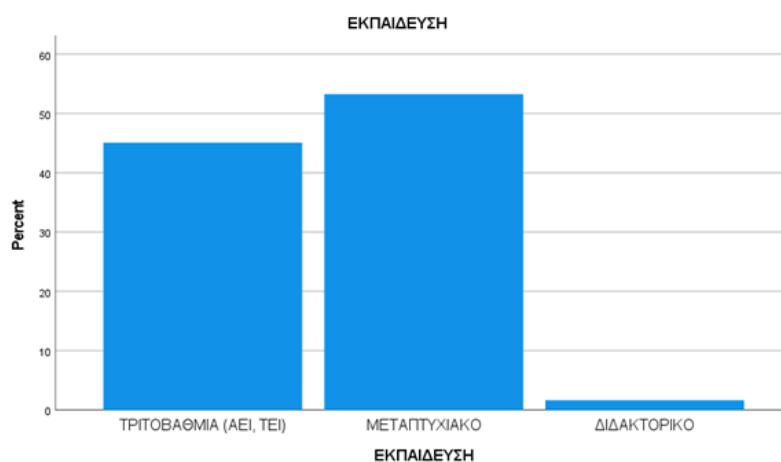
Η εισαγωγή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων της έρευνας πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων IBM SPSS Statistics Version 25. Τελειώνοντας τα ερωτηματολόγια στάλθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την γραμματεία του πανεπιστημίου ώστε να διασφαλιστεί η διαφάνεια, η ανωνυμία και η αξιοπιστία της έρευνας. Επιπλέον έγιναν οι έλεγχοι αξιοπιστίας και εγκυρότητας μέσω συντελεστή α του Cronbach ο οποίος βρέθηκε με υψηλό βαθμό αξιοπιστίας από $\alpha=0.764$ έως $\alpha=0,869$.

Κεφάλαιο 4^ο Παρουσίαση δεδομένων /Αποτελέσματα

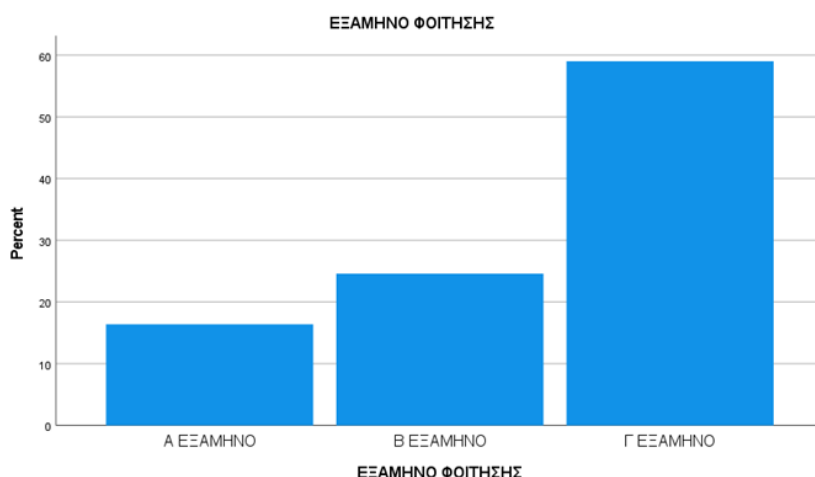
4.1 περιγραφική στατιστική

4.1.1 Δημογραφικά στοιχεία.

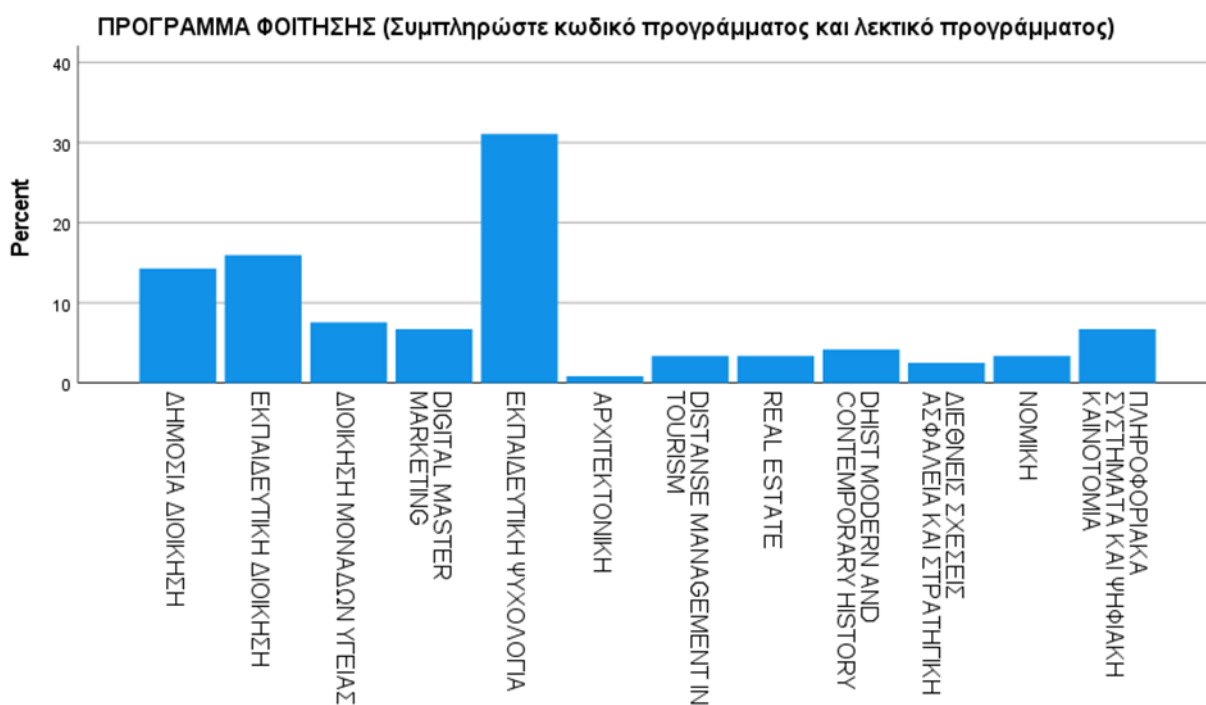
Αρχικά όπως αποτυπώνεται και στους πίνακες ,το δείγμα αποτελείται από 122 φοιτητές του πανεπιστημίου Νεάπολις. Το 23% (N=28) του δείγματος είναι άνδρες και το 77% (N=94) είναι γυναίκες και ο μέσος όρος ηλικίας τους είναι 31- 55 έτη με 68,9% (N=84) ενώ το 29,5% είναι κάτω των 30 και μόλις το 1,6% είναι άνω των 56 ετών. Η εκπαίδευσή τους φαίνεται να ανήκει στο επίπεδο του μεταπτυχιακού σε ποσοστό 53,3% (N=65), ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 45,1%(N=55) ανήκει στην κατηγορία του βασικού πτυχίου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 1,6% (N=2) είναι στο στάδιο του διδακτορικού του.

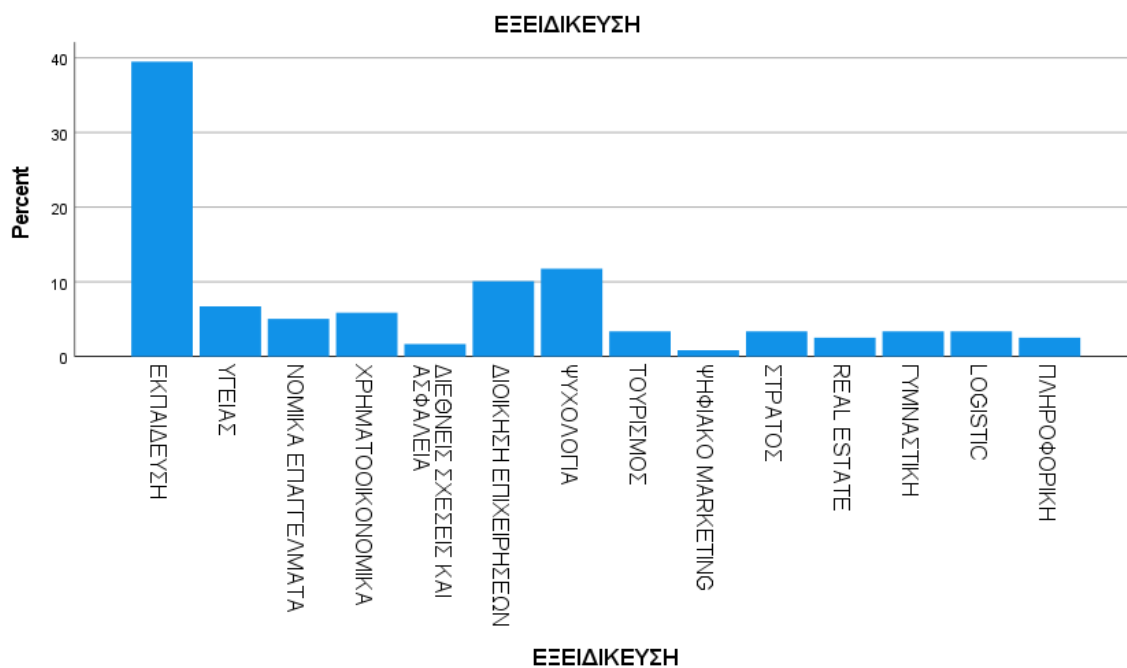
Από αυτά τα ποσοστά το 16,4% (N=20) φοιτά στο α' εξάμηνο σπουδών, το 24,6% (N=30) φοιτά στο β εξάμηνο και το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος 59% (N=72) φοιτά στο γ' εξάμηνο.

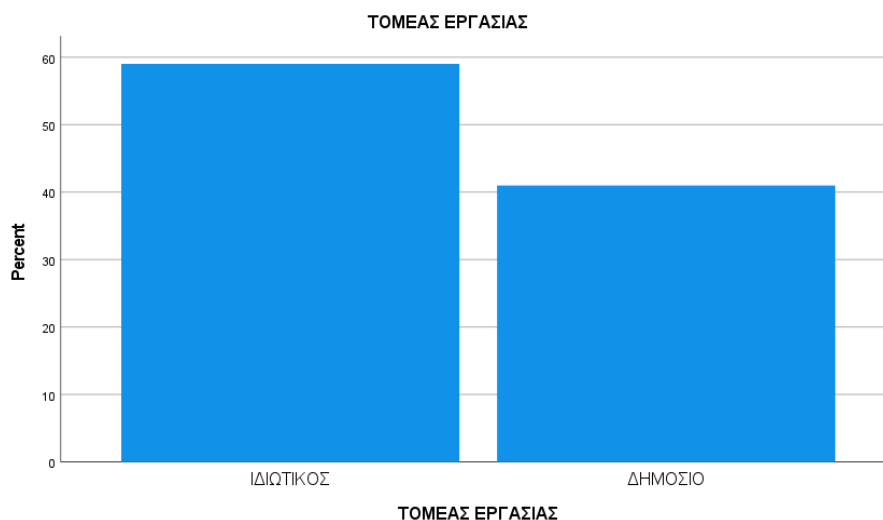
Τα προγράμματα στα οποία φοιτούν είναι η Δημόσια διοίκηση σε ποσοστό 13,9%, Εκπαιδευτική διοίκηση το 15,6%, Διοίκηση μονάδων υγείας το 7,4%, digital master marketing το 6,6%, Εκπαιδευτική ψυχολογία το 30,3%, Αρχιτεκτονική το 0,8%, distance management in tourism το 3,3%, real estate το 3,3%, dhist modern and contemporary history το 4,1%, Διεθνείς σχέσεις ασφάλεια και στρατηγική το 2,5%, νομική το 3,3%, και πληροφοριακά συστήματα και ψηφιακή καινοτομία το 6,6%.

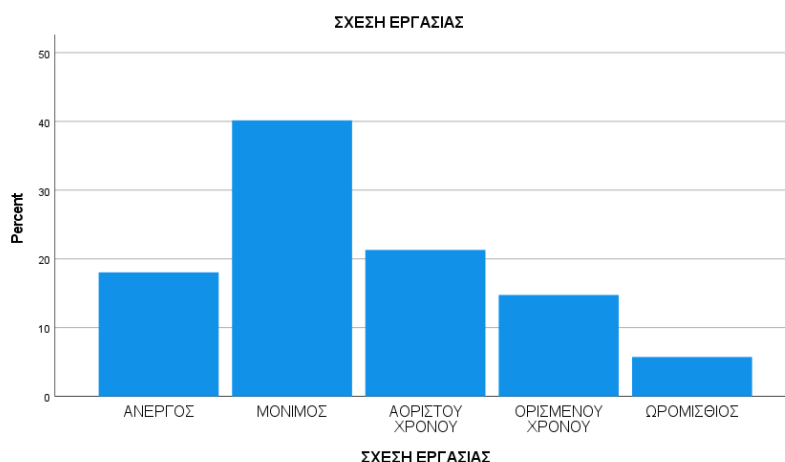
Η εξειδίκευση την οποία δηλώνει το δείγμα ανήκει το 38,5% (N=47) στην εκπαίδευση, το 11,5%(N=14) στην ψυχολογία, το 9,8%(N=12) στην διοίκηση επιχειρήσεων, το 6,6% (N=8) στην υγεία, το 5,7% (N= 7) στα χρηματοοικονομικά και το 4,9% (N=6) στα νομικά επαγγέλματα. Τα υπόλοιπα ποσοστά ανήκουν στον τουρισμό, στον στρατό, την γυμναστική και logistic με 3,3% (N=4) το κάθε ένα , ενώ σε ποσοστό 2,5% (N=3) ανήκουν οι κατηγορίες οι ασφαλίσεις και η πληροφορική. Τέλος οι διεθνείς σχέσεις και ασφάλεια έχουν το 1,6% (N=2) και το ψηφιακό marketing με 0,8% (N=1).

Σε ότι αφορά στον τομέα εργασία τους, το δείγμα δηλώνει πως το 59% (N=72) προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα ενώ το 41% (N=50) από τον δημόσιο.

Τελειώνοντας, σε ότι αφορά την σχέση εργασίας τους το 40,2% (N=49) είναι μόνιμος εργαζόμενος, το 18% (N=22) είναι άνεργος, το 21,3% (N=26) είναι εργαζόμενος αορίστου χρόνου, το 14,8% (N=18) είναι ορισμένου χρόνου και το 5,7% (N=7) δηλώνει ωρομίσθιος

4.1.2. Χρήση Νέων Τεχνολογιών

Στον πίνακα 1, παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις των 7 ερωτήσεων που αφορούν σε αυτήν την ενότητα . Από τον πίνακα διαπιστώνεται πως οι απαντήσεις κυμαίνονται στην κανονικότητα και ο δείκτης εγκυρότητας και αξιοπιστίας Cronbach είναι για αυτήν την ενότητα στο $\alpha=0,764$.

Descriptive Statistics

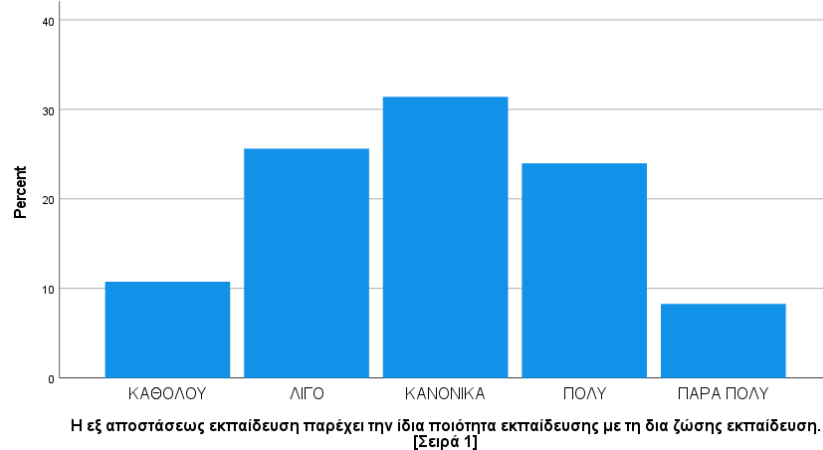
	N	Mean	Std. Deviation
Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει την ίδια ποιότητα εκπαίδευσης με τη δια ζώσης εκπαίδευση. [Σειρά 1]	121	2,93	1,124
Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί μεγαλύτερη προετοιμασία του μαθήματος από τους διδάσκοντες, σε σχέση με τη δια ζώσης εκπαίδευση. [Σειρά 1]	122	3,26	,907
Πόσο εξοικειωμένος αισθάνεστε με τις Νέες Τεχνολογίες; [Σειρά 1]	120	3,65	1,034
Πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα σεμινάρια του Νεάπολις για την χρήση της πλατφόρμας Moodle; [Σειρά 1]	121	3,55	,966
Πόσο κατατοπιστικές βρήκατε τις οδηγίες για την χρήση της πλατφόρμας Moodle; [Σειρά 1]	120	3,57	,914

Πόσο εύκολη- φιλική βρίσκεται την περιήγησή σας στην πλατφόρμα Moodle; [Σειρά 1]	121	3,67	,841
Πόσο ελκυστικό βρίσκετε τον σχεδιασμό της πλατφόρμας Moodle; [Σειρά 1]	121	3,51	,857
Valid N (listwise)	119		

Πίνακας 1

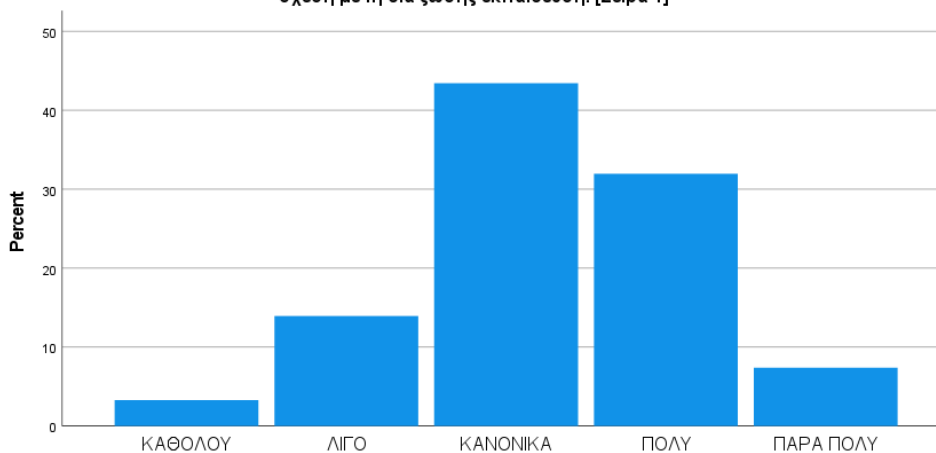
- Αναφορικά με τον αν η εξ αποστάσεως εκπαίδευση προσφέρει την ίδια ποιότητα εκπαίδευσης με την δια ζώσης οι απαντήσεις έδειξαν πως το 31,1% κρατάει μία μέτρια στάση , ενώ πολύ κοντά είναι τα ποσοστά των λίγο ικανοποιημένων και των πολύ.

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει την ίδια ποιότητα εκπαίδευσης με τη δια ζώσης εκπαίδευση. [Σειρά 1]

- Αναφορικά με τον αν η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί περισσότερη προετοιμασία συγκριτικά με την δια ζώσης εκπαίδευση το 43,4% απάντησαν με μία μέτρια στάση στην ερώτηση, ενώ το αμέσως μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει πολύ.

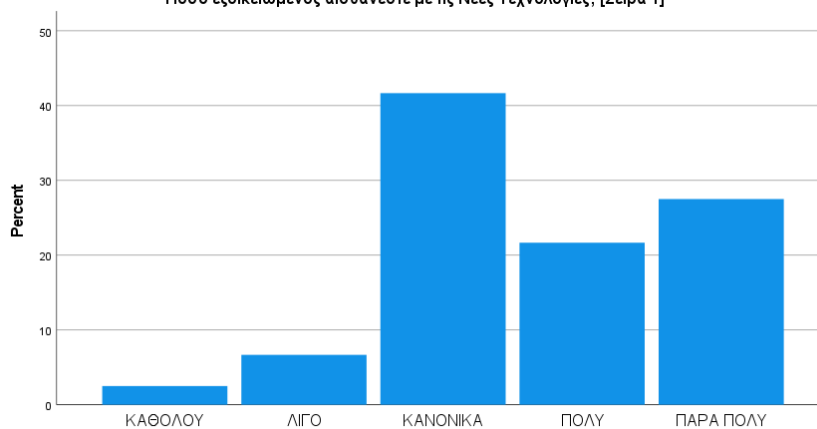
Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί μεγαλύτερη προετοιμασία του μαθήματος από τους διδάσκοντες, σε σχέση με τη δια ζώσης εκπαίδευση. [Σειρά 1]

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί μεγαλύτερη προετοιμασία του μαθήματος από τους διδάσκοντες, σε σχέση με τη δια ζώσης εκπαίδευση. [Σειρά 1]

- Στην ερώτηση κατά πόσο εξοικειωμένοι νιώθουν οι φοιτητές με τις Νέες τεχνολογίες απάντησαν κανονικά με ποσοστό 41% ενώ το αμέσως μεγαλύτερο ποσοστό δηλώνει πάρα πολύ εξοικειωμένοι.

Πόσο εξοικειωμένος αισθάνεστε με τις Νέες Τεχνολογίες; [Σειρά 1]

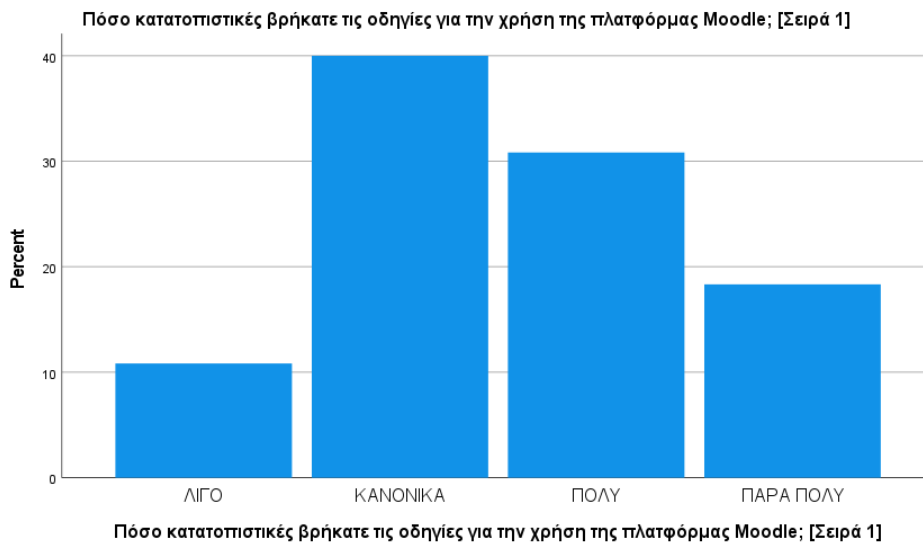

Πόσο εξοικειωμένος αισθάνεστε με τις Νέες Τεχνολογίες; [Σειρά 1]

Οι απαντήσεις που αφορούν την moodle σαν πλατφόρμα μάθησης δείχνουν πως το 34% είναι μέτρια ικανοποιημένοι ενώ πολύ κοντά είναι και η απάντηση πολύ ,σε ποσοστό 32%.

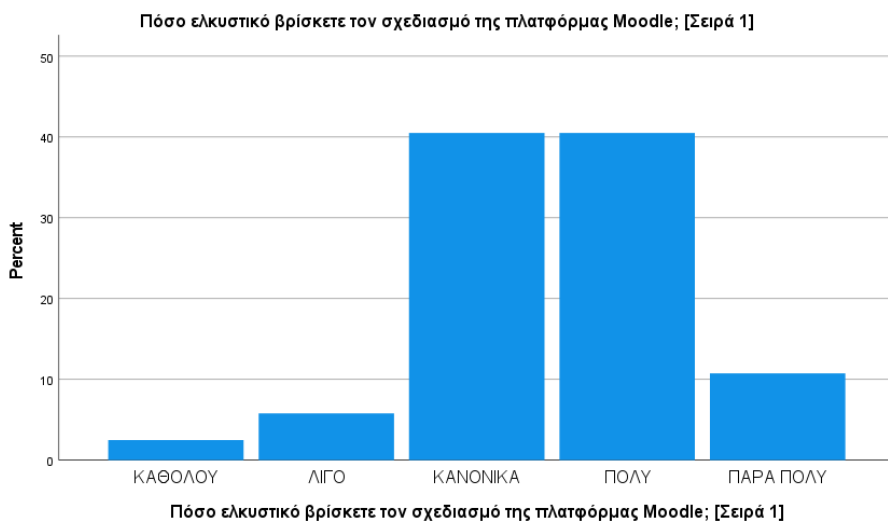
Όσο αφορά για το πόσο κατατοπιστικές θεωρούν πως είναι οι οδηγίες χρήσης της πλατφόρμας Moodle το 39,3% απάντησε κανονικά ,ενώ υψηλό ήταν και το ποσοστό της απάντησης πολύ με ποσοστό 30,3%.

Η επόμενη ερώτηση που αφορά την πλατφόρμα Moodle και κατά πόσο εύκολη-φιλική θεωρούν την περιήγησή τους σε αυτήν, οι φοιτητές βρήκαν την πολύ εύκολη-φιλική την περιήγηση σε ποσοστό 40,2%, ενώ σε μία μέτρια στάση βρέθηκε το 36,9%.

Η τελευταία ερώτηση που αφορά στην πλατφόρμα Moodle αφορά τον σχεδιασμό και την ελκυστικότητά του της. Τα μεγαλύτερα ποσοστά των απαντήσεων βρίσκουν την πλατφόρμα πολύ ελκυστική και μέτρια ελκυστική με 40,2% και τα δύο.

4.1.3 Ανεστραμμένη Τάξη

Στον πίνακα 2 αποτυπώνονται οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις της ενότητας που αφορά στην Ανεστραμμένη τάξη και στην λειτουργία της. Η ενότητα αυτή έχει συντελεστή εγκυρότητας και αξιοπιστίας $\alpha = 0,767$ και οι απαντήσεις ποικίλουν ενώ τείνουν στην κανονικότητα. Αναλυτικότερα βλέπουμε:

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι γνωρίζετε τι είναι η Ανεστραμμένη Τάξη; [Σειρά 1]	121	2,68	1,089
Με βάση τον ορισμό που σας δόθηκε στην αρχή του ερωτηματολογίου για την Ανεστραμμένη Τάξη, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι συναντάτε τη διαδικασία αυτής, στο πανεπιστήμιο Νεάπολις; [Σειρά 1]	121	3,21	,939

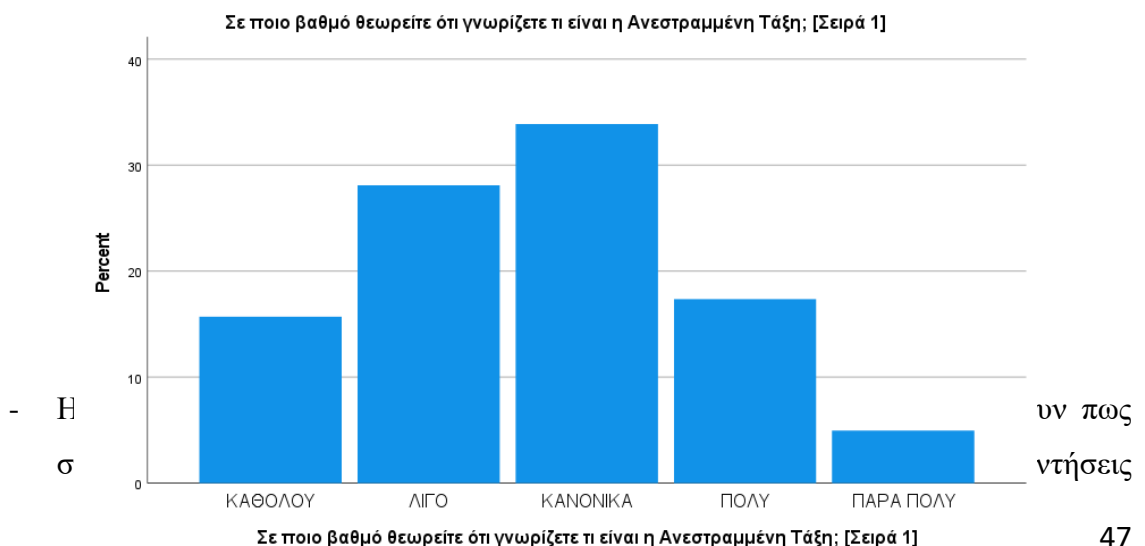
Σε ποιο βαθμό οι διδάσκοντες αναρτούν το αντίστοιχο ψηφιακό υλικό που θα μελετήσετε για την προετοιμασία σας στην κάθε επικείμενη ομαδική συμβουλευτική συνάντηση (ΟΣΣ); [Σειρά 1]	120	3,55	,858
Σε ποιο βαθμό αισθάνεστε ότι έχετε προετοιμαστεί κατάλληλα με το ψηφιακό υλικό που σας χορηγήθηκε για την συμμετοχή σας στην ΟΣΣ; [Σειρά 1]	121	3,25	,906
Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζετε η μαθησιακή κουλτούρα, όπου τον κεντρικό ρόλο πλέον τον έχει ο φοιτητής μέσω της ενεργούς συμμετοχής του και της αυτό-αξιολόγησης; [Σειρά 1]	119	3,66	,905

Το υλικό που αναρτάται στην Moodle σε όλα τα στάδια της μαθησιακής πορείας του φοιτητή ,σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως είναι στοχευμένο με αυστηρούς μαθησιακούς και γνωστικούς στόχους; [Σειρά 1]	120	3,55	,776
Πόσο θεωρείτε ότι συμμετέχετε στην λειτουργία της ανεστραμμένης τάξης; [Σειρά 1]	120	3,25	1,015
Πόσο θεωρείτε ότι η Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης σας βοηθούν να επιτύχετε στις εξετάσεις εξαμήνου; [Σειρά 1]	119	3,44	,917

Πόσο θεωρείτε ότι η Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης ,αποτελεί κίνητρο ώστε να μελετήσετε πιο αυτόνομα και με καλύτερη αυτό-οργάνωση; [Σειρά 1]	120	3,39	,964
Πόσο θεωρείτε ότι η θεωρία της ανεστραμμένης τάξης αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο μάθησης; [Σειρά 1]	120	3,34	,939
Valid N (listwise)	119		

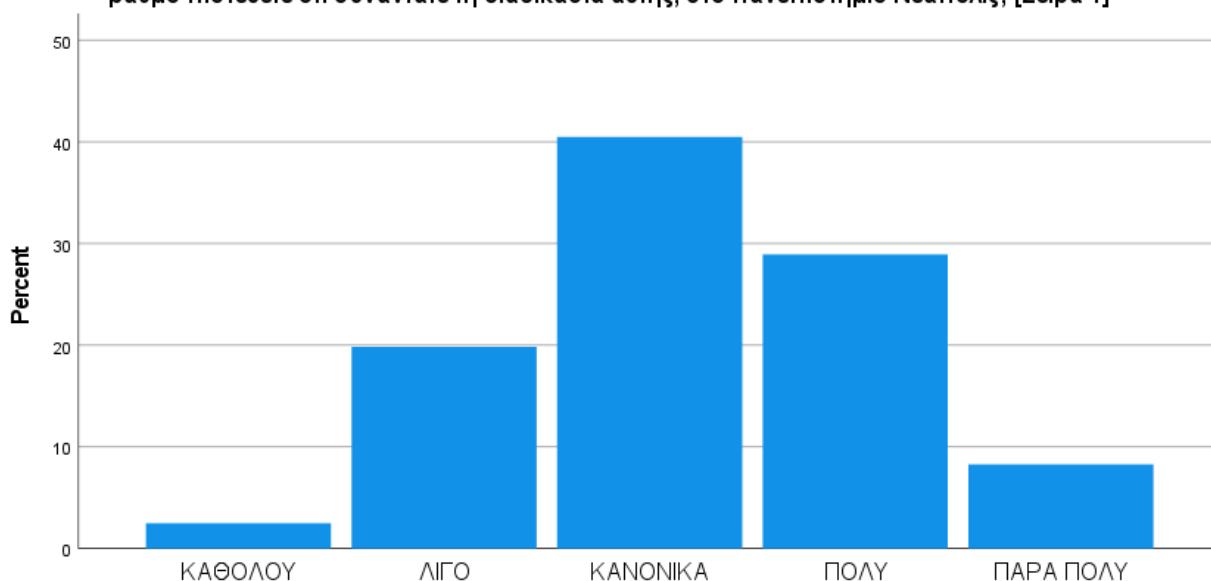
Πίνακας 2

- Η πρώτη ερώτηση που αφορά τις γνώσεις τους για την Ανεστραμμένη τάξη το 33,6% δηλώνει μέτριες γνώσεις για αυτήν την μέθοδο ενώ μεγάλο είναι και το ποσοστό που έχει λίγες γνώσεις για αυτήν 29,7%. Παρόλο αυτά βοηθητικό ρόλο είχε ο συνοπτικός περιγραφικός ορισμός που δόθηκε στην αρχή του ερωτηματολογίου καθώς απάντησαν στις ερωτήσεις που αφορούσαν την θεωρία αυτήν.

τους κυμαίνονταν στην κανονικότητα στο 40,2% ενώ στο 28,7% βρίσκεται η απάντηση πολύ.

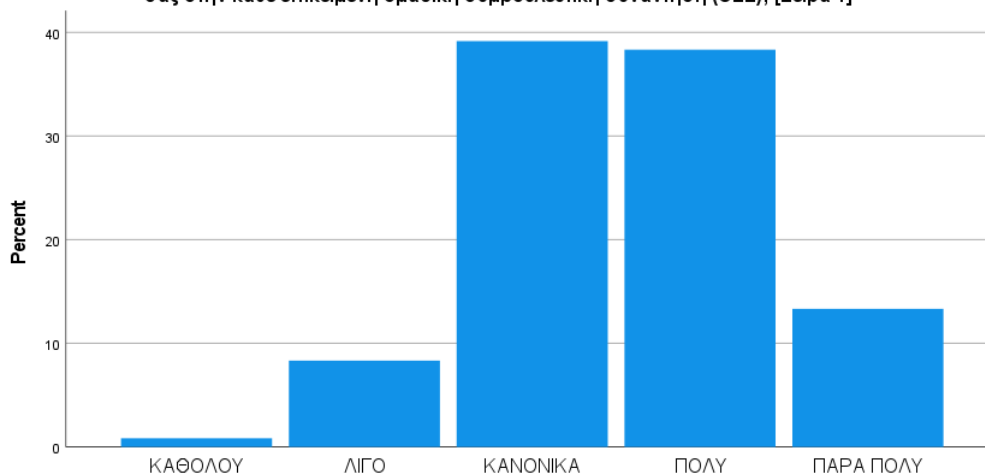
Με βάση τον ορισμό που σας δόθηκε στην αρχή του ερωτηματολογίου για την Ανεστραμμένη Τάξη, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι συναντάτε τη διαδικασία αυτής, στο πανεπιστήμιο Νεάπολης; [Σειρά 1]

Με βάση τον ορισμό που σας δόθηκε στην αρχή του ερωτηματολογίου για την Ανεστραμμένη Τάξη, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι συναντάτε τη διαδικασία αυτής, στο πανεπιστήμιο Νεάπολης; [Σειρά 1]

- Στην ερώτηση που κρίνει αν οι διδάσκοντες αναρτούν το κατάλληλο υλικό πριν τις επικείμενες ΟΣΣ για την προετοιμασία τους το 38,5% απάντησε κανονικά ενώ το 37,7% απάντησε πολύ.

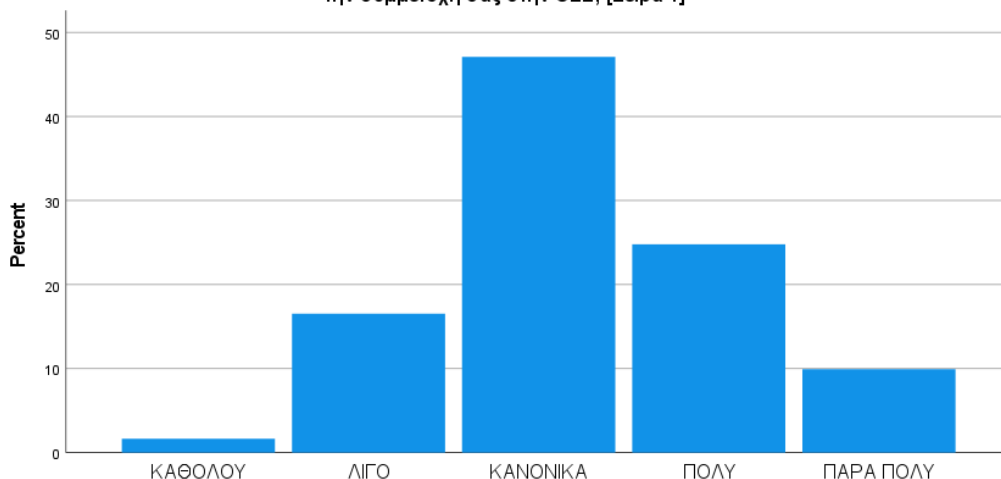
Σε ποιο βαθμό οι διδάσκοντες αναρτούν το αντίστοιχο ψηφιακό υλικό που θα μελετήσετε για την προετοιμασία σας στην κάθε επικείμενη ομαδική συμβουλευτική συνάντηση (ΟΣΣ); [Σειρά 1]

Σε ποιο βαθμό οι διδάσκοντες αναρτούν το αντίστοιχο ψηφιακό υλικό που θα μελετήσετε για την προετοιμασία σας στην κάθε επικείμενη ομαδική συμβουλευτική συνάντηση (ΟΣΣ); [Σειρά 1]

- Η επόμενη ερώτηση που κρίνει κατά πόσο οι φοιτητές προετοιμάζονται κατάλληλο με το συγκεκριμένη υλικό που αναρτάτε πριν τις ΟΣΣ , οι απαντήσεις έδειξαν πως το 46,7% κρατά μία μέτρια στάση.

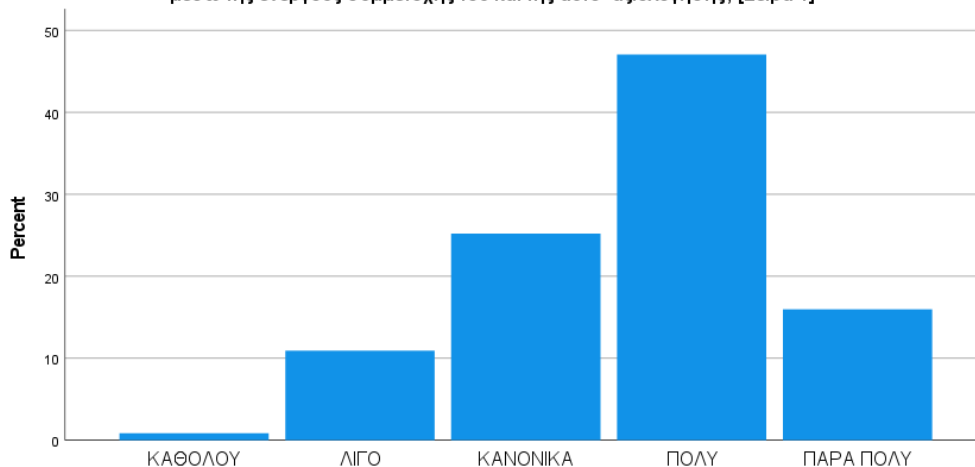
Σε ποιο βαθμό αισθάνεστε ότι έχετε προετοιμαστεί κατάλληλα με το ψηφιακό υλικό που σας χορηγήθηκε για την συμμετοχή σας στην ΟΣΣ; [Σειρά 1]

Σε ποιο βαθμό αισθάνεστε ότι έχετε προετοιμαστεί κατάλληλα με το ψηφιακό υλικό που σας χορηγήθηκε για την συμμετοχή σας στην ΟΣΣ; [Σειρά 1]

- Στην ερώτηση που αφορά την αλλαγή της μαθησιακής κουλτούρας μέσω της ενεργής συμμετοχής και αυτό- αξιολόγησης βλέπουμε πως το δείγμα τείνει στο πολύ με ποσοστό 45,9%.

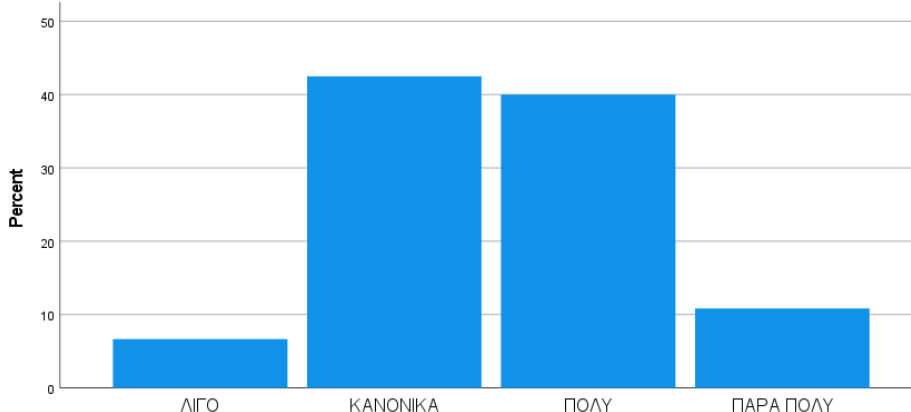
Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζετε η μαθησιακή κουλτούρα, όπου τον κεντρικό ρόλο πλέον τον έχει ο φοιτητής μέσω της ενεργούς συμμετοχής του και της αυτό- αξιολόγησης; [Σειρά 1]

Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζετε η μαθησιακή κουλτούρα, όπου τον κεντρικό ρόλο πλέον τον έχει ο φοιτητής μέσω της ενεργούς συμμετοχής του και της αυτό- αξιολόγησης; [Σειρά 1]

- Η ερώτηση που κρίνει αν το υλικό είναι πάντα στοχευμένο μαθησιακά και γνωστικά οι απαντήσεις επίσης κυμαίνονται στο κανονικά με 41,8% ενώ αρκετά υψηλό είναι το ποσοστό του πολύ 39,3%

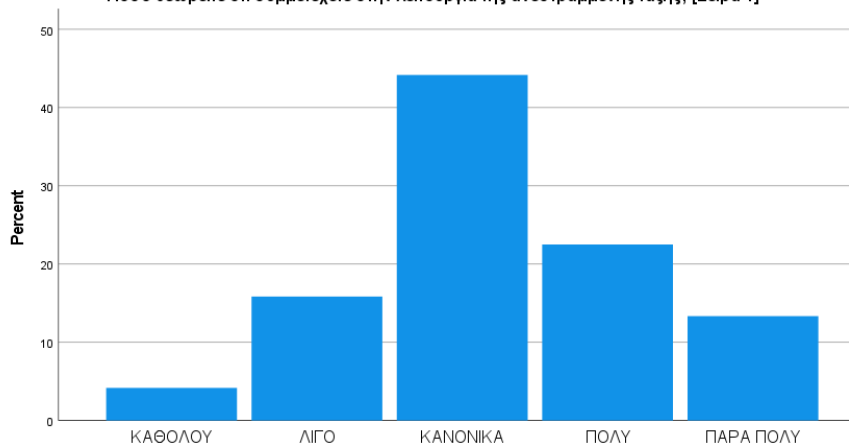
Το υλικό που αναρτάται στην Moodle σε όλα τα στάδια της μαθησιακής πορείας του φοιτητή ,σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως είναι στοχευμένο με αυστηρούς μαθησιακούς και γνωστικούς στόχους; [Σειρά 1]

Το υλικό που αναρτάται στην Moodle σε όλα τα στάδια της μαθησιακής πορείας του φοιτητή ,σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως είναι στοχευμένο με αυστηρούς μαθησιακούς και γνωστικούς στόχους; [Σειρά 1]

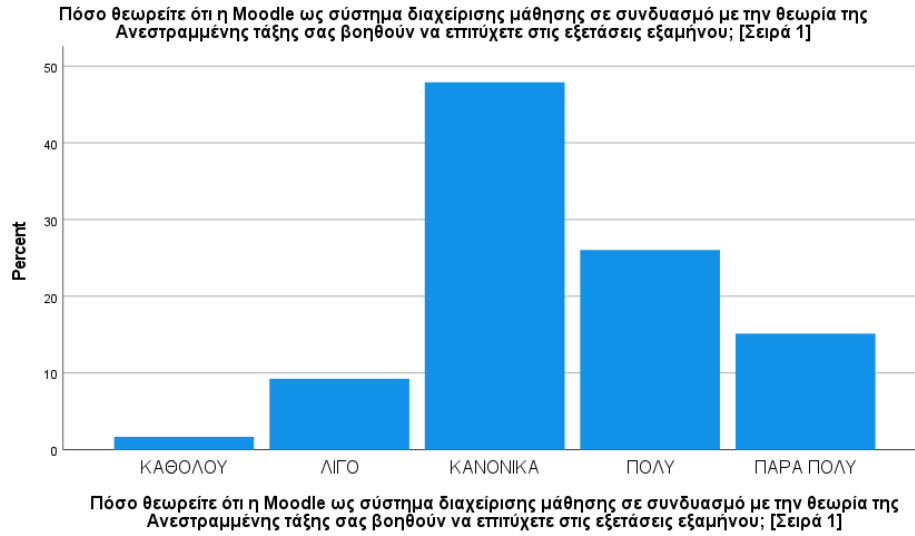
- Η επόμενη ερώτηση κρίνει την συμμετοχή τους στην διαδικασία της Ανεστραμμένης τάξης και εδώ τα ποσοστά κυμαίνονται στην κανονικότητα με ποσοστό 43,4%.

Πόσο θεωρείτε ότι συμμετέχετε στην λειτουργία της ανεστραμμένης τάξης; [Σειρά 1]

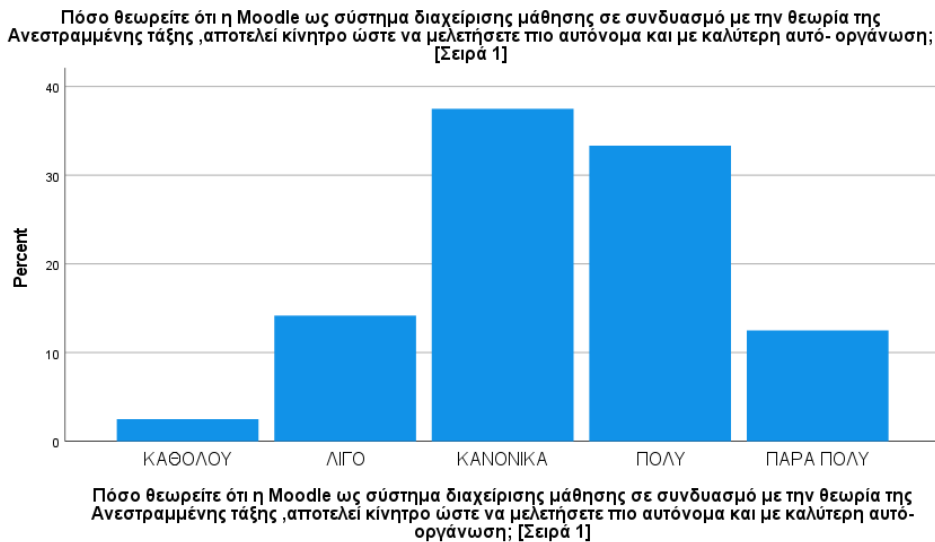

Πόσο θεωρείτε ότι συμμετέχετε στην λειτουργία της ανεστραμμένης τάξης; [Σειρά 1]

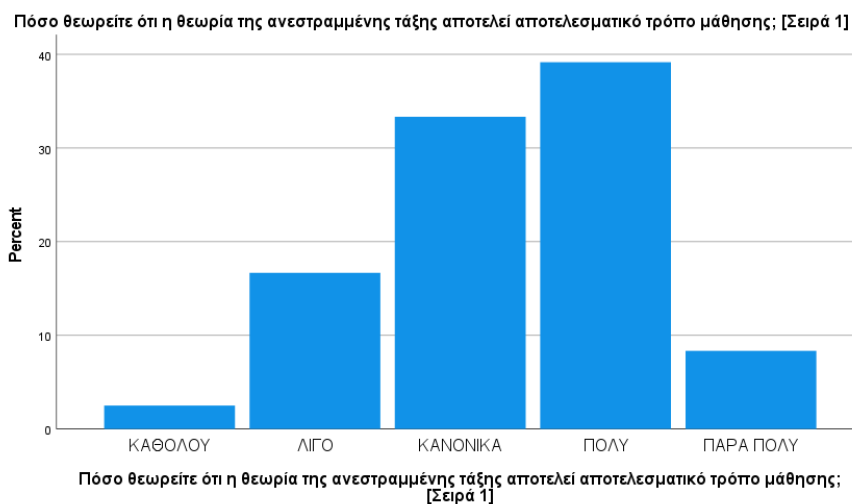
- Αρκετά υψηλά ποσοστά παίρνει και η μέτρια στάση με ποσοστό 46,7% στην ερώτηση πόσο αυτή η μέθοδο τους βοηθά να επιτύχουν στις εξετάσεις του εξαμήνου.

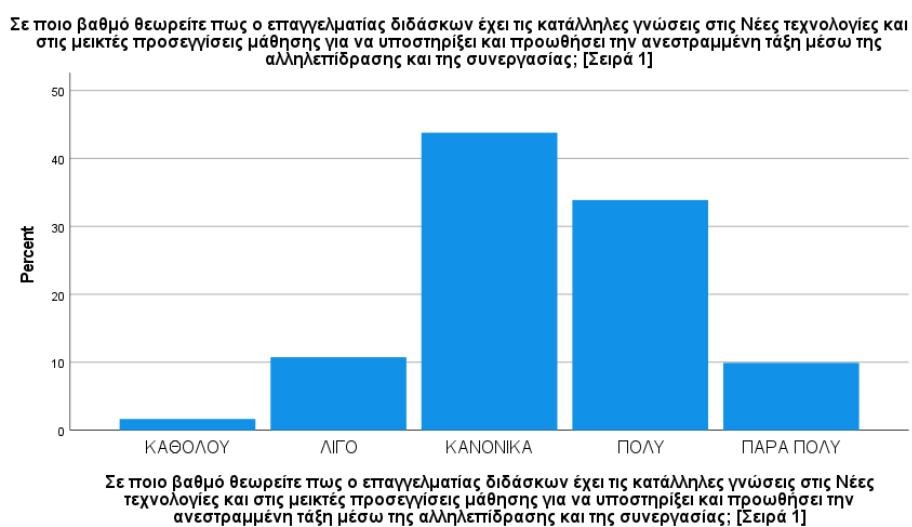
- Η επόμενη ερώτηση όπου κρίνει εάν αυτή η μέθοδος αποτελεί κίνητρο για τους φοιτητές για πιο αυτόνομη μελέτη και με καλύτερη αυτό- οργάνωση οι απαντήσεις τους επίσης είχαν μία μέτρια στάση με ποσοστό 36,9% ,ενώ πολύ κοντά ήταν και το ποσοστό του πολύ με ποσοστό 32,8%.

- Αρκετά μεγάλο ποσοστό παίρνει η απάντηση πολύ με ποσοστό 38,5% στην ερώτηση που κρίνει αν η ανεστραμμένη τάξη αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο μάθησης ενώ και η μέτρια στάση είναι επίσης αρκετά υψηλή με ποσοστό 32,8%.

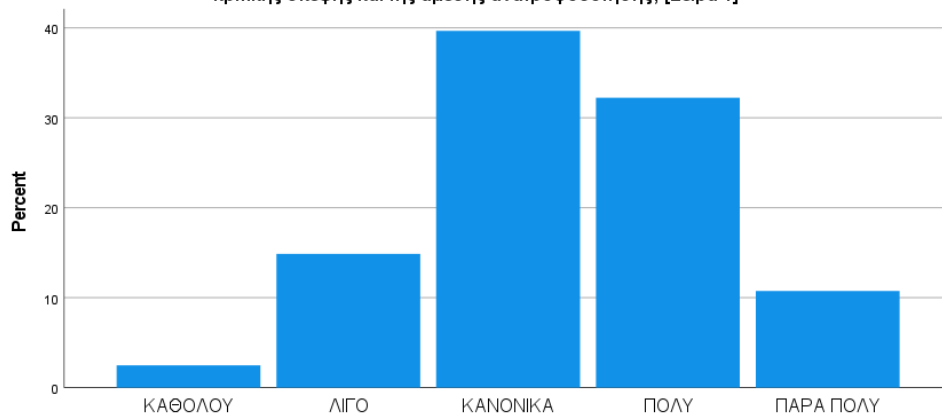

- Τελειώνοντας οι επόμενες δύο ερωτήσεις αφορούν τον διδάσκοντα που με τις γνώσεις του για την ανεστραμμένη τάξη και των Νέων τεχνολογιών μπορεί να προωθήσει την αλληλεπίδραση και την συνεργασία. Το δείγμα απάντησε με μία μέτρια στάση της τάξης του 43,3%.

- Ενώ η τελευταία αφορά τον διδάσκοντα που με τις γνώσεις του για την ανεστραμμένη τάξη και των Νέων τεχνολογιών μπορεί να προωθήσει την κριτική σκέψη και την άμεση ανατροφοδότηση, το δείγμα τείνει στην κανονικότητα με ποσοστό 39,3%.

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως ο επαγγελματίας διδάσκων έχει τις κατάλληλες γνώσεις στις Νέες τεχνολογίες και στις μεικτές προσεγγίσεις μάθησης για να υποστηρίξει και προωθήσει την ανεστραμμένη τάξη μέσω της κριτικής σκέψης και της άμεσης ανατροφοδότησης; [Σειρά 1]

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως ο επαγγελματίας διδάσκων έχει τις κατάλληλες γνώσεις στις Νέες τεχνολογίες και στις μεικτές προσεγγίσεις μάθησης για να υποστηρίξει και προωθήσει την ανεστραμμένη τάξη μέσω της κριτικής σκέψης και της άμεσης ανατροφοδότησης; [Σειρά 1]

4.1.4 Μελλοντική χρήση

Η πρώτη απάντηση που αφορά στην μελλοντική χρήση της μεθοδολογίας αυτής ήταν μία ερώτηση ανοικτού τύπου. Οι φοιτητές θα μπορούσαν να απαντήσουν από μία λέξη έως ένα μικρό κείμενο που να εξηγούν την απάντησή τους. Από τις 122 απαντήσεις, οι 31 ήταν μονολεκτικές (ΝΑΙ) και συμφωνούσαν με την τοποθέτηση πως η Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της ανεστραμμένης τάξης, μπορεί να αξιοποιηθεί επιτυχώς στην εκπαιδευτική διαδικασία στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, με σκοπό την μελλοντική της ευρεία χρήση. Επιπλέον οι 9 ήταν μονολεκτικές (ΟΧΙ) και δεν συμφωνούσαν. Όλες οι υπόλοιπες απαντήσεις χρησιμοποιούσαν την λέξη ίσως (ίσως θα μπορούσε εάν ..) και έβαζαν κάποιες προϋποθέσεις. Από αυτές θετικές ήταν οι προϋποθέσεις που αφορούσαν την βελτίωση- αναβάθμιση και οργάνωση αυτής της διαδικασίας, την εξοικείωση με τις τεχνολογίες, την ανατροφοδότηση, την επιμόρφωση των φοιτητών αλλά και καθηγητών με την μέθοδο αυτήν και τέλος κάποιιοι απάντησαν ότι θα ταίριαζε καλύτερα μόνο σε θεωρητικά μαθήματα. Τελειώνοντας, αυτές που ήταν με προϋποθέσεις αλλά με αρνητικό συσχετισμό αφορούσαν την ευχρηστία της μεθόδου και

την χρήση της μόνο σε εξαιρετες περιπτώσεις. Τέλος, μία προϋπόθεση που την συναντήσαμε και σαν ως θετική αλλά και σαν ως αρνητική προϋπόθεση ήταν η αυτό-οργάνωση των φοιτητών και ο χρόνος προετοιμασίας τους.

Στην δεύτερη ερώτηση ανοικτού τύπου μπορούσαν να προτείνουν οι φοιτητές όποιες αλλαγές θεωρούν ότι θα βοηθούσαν στην καλύτερευση της διαδικασίας. Σε αυτήν την ερώτηση μπορούσαν να γράψουν ένα σύντομο κείμενο ή μια μονολεκτική απάντηση εάν το επιθυμούσαν. Από τις 122 απαντήσεις, οι 22 απαντήσεις ήταν καμία αλλαγή, ενώ οι 8 απάντησαν δεν ξέρω/ δεν απαντώ. Όλες οι υπόλοιπες απαντήσεις περιέγραφαν βελτιώσεις που θεωρούν πως χρειάζονται όπως: περισσότερη βιβλιογραφία (3 αναφορές) και καλύτερη- εύχρηστη χρήση της βιβλιοθήκης (2 αναφορές), επέκταση αυτής της μεθόδου και σε άλλα μαθήματα (4 αναφορές), περισσότερος χρόνος για μελέτη (4 αναφορές), περισσότερες ΟΣΣ (2 αναφορές) και οι ΟΣΣ να προηγούνται των εργασιών (4 αναφορές), επιμόρφωση φοιτητών για την διαδικασία (3 αναφορές) και πιο ενδιαφέρον ψηφιακό υλικό (3 αναφορές). Τις περισσότερες όμως αναφορές έγιναν για θέματα που αφορούν την οργάνωση της διαδικασίας και των ηλεκτρονικών υποδομών (12 αναφορές), την επιμόρφωση των διδασκόντων για την μέθοδο αυτήν (15 αναφορές) και την άμεση ανατροφοδότησή τους (16 αναφορές) και τέλος έγιναν 37 αναφορές που αφορούσαν βελτιώσεις των κυρίων ΟΣΣ, των πρακτικών και των δραστηριοτήτων. Οι περισσότεροι θεωρούν πως χρειάζεται περισσότερη αλληλεπίδραση την ώρα των ΟΣΣ, με λύση αποριών και διαδραστικών εργασιών. Επιπλέον θεωρούν πως χρειάζονται περισσότερες ομαδικές εργασίες και ασκήσεις αυτό-αξιολόγησης. Τέλος, θεωρούν πως χρειάζονται κίνητρα να δοθούν στους φοιτητές για να αυξηθεί η συμμετοχή των φοιτητών και η αλληλεπίδρασή.

4.2 Επαγωγική στατιστική

Η μέθοδος της επαγωγικής στατιστικής εφαρμόστηκε την ενότητα των νέων τεχνολογιών με συντελεστή εγκυρότητας $\alpha=0,764$ ορίζοντάς την σαν υπόθεση κατά πόσο επηρεάζουν οι Νέες τεχνολογίες. Επιπλέον επιλέχθηκαν και οι τέσσερις τελευταίες ερωτήσεις που αφορούν την πλατφόρμα Moodle και έγιναν μία δεύτερη υπόθεση των τεχνολογιών με συντελεστή εγκυρότητας $\alpha=0.826$. Ακόμη υπόθεση έγιναν και οι ερωτήσεις που αφορούν την Ανεστραμμένη τάξη με συντελεστή εγκυρότητας $\alpha=0,767$ και επιπλέον αναλύσεις έγιναν σε αυτήν την ενότητα χωρίζοντας την σε 4 κατηγορίες και ελέγχθησαν /ελέγχθηκαν με τον συντελεστή α Cronbach. Η πρώτη είναι αυτή που περιλαμβάνει όλες τις ερωτήσεις με $\alpha=0,767$, η δεύτερη περιλαμβάνει τις ερωτήσεις που

αφορούν μόνο τον διδάσκοντα με $\alpha=0,828$, η Τρίτη περιλαμβάνει τις ερωτήσεις που αφορούν τις αλλαγές της ανεστραμμένης τάξης με $\alpha=0,795$ και τέλος η τέταρτη περιλαμβάνει τις υπόλοιπες ερωτήσεις με τις γνώσεις των φοιτητών για την μέθοδο αυτήν και την συμμετοχή τους σε αυτήν με $\alpha=0,803$.

Διερευνήθηκαν οι διαφορές του δείγματος, σε σχέση με τα δημογραφικά στοιχεία και την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης αλλά και τις Νέες τεχνολογίες. Συγκεκριμένα, διενεργήθηκε ο έλεγχος t-test για ανεξάρτητα δείγματα για τον υπολογισμό των διαφορών με βάση την ηλικία, το εξάμηνο σπουδών, την εκπαίδευση, το πρόγραμμα στο οποίο ανήκουν οι φοιτητές αλλά και για τα υπόλοιπα δημογραφικά. Επιπλέον χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής συσχέτισης του Pearson για την επίδραση των νέων τεχνολογιών και την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης, ενώ για τις υποενότητες τους αξιοποιήθηκε η ανάλυση μονής κατεύθυνσης (One-Way ANOVA). Παρακάτω περιγράφονται τα αποτελέσματα των στατιστικών αναλύσεων.

Από τις συσχετίσεις των παραγόντων και την επαγωγική στατιστική χρησιμοποιώντας t- test analysis, η ηλικία φαίνεται να επηρεάζει την Ανεστραμμένη τάξη με $\text{sig.}=0,14$ αλλά δεν μπορεί να μετρηθεί πιο ξεκάθαρα σε αυτήν την έρευνα λόγω ότι από το δείγμα μόνο δύο απαντήσεις έδωσαν την επιλογή 56 και άνω. Το ίδιο συμβαίνει με τα προγράμματα και την εκπαίδευση που έχουν $\text{sig.} < 0,05$. Επιπλέον το εξάμηνο με t-test φαίνεται να επηρεάζει την κρίση των φοιτητών για την ανεστραμμένη τάξη με $\text{sig.}=0,038$. Ο εκ των υστέρων έλεγχος (post- hoc), όπου εφαρμόστηκε το κριτήριο Tukey's b δεν μπόρεσε να λειτουργήσει και να δώσει αποτελέσματα λόγω ότι κάποιες από τις απαντήσεις είχαν μικρό πλήθος ($n < 2$).

Από τις συσχετίσεις και την επαγωγική στατιστική χρησιμοποιώντας τον δείκτη Pearson, τα αποτελέσματα που βρέθηκαν ήταν πως η χρήση Νέων Τεχνολογιών δεν επηρεάζει την Ανεστραμμένη τάξη, δηλαδή αν κάποιος γνωρίζει τις Νέες Τεχνολογίες δεν σημαίνει απαραίτητα ότι θα γνωρίζει και την μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης ή και το αντίστροφο. Ενώ βγαίνει θετική η συσχέτιση της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης με τις ερωτήσεις που αφορούν αποκλειστικά την πλατφόρμα Moodle με δείκτη $p=0,606$ και $\text{sig} < 0,01$.

Συσχετίζοντας τις υποενότητες μεταξύ τους και αξιοποιώντας την ανάλυση διακύμανσης μονής κατεύθυνσης (One-Way ANOVA) βγήκαν τα αποτελέσματα πως υπάρχει θετική συσχέτιση με τον χειρισμό της Moodle από την ενότητα των νέων τεχνολογιών και με την συμμετοχή των φοιτητών στην διαδικασία της Ανεστραμμένης τάξης με $\text{sig}=0,018$. Επιπλέον το εξάμηνο φοίτησης φαίνεται να επηρεάζει θετικά μόνο τις

ερωτήσεις που αφορούν τον διδάσκοντα από την ενότητα της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης με $\text{sig}=0,05$.

Τελειώνοντας, κατά τη στατιστική ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης που πραγματοποιήθηκε όλες οι υποενότητες της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης φαίνονται να αλληλεπιδρούν και σχετίζονται μεταξύ τους με ποσοστά R square από 22% έως 38%, ενώ αρκετά μεγάλο ποσοστό R square= 48,2% είχε η συσχέτιση ανάμεσα στις Νέες τεχνολογίες με την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης ως προς τις αλλαγές που επιφέρουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και μπόρεσε να λειτουργήσει σαν προβλεπτικός παράγοντας. Επιπλέον και η χρήση Νέων Τεχνολογιών θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν προβλεπτικός παράγοντας αφού το ποσοστό που φτάνει είναι R-square= 46,2% ενώ χαμηλότερο ποσοστό προβλεπτικότητας βγάζουν οι ερωτήσεις που αφορούν αποκλειστικά την πλατφόρμα Moodle με ποσοστό R square=36,7% ως προς την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο Συζήτηση και Συμπεράσματα

5.1 Συζήτηση

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα της παρούσας εργασίας είναι η έννοια και τα χαρακτηριστικά της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως το τυχαίο δείγμα είχε μέτριες γνώσεις της θεωρίας αυτής αλλά δίνοντάς έναν περιεκτικό ορισμό μπόρεσε αναγνώρισε και συμπλήρωσε έγκυρα το ερωτηματολόγιο. Η βιβλιογραφία έδειξε πως η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης θεωρείται ένας αποτελεσματικός τρόπος μάθησης (Κανδρούδη & Μπράτισης 2013) , που αυξάνει τις επιδόσεις των φοιτητών επειδή τους δίνει την δυνατότητα να κατακτούν τις ανώτερες γνωστικές δεξιότητες (Λαμπούδης κ. αλ. 2021). Αυτό κατορθώνεται από τον τρόπο που διεξάγεται το μάθημα συνδυάζοντας τα 3 στάδια, την ενεργή συμμετοχή τους, την καλύτερη αυτό- οργάνωση και αυτό-αξιολόγησή τους και την αμεσότερη και ουσιαστικότερη ανατροφοδότησή τους (Λαμπούδης 2021). Αυτήν την διαδικασία την συναντούν ικανοποιητικά οι φοιτητές στο Νεάπολις αλλά και στις έρευνες των Πλωτά (2019), Χατζάκης (2015) , Ρακιτζή (2020) και Τζώρτζογλου (2017) τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά. Οι δυσκολίες που με βάση την βιβλιογραφία συναντά κανείς στην θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης είναι πως απαιτεί περισσότερο χρόνο και καλύτερη διαχείρισή του (Μακροδήμος κ. αλ. 2017) , κατάλληλες τεχνολογικές υποδομές και γνώσεις επί της θεωρίας και στις δομές της (Γαρίου κ. αλ. 2021). Σε αυτούς τους προβληματισμούς η εν λόγω έρευνα έδειξε πως υπάρχει ικανοποιητική οργάνωση από πλευράς πανεπιστημίου , ενώ χρειάζεται περισσότερη προσπάθεια από την πλευρά του φοιτητή σε ότι αφορά τον χρόνο του και την διαχείρισή του. Σε αυτόν τον προβληματισμό είναι σύμφωνη και η έρευνα της κ. Πλωτά (2019) αλλά επικεντρώνεται κυρίως στο άγχος που βιώνουν οι φοιτητές. Επιπλέον συμφωνεί πως είναι πιο απαιτητική διαδικασία ,ενώ χρειάζεται περισσότερη ενημέρωση και επιμόρφωση επί της διαδικασίας και των στόχων της όπως αναφέροντα και στην έρευνα των Παγγέ κ. αλ. (2017). Το δείγμα του Νεάπολις δεν τα θεωρεί μειονεκτήματα της μεθόδου αυτής, αλλά προτείνει τρόπους ώστε να ξεπεραστούν αφού την θεωρούν πιο αποτελεσματική από την δια ζώσης διδασκαλία , πόρισμα που φαίνεται και στους Μακροδήμος κ. αλ. (2017).

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εν λόγω έρευνα στο δεύτερο ερώτημα που διερευνά τις απόψεις των φοιτητών, δείχνουν πως υπάρχει θετική στάση απέναντι στην συγκεκριμένη διαδικασία και πως το πανεπιστήμιο Νεάπολις έχει μία μέτρια προς το πολύ καλή οργάνωση της διαδικασίας αυτής, ιδίως σε ότι αφορά την χρήση της Moodle

και των οδηγιών της. Θετική στάση επίσης συναντάτε και στις έρευνες των Kyeong-Ouk Jeong (2014) αλλά και στην έρευνα Λίτσας (2018). Η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης μπορεί να μην είναι πολύ γνωστή αφού τα ποσοστά δείχνουν πως υπάρχει ένα μέτριο επίπεδο γνώσεων και αρκετοί είναι λίγο γνώστες, αλλά δεν τους περιορίζει αυτό στο να αναγνωρίζουν την διαδικασία που συναντούν στον τρόπο διεξαγωγής των μαθημάτων. Επιπλέον όλα τα ποσοστά δείχνουν την συγκεκριμένη διαδικασία μάθησης μέτρια ικανοποιητική ως προς τον χειρισμό του Νεάπολις ενώ δηλώνουν πως είναι πολύ αποτελεσματικός τρόπος μάθησης με αυξημένα τα κίνητρα των φοιτητών, όπως εμφανίζεται και στις έρευνες που αφορούν την Τριτοβάθμια εκπαίδευση πλην κάποιων αντιρρήσεων της έρευνας του κ. Ξένου (2019) λόγω των εργαστηριακών μαθημάτων που είχαν οι φοιτητές. Αυτό επιβεβαιώνετε και από την κρίση τους για την επιτυχία των εξετάσεων. Η αλληλεπίδραση που προσφέρεται κρίνεται ικανοποιητική με χώρο για βελτιώσεις καθώς και ο τρόπος για αυτό- οργάνωση. Η κριτική σκέψη, οι ανώτερες δεξιότητες και η αυτό- αξιολόγηση εμφανίζεται σε μέτριο επίπεδο ικανοποίησης με αυξητικές τάσεις και χώρος για βελτιώσεις μέσω επιμορφώσεων. Τα συγκεκριμένα κριτήρια είναι θεμελιώδη για την μέθοδο αυτής και έτσι οι περισσότερες έρευνες επικεντρώνονται σε αυτά από την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι και την Τριτοβάθμια σύμφωνα με την βιβλιογραφική έρευνα του κ. Λαμπούδη (2021) και των Παγγέ κ. αλ. (2017).

Οι φοιτητές θεωρούν πως μπορεί αυτός ο τρόπος μάθησης να επικρατήσει στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση αφού η στάση τους είναι θετική. Οι συσχετίσεις των συντελεστών δείχνουν πως αυξάνοντας τις γνώσεις των φοιτητών για την πλατφόρμα της Moodle θα βελτιώνε τις αλλαγές που επιφέρει η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης στην εκπαιδευτική διαδικασία ,κάτι που αναφέρεται και στην έρευνα της Λίτσας (2018) αλλά και των Kyeong-Ouk Jeong (2014) που συσχετίζουν την πλατφόρμα Moodle με τα κίνητρα και την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών. Αυτές οι αλλαγές με βάση την εν λόγω έρευνα είναι η ενεργής συμμετοχή, η αλληλεπίδραση και αυτό- οργάνωση των φοιτητών, η κριτική σκέψη και η εμπάθυση των εννοιών που μελετώνται καθώς και η αυτό-αξιολόγηση. Επιπλέον φαίνεται πως οι καλές γνώσεις των Νέων τεχνολογιών μπορεί να επηρεάσει θετικά τον επαγγελματία διδάσκοντα να κατανοήσει και να προωθήσει την μέθοδο αυτήν. Τα τελευταία συμπεράσματα συνάδουν και με την έρευνα των Παγγέ κ. αλ. (2017) που επικεντρώνονται κυρίως στον επαγγελματία εκπαιδευτικό.

Οι βελτιώσεις που προτείνονται από τους φοιτητές είναι πιο βελτιωμένες και οργανωμένες ΟΣΣ καθώς λείπουν από εκεί η αλληλεπίδραση , η διάδραση και η εμπάθυση των εννοιών που διδάσκονται, βελτιώσεις που προτείνονται και στη έρευνα της

κ. Πλωτά (2019) καθώς σε εκείνη την έρευνα οι δια ζώσης διδασκαλία ήταν σε μεγάλα αμφιθέατρα χωρίς καμία αλληλεπίδραση και διάδραση. Με την επιμόρφωση των καθηγητών ως προς τις μεικτές μεθόδους διδασκαλίας θα βελτιώνει τα ποσοστά αλλά και την γενικότερη διαδικασία καθώς εκεί φαίνεται να υπάρχει έλλειψη, ενώ με την δική τους επιμόρφωση και σεμινάρια δηλώνουν ικανοποιημένοι, συμπεράσματα που προκύπτουν και από την έρευνα του Τζωρτζάκης (2018) αλλά και των Παγγέ κ. αλ. (2017). Με την κατάλληλη επιμόρφωση των διδασκόντων (Γαρίου κ. αλ. 2021) θα μπορούσε να γνωρίζουν πώς να οργανώσουν καλύτερα τον χρόνο τους την ώρα των ΟΣΣ, καθώς και πώς να διαχειριστούν το στάδιο «μετά την τάξη» που περιλαμβάνει τις ασκήσεις αυτό-αξιολόγησης, την ανατροφοδότηση και τις ασκήσεις εμπάθυσης, μίας και είναι αυτά που προτείνουν περισσότερο οι φοιτητές. Επιπλέον τα κίνητρα είναι αυτά που επίσης φαίνεται πως θα πρέπει να αυξηθούν (Παγγέ κ. αλ. 2017) καθώς, μπορεί σαν διαδικασία να τους δίνει κίνητρο για ενεργή συμμετοχή και αυτό-οργάνωση (όπως φαίνεται και από τα ποσοστά της έρευνας), χρειάζονται όμως να δοθούν από τον διδάσκοντα τέτοια κίνητρα ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή και η επιτυχία των εξετάσεων, αφού ήδη την θεωρούν οι φοιτητές πολύ αποτελεσματική μέθοδο (όπως φαίνεται στα ποσοστά της έρευνας). Με βάση αυτές τις βελτιώσεις που συναντώνται στις απαντήσεις πιο συχνά προβλέπεται πως θα αυξηθούν τα ποσοστά της ικανοποίησης των φοιτητών, θα βελτιώσει την διαδικασία και την οργάνωση των μαθημάτων καθώς και των επιδόσεων τους πετυχαίνοντας την ολιστική μάθηση. Πέραν της έρευνας των Παγγέ κ. αλ. (2017) που ερευνούν τα προσόντα του εκπαιδευτικού και τον τρόπο που διαχειρίζεται την μάθηση- διδασκαλία και οδηγούνται στο συμπέρασμα της σημαντικότητας των επιμορφώσεων, επιπλέον και η έρευνα των Kyeong & Ouk Jeong (2014) στοχεύει στην αύξηση της ικανοποίησης των φοιτητών που ερεύνησαν με στόχο την ολιστική μάθηση.

Συνοψίζοντας, συμπεραίνεται πως το πανεπιστήμιο Νεάπολις έχει μία καλή οργάνωση και γνώση της διαδικασία της Ανεστραμμένης τάξης, θεωρώντας το πώς προωθεί έναν πολύ αποτελεσματικό τρόπο μάθησης με καλές επιδόσεις. Όσο προωθεί, παρακολουθεί τις εξελίξεις και επιμορφώνει τους φοιτητές και τους διδάσκοντες με νέους τρόπους μάθησης και με τεχνολογίες, τόσο καλύτερα αποτελέσματα και επιτυχίες θα προσφέρει, πρόταση που προωθείται και στην έρευνα της κ. Σμαραγδάκη (2018) καθώς και στην βιβλιογραφική έρευνα του κ. Λαμπούδη (2021).

5.2 Συμπεράσματα

Με βάση την παραπάνω έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πανεπιστήμιο Νεάπολις πηγάζουν τα εξής συμπεράσματα: Το δείγμα αποτελείται από φοιτητές του πανεπιστημίου, ενώ η επιλογή τους έγινε τυχαία αφού η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν προαιρετική. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηματολογίων συμπληρώθηκε από γυναίκες (77%) και ο μέσος όρος ηλικίας τους ήταν από 31-55 (68,9%). Επιπλέον το μεγαλύτερο ποσοστό εκπονεί το μεταπτυχιακό του (53,3%), ενώ αρκετά μεγάλο ποσοστό ανήκει στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (45,1%) και από αυτούς το μεγαλύτερο ποσοστό φοιτά στο Γ εξάμηνο σπουδών τους (59%). Σε ότι αφορά τα προγράμματα παρακολούθησης το μεγαλύτερο ποσοστό που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο προέρχεται από την Εκπαιδευτική Ψυχολογία (30,3%), αλλά υπάρχει πληθώρα απαντήσεων και από άλλα προγράμματα αλλά σε πολύ μικρότερα ποσοστά. Στην εξειδίκευση που δηλώνουν οι φοιτητές, μονοπωλεί των απαντήσεων η Εκπαίδευση έχοντας το 38,5%, ενώ και εδώ συναντάμε πληθώρα τομέων αλλά σε πολύ μικρότερα ποσοστά. Επιπλέον το 59% δηλώνει πως εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα και το 40,2% να είναι μόνιμος υπάλληλος.

Σε ότι αφορά τα δημογραφικά στοιχεία, αυτά που φαίνεται να επηρεάζουν την έρευνα είναι η ηλικία, το πρόγραμμα φοίτησης και το εξάμηνο σπουδών, χωρίς όμως να μπορεί να γίνει αναλυτικότερη σύγκριση λόγω μικρού μεγέθους απαντήσεων ($n < 2$ σε ορισμένες απαντήσεις). Από την συσχέτιση που βγαίνει με βάση των απαντήσεων και της βιβλιογραφίας όπως φαίνεται και στην έρευνα της κ. Πλωτά (2019), φαίνεται πως η ωριμότητα των ηλικιών 31-55 έχει καλύτερη διαχείριση και κατανόηση της μεθοδολογίας της ανεστραμμένης τάξης. Αυτό συνδυάζεται και με το εξάμηνο φοίτησης όπου φαίνεται πως το μεγαλύτερο εξάμηνο φοίτησης λόγω περισσότερης επαφής και τριβής με την μέθοδο, κάνει καλύτερη διαχείριση της μεθόδου αυτής. Ενώ σε ότι αφορά τα προγράμματα φοίτησης υπάρχει ένας συσχετισμός με τα θεωρητικά μαθήματα (χωρίς όμως μπορεί να επιβεβαιωθεί περισσότερο λόγω των μικρών αριθμού απαντήσεων $n < 2$ από τους υπόλοιπους τομείς). Αυτά τα πορίσματα έρχονται σε συνάφεια και με βιβλιογραφική επισκόπηση που έγινε παραπάνω. Οι έρευνες των Τζωρτζάκης & Βλαχοκυράκου (2017) δείχνουν πως οι μεγαλύτερες ηλικίες μπορούν να διαχειριστούν καλύτερα την θεωρία αυτή και όσο περισσότερο επαφή υπάρχει τόσο βελτιώνουν τις αποδόσεις τους. Επιπλέον η έρευνα της Πλωτά (2019) δείχνει πως υπάρχει σύνδεση με τα θεωρητικά μαθήματα ενώ τα πρακτικά θεωρούνται πιο δύσκολα να εξηγηθούν εξ

αποστάσεως σύμφωνα με την έρευνα του κ. Ξένου (2019). Επιπλέον η συγκεκριμένη έρευνα του πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποστηρίζει το τεχνολογικό χάσμα που διαπιστώνουν η έρευνα του κ. Χατζάκης (2015) αφού το 41% (N= 50) δηλώνει μία μέτρια σχέση με τις Νέες τεχνολογίες αλλά το 40,2% (N=47) δηλώνει πως η πλατφόρμα της Moodle είναι εύκολη , ελκυστική και διαχειρίσιμη.

Η δεύτερη ενότητα αναφέρεται στις απόψεις των φοιτητών για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την χρήση της πλατφόρμας Moodle. Μπορεί στις απαντήσεις των φοιτητών να επικρατεί μία μέτρια στάση αλλά αυτό εκφράζει και την τάση να εντριβήσουν περισσότερο με την διαδικασία. Αναφορικά βλέπουμε πως μπορεί να θεωρούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ίδια ποιότητας μέθοδο με την δια ζώσης, οι υπόλοιπες απαντήσεις είναι σχεδόν στα ίδια ποσοστά με την λιγότερο καλή και το περισσότερο καλή. Δηλαδή είναι πολύ κοντά τα ποσοστά των απαντήσεων με αποτέλεσμα να φαίνεται ο διχασμός των φοιτητών για την καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης. Το συγκεκριμένο πόρισμα έρχεται σε σινάφια με την βιβλιογραφική επισκόπηση όπως αναφέρονται στην έρευνα του κ. Ξένου(2019) και της κ. Πλωτά (2019) που δείχνουν την αμφιταλάντευση των φοιτητών για την ποιότητα της συγκεκριμένης μέθοδο παρόλο που την θεωρούν πολύ αποτελεσματική. Επιπλέον αυτό το υποστηρίζουν και οι έρευνες των Γαρίου κ . αλ. (2021). Σε αυτό επηρεάζει και η συμπεριφορά των παραπάνω δημογραφικών στοιχείων που αναλύθηκαν και εκφράζουν πως επηρεάζεται η σκέψη τους. Επιπλέον, οι απαντήσεις δείχνουν πως μπορεί να έχουν μία μέτρια στάση στον χρόνο προετοιμασίας του διδάσκοντα, αλλά πολύ υψηλά είναι και οι απαντήσεις της 4ης βαθμίδας (πολύ) που δείχνουν την δυσκολία της μεθόδου ως προς τον διδάσκοντα και τον χρόνο προετοιμασίας του. Το συγκεκριμένο πόρισμα ενισχύει τον προβληματισμό της θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης πως απαιτεί περισσότερο χρόνο από τον διδάσκοντα και καλύτερη προετοιμασία όπως αναφέρουν οι έρευνες των Λίτσας (2018) και Παπαδάκης (2014) . Οι απαντήσεις τους για την εξοικείωση τους με τις Νέες τεχνολογίες φαίνεται να είναι καλή και άνω. Τέλος σε ότι αφορά την Moodle επίσης βλέπουμε μία μέτρια στάση ,με τάση προς τα πολύ καλά αποτελέσματα, αφού η κρίση τους φαίνεται με τα παραπάνω ποσοστά. Επιπλέον αν προστεθούν και οι απαντήσεις των βελτιώσεων που έγινε στο τέλος του ερωτηματολογίου , φαίνεται πως η επιμόρφωση των φοιτητών για την πλατφόρμα δεν ήταν στις πρώτες τους προτιμήσεις. Σύμφωνα με τους προβληματισμούς της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης για το τεχνολογικό χάσμα αλλά και για την δυσκολία της χρήσης των Νέων τεχνολογιών όπως αναφέρουν στις έρευνες τους οι Γαρίου κ. αλ. (2021) ,η συγκεκριμένη έρευνα δείχνει πως την συγκεκριμένη ενότητα την έχει διαχειριστεί ανάλογα το πανεπιστήμιο Νεάπολις ώστε να μην αποτελεί προβληματισμός των φοιτητών.

Επιπλέον, από τις αναλύσεις φαίνεται πως αν κάποιος φοιτητής είναι εξοικειωμένος με την πλατφόρμα και έχει θετική στάση στις μεικτές διδακτικές προσεγγίσεις δεν συνεπάγεται πως θα γνωρίζει την μέθοδο της Ανεστραμμένης τάξης αλλά ούτε θα επηρεάζει και την γνώμη για αυτήν, καθώς και το αντίστροφο. Αλλά μία θετική τάση ως την πλατφόρμα της Moodle και ένας καλός χειρισμός μπορεί να δώσει καλύτερες στάσεις απέναντι στην θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης αφού θα του είναι πιο οικεία η διαδικασία λόγω γνώσεων. Το συγκεκριμένο επιχείρημα το έχουν διαπιστώσει και οι Kyeong-Ouk Jeong (2014) με την έρευνά τους. Ενώ μία θετική στάση απέναντι στις Νέες τεχνολογίες δίνει θετικό συσχετισμό ως προς τις αλλαγές που επιφέρει η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης. Οι αλλαγές που επιφέρει η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης, όπως έχει αναφερθεί και στην βιβλιογραφική επισκόπηση, ανήκουν στα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής. Ο κεντρικός πλέον ρόλος του μαθητή αλλάζει το δασκαλοκεντρικό μοντέλο μάθησης (Καρβούνης 2013) μέσω της ενεργούς συμμετοχής και της αλληλεπίδρασης και τον ωθεί στην αυτό- οργάνωση και την αυτό- αξιολόγηση (Ρακιτζή 2021). Πλεονέκτημα που εντοπίζουν σχεδόν όλες οι έρευνες που έχουν γίνει στην Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Γαρίου κ. αλ. 2021). Επίσης η τριβή με την διαδικασία (λόγω μεγαλύτερο εξαμήνου) έχει θετική επιρροή με την πλατφόρμα Moodle καθώς και η ωριμότητα της ηλικίας με τον τρόπο χειρισμού των τεχνολογιών. Σε αυτό το σημείο συμφωνεί και η έρευνα των Kyeong-Ouk Jeong (2014).

Η Τρίτη ενότητα που αφορά την ανεστραμμένη τάξη, το μεγαλύτερο ποσοστό δείχνει μία κανονική στάση απέναντι στην διαδικασία αλλά μεγάλα ήταν και τα ποσοστά που δεν ήταν γνώστες της διαδικασίας ή ήταν λίγο. Παρόλο αυτά , με τον ορισμό που δόθηκε στο ερωτηματολόγιο, έκριναν με μέτρια στάση με τάση στα πιο θετικά αποτελέσματα , πως την συναντούν στο πανεπιστήμιο Νεάπολις. Η ερώτηση που αφορούσε το ψηφιακό υλικό βλέπουμε το ποσοστό να είναι ίδιο και στις τρεις ερωτήσεις «ΚΑΝΟΝΙΚΑ» (κατά πόσο αναρτάται από τον καθηγητή- με πόσο το μελετούν πριν τις ΟΣΣ- πόσο αυστηρά στοχευμένο είναι) αλλά τα υπόλοιπα ποσοστά διαφέρουν. Δηλαδή μπορεί να δηλώνουν την επιλογή «ΠΟΛΥ» με N=47 ότι αναρτάτε και είναι στοχευμένο, αλλά δεν το μελετούν το ίδιο ποσοστό (N=30). Σε αντίστοιχα ποσοστά κινείται και η έρευνα του κ. Λίτσας (2018).

Οι φοιτητές έχουν μία μέτρια στάση απέναντι στην συμμετοχή τους στην μέθοδο αυτήν και στην επιτυχία τους στις εξετάσεις, ενώ στις έρευνες των Πλωτά(2019) και Τζωρτζάκης (2019) δήλωναν πιο ικανοποιημένοι από αυτές τις διαδικασίες .Παράλληλα βρίσκουν την διαδικασία αυτήν πιο αποτελεσματική μέθοδο μάθησης μέσω της ενεργούς μάθησης και της αυτό-αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα αυτά συνάδουν με τα

πλεονεκτήματα της θεωρίας της Ανεστραμμένης τάξης καθώς και με σχεδόν όλες τις έρευνες της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που δείχνουν την αποτελεσματικότητα της μεθόδου αυτής καθώς και την επιτυχία των εξετάσεων. Ιδιαίτερη αναφορά για την αποτελεσματικότητα που συνδέεται με την επιτυχία γίνεται στις έρευνες των Πλωτά (2019) και Ρακιτζή (2020). Τα κίνητρα για καλύτερη αυτό-οργάνωση είναι σε πολύ καλά ποσοστά με θετική αύξηση καθώς και οι προσεγγίσεις του διδάσκοντα για αλληλεπίδραση και κριτική σκέψη. Αυτά αποτελούν χαρακτηριστικά πλεονεκτήματα της θεωρίας αυτής που αναφέρονται σε όλες τις έρευνες με ιδιαίτερη αναφορά στην έρευνα των Kyeong-Ouk Jeong (2014), Λίτσα (2018) και Λαμπούδη κ. αλ. (2020) όπου μεταξύ των άλλων υπογραμμίζουν την σημαντικότητα αυτών των παραμέτρων και ποιος είναι κατά αυτούς ένας από τους σημαντικούς στόχους που θέτει η μέθοδος αυτή. Τα ποσοστά αυτά επηρεάζονται από το εξάμηνο φοίτησης που διαφοροποιούν τις προσεγγίσεις του διδάσκοντα, ζητώντας περισσότερη αλληλεπίδραση και δραστηριότητες να αυξάνουν την κριτική σκέψη, καθώς από την εμπειρία τους στην πλατφόρμα Moodle που αυξάνει την συμμετοχή τους στην διαδικασία όπως αναφέρονται και στην έρευνα του κ. Λίτσας (2018). Τέλος, φαίνεται από τους προβλεπτικούς παράγοντες πως όσο πιο πολύ επαφή υπάρχει με τις Νέες τεχνολογίες τόσο πιο θετική στάση υπάρχει για τις νέες προσεγγίσεις μάθησης όπως είναι η θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης, πόρισμα που συναφή με την έρευνα των Kyeong-Ouk Jeong (2014) και Λίτσας (2018).

Τα συμπεράσματα από την τέταρτη ενότητα φαίνεται να είναι πως υπάρχει μία θετική τάση για την Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της ανεστραμμένης τάξης και πως το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύει πως θα μπορούσε να γίνει χρήση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, δήλωση η οποία εμφανίζεται στις έρευνες των Πλωτά (2019), Χατζάκης (2015), Ρακιτζή (2020) και Τζώρτζογλου (2017) αλλά δεν είναι σύμφωνη με του κ. Ξένου (2019) καθώς τα μαθήματα εκείνων των φοιτητών ήταν πιο πρακτικά.. Στις προϋποθέσεις που θέτουν καθώς και τις βελτιώσεις που προτείνουν οι φοιτητές μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στην πιο οργανωμένη διαδικασία από πλευράς του καθηγητή, με περισσότερες αλληλεπιδράσεις στις ΟΣΣ. Επίσης ζητούν καλύτερη ανατροφοδότηση και καλύτερη αυτό-αξιολόγηση μέσω quiz κτλ. Υπάρχει όμως μία ποικιλομορφία στις απαντήσεις τους, στις οποίες συναντάμε περισσότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ανεστραμμένης τάξης. Επειδή σαν διαδικασία την θεωρούν πιο χρονοβόρα για τον καθηγητή αλλά και για τους ίδιους (Ρακιτζή 2020) προτείνουν καλύτερη οργάνωση των διαδικασιών με σκοπό την καλύτερη αυτό-οργάνωσή τους αλλά και την ανατροφοδότησή τους, κάτι που προτείνεται και στη έρευνα της Πλωτά (2019). Επιπλέον λόγω της φύσης της μεθόδου αυτής που απαιτεί περισσότερη

αλληλεπίδραση και διάδραση (Γαρίου κ. αλ. 2021), ζητούν οι φοιτητές καλύτερη διαχείριση των ΟΣΣ από μέρους των καθηγητών , πόρισμα που εμφανίζεται και στις άλλες έρευνες που αφορούν την Τριτοβάθμια εκπαίδευση όπως στις έρευνες των Πλωτά (2019), Χατζάκης (2015) , Ρακιτζή (2020) και Τζώρτζογλου (2017) . Σαν λύση επιπλέον προτείνουν την περεταίρω επιμόρφωση των καθηγητών σε μεικτές διδακτικές προσεγγίσεις. Αυτός είναι και ένας από τους προβληματισμούς που εμφανίζεται στην βιβλιογραφική επισκόπηση που έχει γίνει (Γαρίου κ. αλ. 2021). Απαιτείται περισσότερη προσπάθεια και οργάνωση από μέρος του διδάσκοντα, περισσότερες γνώσεις σε μεικτές προσεγγίσεις ώστε να γνωρίζει πώς να διαχειριστεί τον χρόνο που διαθέτει μέσα στην τάξη αλλά και εκτός (Bigge & Shermis 2009), με ποιον τρόπο να αλληλεπιδράσουν οι μαθητές και να κατακτήσουν τις ανώτερες δεξιότητες και αμεσότερη ανατροφοδότηση (Κοντούλα 2021) . Το τελευταίο συμπέρασμα εμφανίζεται και στην βιβλιογραφική επισκόπηση των Παγγέ κ. αλ. (2017) που τονίζουν την αναγκαιότητα ενός επαγγελματία εκπαιδευτικού.

5.3 Δυσκολίες και περιορισμοί της έρευνας

Η εν λόγω έρευνα πραγματοποιήθηκε την περίοδο Σεπτεμβρίου 2021 με Ιανουάριο 2022 και το ερωτηματολόγιο δόθηκε στους φοιτητές αρχές Δεκεμβρίου 2021. Κρατήθηκε ανοικτό για 3 εβδομάδες , μοιράστηκε δύο φορές από την υπηρεσία του Student affair του πανεπιστημίου και ήταν προαιρετικό και ανώνυμο. Την περίοδο αυτήν όμως οι φοιτητές έχουν αυξημένες υποχρεώσεις στα μαθήματα, καθώς πρέπει να ολοκληρώσουν τις εργασίες εξαμήνου και τις δραστηριότητες που προσφέρονται στο κάθε μάθημα που έχουν. Επιπλέον ο φόρτος μελέτης είναι αυξημένος καθώς γίνεται η επανάληψη της ύλης αφού μετά της γιορτές ,γίνεται η επανάληψη με τους διδάσκοντες και αρχίζει η περίοδος των εξετάσεων, Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μειωμένη συμμετοχή στην έρευνα με N=122, αφού ο χρόνος τους είναι περιορισμένος ώστε να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο.

Ένας μεγαλύτερος αριθμός τυχαίου δείγματος θα έδειχνε καλύτερα αποτελέσματα με σκοπό να λειτουργήσουν και οι συντελεστές των αναλύσεων της και να γίνει μία πιο ενδελεχή επαγωγική στατιστική ανάλυση ,όπως παραδείγματος χάριν να λειτουργήσει ο post hoc συντελεστής. Αυτό ενδεχομένως δεν θα άλλαζε τα αποτελέσματα της έρευνας αλλά θα έδειχνε πιο αναλυτικά πως οι συγκεκριμένοι παράγοντες που επηρεάζουν την θεωρία της ανεστραμμένης τάξης λειτουργούν. Ως παράδειγμα μπορεί να παρθεί το

πρόγραμμα που παρακολουθούν οι φοιτητές , που είναι ένας παράγοντες που επηρεάζει τη θεωρία της. Μπορεί το εύρος των απαντήσεων να ήταν μεγάλο επειδή απάντησαν από τα περισσότερα προγράμματα , δεν μπορούσε όμως να αναλυθεί με post hoc λόγω ότι παραδείγματος χάριν η αρχιτεκτονική έδωσε μία απάντηση μόνο ή ο τουρισμός που δόθηκαν δύο. Το ίδιο ισχύει και με την εξειδίκευση, την ηλικία και την εκπαίδευση όπου υπήρχε εύρος αλλά δεν υπήρχε πλήθος. Παρόλο αυτά η παρούσα έρευνα φιλοδοξεί να εμπλουτίσει τις λιγοστές έρευνες που έχουν γίνει στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση με θέμα την Ανεστραμμένη τάξη.

5.4 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Από την όλη μελέτη που παρουσιάστηκε και την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προέκυψε ότι η πενιχρή βιβλιογραφία για την Ανεστραμμένη τάξη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και δη στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με νέες έρευνες που θα συνέλεγαν μεγαλύτερο αριθμό ερωτηματολογίων ανά Πρόγραμμα ώστε να ήταν δυνατή μια πιο σε βάθος ανάλυση αυτών. Επίσης θα μπορούσε να γίνει αντίστοιχο ερωτηματολόγιο με τους διδάσκοντες ώστε να διερευνηθούν και οι δικές τους απόψεις. Ελπίζουμε σε μια μελλοντική δημοσίευση της έρευνάς μας καθώς και συνέχιση αυτής με εμπλουτισμό και άλλων μεταβλητών, ή στην διεξαγωγή από άλλους ερευνητές αντίστοιχης έρευνας στο Νεάπολις ώστε να υπάρξουν και πιθανά άλλα ευρήματα με άλλα εργαλεία που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη και βελτίωση της μεθόδου διδασκαλίας με την Ανεστραμμένη τάξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1)Αθανασούλα – Ρέππα, Α., (2008) *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Οργανωσιακή Συμπεριφορά*. ΕΛΛΗΝ

2)Αϊδινοπούλου, Β. (2015). *Έρευνα δράσης για τη μελέτη της εφαρμογής του μοντέλου της «αντεστραμμένης» τάξης στο μάθημα της Ιστορίας του Δημοτικού Σχολείου*. Διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς

3)Γάριου, Α., Μακροδήμος, Ν., Παπαδάκης, Σ. (2021). *Ανεστραμμένη Τάξη: ένα μοντέλο μικτής μάθησης για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης*. Εκδ. Gotsis, Αθήνα.

4)Γαρίου, Α., Μανούσου, Ε., Αρλαπάνος, Γ. & Σπανακά, Α. (2015). *Διερεύνηση της εφαρμογής του μοντέλου της «αντεστραμμένης τάξης» ως συμπληρωματική μέθοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση – Έρευνα δράσης*. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως εκπαίδευση «Καινοτομία και Έρευνα». Σελ. 140-154 . <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.35>

5)Γαριού, Α. (2015). *Διερεύνηση της εφαρμογής του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης ως συμπληρωματική μέθοδο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- έρευνα- δράσης*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών. Πάτρα. <https://bit.ly/2ven87G>

6) Γεωργίου Ο., (2016). *Blended learning και Flipped Classroom: Μια διαφορετική διδακτική προσέγγιση*. Άρθρο στο <https://blogs.sch.org>

7)Ζηκίδης, Ε. (2020). *Ανεστραμμένη διδασκαλία εννοιών των Φυσικών Επιστημών στην Έκτη τάξη του Δημοτικού Σχολείου*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. <https://bit.ly/3qXmEej>

8)ΙΕΠ. (2020). *Εργαστήριο Δεξιότητων*. Επιμορφωτικό – υποστηρικτικό υλικό Πράξης: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)

- 9) Κανάκη Κ. (2016). *Η ανεστραμμένη τάξη και η εφαρμογή της στη διδασκαλία της Επιστήμης των Υπολογιστών*. Πρακτικά 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Διδακτική της Πληροφορικής». Ιωάννινα: ΕΤΠΕ.
- 10)Κανδρούδη, Μ., & Μπράτιτσης, Θ. (2013). *Η Ανεστραμμένη Διδασκαλία ως συνεργατική προσέγγιση μάθησης: Βιβλιογραφική επισκόπηση*. Πρακτικά εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία» της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ), Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς <https://bit.ly/2ven2Nm>
- 11)Καρβουνίδης, Σ. Δ. (2013). *Το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης στην εκπαιδευτική διαδικασία*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Αιγαίου <https://bit.ly/3aHsnvE>
- 12)Κελεσίδης, Ε. (2021). Εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης: Ένα σχέδιο διδασκαλίας «Ανεστραμμένης» Ψηφιακής Τάξης για την περίοδο της Τηλεκπαίδευσης. *Ανοικτή Εκπαίδευση : το περιοδικό για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εκπαιδευτική τεχνολογία*, 17(1), 58-75.
- 13)Κοντούλα ,Μ. (2021). *Διδασκαλία εκτός τάξης. Η έννοια της αντίστροφης τάξης- Flipped classroom*. Εκδ. Κ&Μ Σταμούλη. Θεσσαλονίκη.
- 14)Κουτρομάνος, Γ., Μουζάκης, Χ., Κατσιγιάννη, Β., Ζερβός, Γ., & Σουδίας, Γ. (2017). *Η επίδραση της ανεστραμμένης τάξης στις στάσεις και τις αντιλήψεις των μαθητών για τα μαθηματικά: Μια μελέτη περίπτωσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Παιδαγωγική επιθεώρηση, 62. <https://bit.ly/2TivJJn>
- 15) Κριεμάδης Α., Κορωνιός Κ, Παπαϊωάννου Α., & Σίουτου Α.,(2017). *Η Διαχείριση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Πλεονεκτήματα & Μειονεκτήματα Εφαρμογής των Νέων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία*. Πρακτικά του 2ο Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου: “ Σύγχρονες Θεωρίες και Πρακτικές στην Εκπαίδευση. Γύθειο.
- 16)Κυρίτση, Μ. (2020). *Το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης στη διδασκαλία γλωσσικών μαθημάτων*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Βιοϊατρικών επιστημών & Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία & Παιδαγωγικό τμήμα.

- 17) Λαμπούδης Σ., Σιάκας Σ., Κορακάκης Γ. (2021). *Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ανεστραμμένης Τάξης*. Πρακτικά 13ο Συνεδρίου : Η Πληροφορική στην Εκπαίδευση. Ιόνιο
- 18) Λαμπούδης Σ. (2021). *Διαφορές και πλεονεκτήματα της παραδοσιακής διδασκαλίας και της ανεστραμμένης τάξης*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Πάτρα
- 19) Λίτσας Δ. (2018). *Η εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης τάξης με χρήση της πλατφόρμας Moodle. Έρευνα δράσης στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών. Πάτρα
- 20) Λιώτσος, Κ. & Δημητριάδης, Σ. (2005). *Η υβριδική οργάνωση της εκπαίδευσης*. Πρακτικά Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου.
<https://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCEQFjAB&url=http%3A%2F%2Fjournal.openet.gr%2Findex.php%2Fopenjournal%2Farticle%2Fdownload%2F15%2F15&ei=G2RbVbA4xJruBoGxgOAO&usg=AFQjCNHHWhoiiJGyC3vBHQrbYXGttMYIw&sig2=CKY6RfA9VHlgRpxjQX7TLw&bvm=bv.92189499,d.bGg>
- 21) Μπαξεβάνης, Κ. (2019). *Τεχνολογικά υποστηριζόμενη και διαφοροποιημένη τάξη: Μελέτη περίπτωσης για το επαγγελματικό λύκειο*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- 22) Μακροδήμος, Ν., Παπαδάκης, Σ., & Κουτσουμπά, Μ. (2017). «*Flipped classroom*» in *primary schools :a Greek case, Ανεστραμμένη τάξη σε ελληνικό δημοτικό σχολείο*. Διεθνές Συνέδριο για την ανοικτή & εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης, 9 (3^A), 179-187.
<https://bit.ly/2VZz0oS>
- 23) Μακροδήμος, Ν., Παπαδάκης, Σ., & Κουτσουμπά, Μ. (2017). *Σχολική εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: μια μελέτη περίπτωσης με τη μέθοδο της Ανεστραμμένης Τάξης για τα μαθηματικά της Ε΄ Δημοτικού*. Ανοικτή Εκπαίδευση : το περιοδικό για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εκπαιδευτική τεχνολογία, 13(1), 26-37.
<https://bit.ly/2TS8LOM>
- 24) Ματσαγγούρας, Η. (1997). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*. Εκδ. Gutenberg. Αθήνα

- 25) Μουζάκης Χ., Διανοχρήστου Π., Κουτρομάνος Γ. (2021). Η Ανεστραμμένη Τάξη στη Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Μια Επισκόπηση της Διεθνούς Εμπειρίας. Άρθρο στο περιοδικό *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, (17), σελ. 38-57
- 26) Ναυπλιώτη, Κ. (2016). *Εφαρμογή του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης στο δημοτικό σχολείο: Μια μελέτη περίπτωσης στο μάθημα Γεωγραφίας της ΣΤ΄ τάξης*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. <https://bit.ly/339o1L2>
- 27) Παγγέ Τ., Κατσιγιάννη Σ., Λέκκα Α., Σακελλαρίου Μ., (2017). *Η εφαρμογή της αντίστροφης τάξης στην εκπαιδευτική διαδικασία: Τάσεις και προοπτικές*. Στο Α. Λιοναράκης Σ. Ιωακειμίδου, Γ. Μανούσου, Μ. Νιάρη, Τ. Χαρτοφύλακα, Σ. Παπαδημητρίου, Αποστολίδου, Α. (Επίμ.), 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο Σχεδιασμός της Μάθησης. 23-26 Νοεμβρίου 2017 (τομ.9, αρ. 3Α, σσ. 188-198). Αθήνα, ΕΑΠ & Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης
- 28) Παπαδάκης, Σ. Παπαδημητρίου, Σ. Γάριου, Α. (2014). *Υλοποίηση προγράμματος eTwinning για αξιοποίηση της μεθοδολογίας Ανεστραμμένης Τάξης- Workshop*. Πρακτικά Συνεδρίου, 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα», Πάτρα.
- 29) Παπαδημητρίου, Σ., Ιωακειμίδου, Τ., Μανούσου Γ. (2017). *Το Μοντέλο της Ανεστραμμένης Τάξης στην Υποστήριξη της Μεθοδολογίας του Εκπαιδευτικού Δράματος*. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 9(3Α), 199-213.
- 30) Πλωτά, Δ. (2019). *Η εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης (flipped classroom) στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση ενός μαθήματος ανεστραμμένης τάξης σε πανεπιστημιακό τμήμα εκπαίδευσης*. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- 31) Ρακιτζή, Κ., Μπότσογλου, Κ. & Ρουσσάκης, Γ. (2020). Η εφαρμογή του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: ο λόγος στους φοιτητές. *Ανοικτή Εκπαίδευση : το περιοδικό για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την εκπαιδευτική τεχνολογία*, 16(1), 132-144. <https://doi.org/10.12681/jode.22477>

- 32) Ρηγούτσου, Α. Χ. (2017). *Η ενσωμάτωση του μοντέλου της «Ανεστραμμένης Τάξης» στην Στ' Δημοτικού Ελληνικών Δημόσιων Σχολείων: επίδραση στην Επαγγελματική Εξέλιξη των Εκπαιδευτικών και την Ενεργό Μάθηση των Μαθητών*. Διπλωματική εργασία. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Πάτρα
- 33) Σαραφίδου, Γ.-Ο. (2011). *Συνάρθρωση ποσοτικών και ποιοτικών προσεγγίσεων*. Εμπειρική έρευνα. Αθήνα: Gutenberg
- 34) Σμαραγδάκη Π., (2018). *Σχολική συμπληρωματική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: η εφαρμογή του μοντέλου της Ανεστραμμένης Τάξης στο μάθημα της Γεωγραφίας ΣΤ' Δημοτικού μέσω της δημιουργίας και χρήσης διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ρέθυμνο
- 35) Σπυρόπουλος, Γ. Φ. (2015). *Ανεστραμμένη διδασκαλία: ένα πειραματικό σχέδιο εφαρμογής στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών με αξιοποίηση του μοντέλου της Γνωστικής Μαθητείας σε τεχνολογικά υποστηριζόμενο περιβάλλον μάθησης*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων. <https://bit.ly/3aKopCt>
- 36) Τσαντούλη, Κ. (2018). *Απόψεις, προσδοκίες και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών: Η νοοτροπία των εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν την Ανεστραμμένη Τάξη στην Ελληνική Ιδιωτική Ξενογλώσση Εκπαίδευση*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών. <https://bit.ly/2WOqh5T>
- 37) Τέτσιου Β. (2019). *Η Ανεστραμμένη τάξη ως Συμπληρωματική μέθοδο Σχολικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στο Δημοτικό Σχολείο*. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών. Αθήνα
- 38) Τζωρτζάκης, Ι. ,& Βλαχοκυριάκου, Φ. (2017). *Από την Ανεστραμμένη Διδασκαλία στην Ανεστραμμένη Μάθηση. Μία πρόταση για τη βέλτιστη διαχείριση του περιορισμένου διδακτικού χρόνου στην τάξη*. Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Επιστημών Αγωγής Δράμας (ΕΤΕΑΔ). Pp 353-363.
- 39) Τζωρτζάκης ,Ι. (2019). *Δημιουργία ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων ενηλίκων σπουδαστών για αξιοποίηση σε Ανεστραμμένη διδασκαλία*. Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου «Ανοικτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι και Ηλεκτρονική Μάθηση». Κόρινθος
- 40) Τζωρτζάκης, Ι. (2018). *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών με ανεστραμμένη διδασκαλία και υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (cloud computing)*. Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου

Συνεδρίου :Εκπαίδευση και Πολιτισμός- Σχέσεις και προοπτικές. Περιφερειακή Διεύθυνση Κρήτης

41)Τζωρτζάκης Ι., Βλαχοκυράκου Φ. (2017). *Αποτελέσματα πειραματικής εφαρμογής Ανεστραμμένης Διδασκαλίας στις επιδόσεις σπουδαστών Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Πρακτικά 3^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή του Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (Ι.Α.Κ.Ε).

42)Χατζάκης, Δ. (2015). *e-mandoulides και αντίστροφη Τάξη: δεδομένα από τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής*. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 8(4B).
<https://bit.ly/335WGtv>

43)Bigge ,M., L.,,Shermis, S., S. (2009). *Θεωρίες μάθησης για εκπαιδευτικούς* (β' έκδοση αναθεωρημένη και συμπληρωμένη). Πατάκης, Αθήνα.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1)Anderson, L. W. L., Krathwohl, D. R. D., Airasian, P., Cruikshank, K., Mayer, R., Pintrich, P., ... Wittrock, M. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman

2)Baker, J. W. (2000). *The "classroom flip": Using web course management tools to become the guide by the side*. In :J.A. Chambers (Ed.), *Selected Papers from the 11th International Conference on College Teaching and Learning*, Florida Community College at Jacksonville, pp.9-17.

3)Baker, PH, Fleming, LC. (2005). *Lesson plan desing for facilitating differentiated instruction*. *Mid-Western Education Researcher*, volume 18, number4, 35-44. Mwera.org

4)Bergmann, J., Overmyer, J., Wilie, B. (2011). *The Flipped Class: Myths Vs. Reality*. Retrieved from: <http://www.thedailyriff.com/articles/the-flipped-class-conversation-689.php> .

5)Bergmann, J., Sams, A. (2014). *The Flipped Classroom*. *CSE*, vol 17 (3): 24-27.

6)Bishop, J. L., Verleger, M. A. (2013). *The flipped classroom: A survey of the research*. In *ASEE National Conference Proceedings*, Atlanta, GA.

- 7) Christensen, C., Horn, M. & Staker, H. (2013). *Is K-12 Blended Learning Disruptive*. <http://www.christenseninstitute.org/wp-content/uploads/2014/06/Is-K-12-blended-learning-disruptive.pdf>
- 8) Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Χ. Τσορμπατζούδης, Επιμ., & Ν. Κουβαράκου, Μεταφρ. Αθήνα: Ίων.
- 9) Deng, F. (2019). *Literature Review of the Flipped Classroom*. *Theory and Practice in Language Studies*, 9(10), 1350-1356.
- 10) Derntl, M. & Motsching-Pitrik R. (2005). *The role of structure, patterns and people in blended learning*, 8, 111-130.
- 11) Dziuban, C., Hartman, J. & Moskal, P. (2004). *Blended Learning*. *ECAR Research Bulletin*, 7 (1), 2-12.
- 12) Estes, M. D., Ingram, R. & Liu, J. C. (2014). A review of flipped classroom research, practice, and technologies. *International HETL Review, Volume 4, Article 7*, Retrieved from: <https://www.hetl.org/feature-articles/a-review-of-flipped-classroom-research-practice-andtechnologies>
- 13) Flipped Learning Network. (2014). *Flipped Learning continues to trend for third year*. *Speak Up 2014 National Research Project Findings*. Retrieved from: <http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/4/Speak%20Up%20FLN%202014%20Survey%20Results%20FINAL.pdf>
- 14) FLN- Flipped Learning Network. (2014). *The four Pillars of F-L-I-PTM*. Retrieved on October 3, 2021 from <https://flippedlearning.org/wp-content/uploads/2016/07/FLIP-handout-FNL-Web.pdf>
- 15) Garrison, D. & Vaughan, N. (2008). *Blended learning in higher education*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- 16) Ginns, P. & Ellis, R. (2007). Quality in blended learning. *Internet and Higher Education*, 10, 53–64.
- 17) Hamburg, I., Cernian, O. & Thij, H. (2003). *In 5th International Conference on New Education Environmets*. Switzerland, 197- 202.

- 18)Hertz, M. (2012). *The Flipped Classroom: Pro and Con. Edutopia*. Retrieved from: <http://www.edutopia.org/blog/flipped-classroom-pro-and-con-mary-beth-hertz.htm>
- 19)Katz, A., Brown, T.M., & Kim, J. (2016). *A Professional Development Framework for the Flipped Classroom Model: Design and Implementation of Leadership and Personnel Management: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications*, 211
- 20) Kazanidis, I., Pellas, N., Fotaris, P., & Tsinakos, A. (2019). Can the flipped classroom model improve students academic performance and training satisfaction in Higher Education instructional media desing courses. *British Journal of Educational Technology*, 50(4)
- 21) Kyeong & Ouk Jeong (2017) .The use of Moodle to enrich Flipped Learning for English as a foreign language education. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*.. Vol.95. No.18. 30th September 2017
- 22) Kreijns, K., & Kirschner, P. (2004). *Designing sociable CSCL environments*. 3, 221–243.
- 23)Kurtz, G., Tsimerman, A. & Steiner-Lavi, O. (2014). The Flipped-Classroom Approach: The Answer to Future Learning? *European Journal of Open, Distance and E-Learning*. Vol 17, No 2, pp. 172–182, DOI: 10.2478/eurodl-2014-0027.
- 24)Lo, C. K., Hew, K.F.A .(2017). *Critical review of flipped classroom challenges in K-12 education: possible solutions and recommendations for future research* . RPTEL 12 . [https:// doi.org/10.1186/s41039-016-0044-2](https://doi.org/10.1186/s41039-016-0044-2)
- 25)Marlowe, C. (2012). *The effect of the flipped classroom on student achievement and stress*. (Master’s thesis, Montana State University). Retrieved from: <http://etd.lib.montana.edu/etd/2012/marlowe/MarloweC0812.pd>
- 26) Plota, D., Karalis Th. (2019). Organization and implementation of a flipped classroom course in the Greek university contex. *Educational Journal of the University of Patras*, UNESCO chair.
- 27)Sams, A. Bergmann, J. (2012). *Flip your classroom: reach every student in every class every day*. International Society for Technology in Education (ISTE).

- 28) Tan, L., Wang, M. & Xiao, J. (2010). *Best practices in teaching online or hybrid courses*, 117–126. Heidelberg,
- 29) Tucker, B. (2012). The flipped classroom. *Education Next*, 12(1), 82-83
- 30) Wenger, E. (1998). *Communities of practice*. New York: Cambridge University Press.
- 31) Willey, K., Gardner, A. (2013). *Flipping your classroom without flipping out*. Poster presented at the 41st SEFI Conference, Leuven, Belgium.
- 32) Zainuddin, Z., & Halili, S. H. (2016). *Flipped Classroom Research and Trends from Different Fields of Study*. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(3). Retrieved on October 3, 2021 from <https://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/2274/3766>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

«Ερωτηματολόγιο»

Ενότητα I: Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

Ανδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία:

Κάτω των 30

31-55

Ανω των 56

3. Εκπαίδευση:

Τριτοβάθμια (ΑΕΙ, ΤΕΙ)

Μεταπτυχιακό

Διδακτορικό

4. Πρόγραμμα φοίτησης: κωδ. Προγράμματος λεκτικό προγράμματος

5. Εξάμηνο φοίτησης Α. Β. Γ.

6. Σχέση εργασίας: Άνεργος Μόνιμος Αορίστου χρόνου ορισμένου χρόνου ωρομίσθιος

7. Τομέας εργασίας: ιδιωτικός Δημόσιος

8. Εξειδίκευση: εκπαίδευση υγεία νομικά επαγγέλματα Χρηματοοικονομικά διεθνείς σχέσεις & ασφάλεια Διοίκηση επιχειρήσεων ψυχολογία τουρισμός Ψηφιακό marketing Άλλο

Ενότητα II: Χρήση Νέων Τεχνολογιών

Αξιολογήστε την ισχύ των ακόλουθων προτάσεων που σχετίζονται με τις γνώσεις σας σχετικά με τις Νέες Τεχνολογίες, σημειώνοντας με X την κατάλληλη επιλογή.

(1 = Καθόλου, 2= Λίγο, 3 = Κανονικά, 4= Πολύ, 5= Πάρα Πολύ)

Πρόταση	1	2	3	4	5
9. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει την ίδια ποιότητα εκπαίδευσης με τη δια ζώσης εκπαίδευση					
10. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτεί μεγαλύτερη προετοιμασία του μαθήματος από τους διδάσκοντες, σε σχέση με τη δια ζώσης εκπαίδευση					
11. Πόσο εξοικειωμένος αισθάνεστε με τις Νέες Τεχνολογίες;					
12. Πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα σεμινάρια του Νεάπολις για την χρήση της πλατφόρμας Moodle;					
13. Πόσο κατατοπιστικές σας βρήκατε τις οδηγίες για την χρήση της πλατφόρμας Moodle;					
14. Πόσο εύκολη- φιλική βρίσκεται την περιήγησή σας στην πλατφόρμα Moodle;					
15. Πόσο ελκυστικό βρίσκεται τον σχεδιασμό της πλατφόρμας Moodle;					

Ενότητα III: Μεθοδολογία Ανεστραμμένης Τάξης

Αξιολογήστε την ισχύ των ακόλουθων προτάσεων που σχετίζονται, σημειώνοντας με X την κατάλληλη επιλογή.

(1 = Καθόλου, 2= Λίγο, 3 = Κανονικά, 4= Πολύ, 5= Πάρα Πολύ)

Πρόταση	1	2	3	4	5
16. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι γνωρίζετε τι είναι η Ανεστραμμένη Τάξη;					
17. Με βάση τον ορισμό που σας δόθηκε στην αρχή του ερωτηματολογίου για την Ανεστραμμένη Τάξη, σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι συναντάτε τη διαδικασία αυτής, στο πανεπιστήμιο Νεάπολις;					
18. Σε ποιο βαθμό οι διδάσκοντες αναρτούν το αντίστοιχο ψηφιακό υλικό που θα μελετήσετε για την προετοιμασία σας στην κάθε επικείμενη ομαδική συμβουλευτική συνάντηση (ΟΣΣ);					
19. Σε ποιο βαθμό αισθάνεστε ότι έχετε προετοιμαστεί κατάλληλα με το ψηφιακό υλικό που σας χορηγήθηκε για την συμμετοχή σας στην ΟΣΣ;					
20. Πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζετε η μαθησιακή κουλτούρα, όπου τον κεντρικό ρόλο πλέον τον έχει ο φοιτητής μέσω της ενεργούς συμμετοχής του και της αυτό- αξιολόγησης;					
21. Το υλικό που αναρτάτε στην Moodle σε όλα τα στάδια της μαθησιακής πορείας του φοιτητή ,σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως είναι στοχευμένο με αυστηρούς μαθησιακούς και γνωστικούς στόχους;					
22. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως ο επαγγελματίας διδάσκων έχει τις κατάλληλες γνώσεις στις Νέες τεχνολογίες και στις μεικτές προσεγγίσεις					

μάθησης για να υποστηρίξει και προωθήσει την ανεστραμμένη τάξη μέσω της αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας;					
23. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως ο επαγγελματίας διδάσκων έχει τις κατάλληλες γνώσεις στις Νέες τεχνολογίες και στις μεικτές προσεγγίσεις μάθησης για να υποστηρίξει και προωθήσει την ανεστραμμένη τάξη μέσω της κριτικής σκέψης και της άμεσης ανατροφοδότησης;					
24. Πόσο θεωρείτε πως συμμετέχετε στην λειτουργία της ανεστραμμένης τάξης;					
25. Πόσο θεωρείτε ότι η Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της Ανεστραμμένης τάξης ,βοηθούν τους φοιτητές να επιτύχουν στις εξετάσεις εξαμήνου;					
26. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως η θεωρία της ανεστραμμένης τάξης αποτελεί κίνητρο για εσάς, ώστε να μελετήσετε πιο αυτόνομα και με καλύτερη αυτό-οργάνωση;					
27. Πόσο θεωρείτε ότι η θεωρία της ανεστραμμένης τάξη αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο μάθησης;					

Ενότητα IV: Μελλοντική χρήση της μεθοδολογίας

Παρακάτω ακολουθούν δύο ερωτήσεις ανοικτού τύπου , παρακαλώ απαντήστε συνοπτικά όπως εσείς κρίνετε.

28. Κρίνετε ότι η Moodle ως σύστημα διαχείρισης μάθησης σε συνδυασμό με την θεωρία της ανεστραμμένης τάξης, μπορεί να αξιοποιηθεί επιτυχώς στην εκπαιδευτική διαδικασία στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, με σκοπό την μελλοντική της ευρεία χρήση;

29. Τι θα είχατε να προτείνετε για την βελτίωση των διαδικασιών της ανεστραμμένης τάξης στο πανεπιστήμιό μας;